

Verksamhetsberättelse

Finansinspektionen är tillsynsmyndighet för finans- och försäkringssektorn i Finland

Finansinspektionen övervakar att

- tillsynsobjektens verksamhet har en sund bas, dvs. att företagen har tillräckligt med kapital för att täcka de risker och förluster som verksamheten ger upphov till och att de förmår fullfölja sina åtaganden
- den information som lämnas till kunder och placerare om produkterna, tjänsterna, tjänsteleverantörerna och emittenterna håller hög kvalitet
- aktörerna på finansmarknaden tillämpar korrekta förfaranden
- betalningssystemen är säkra.

Syfte

Syftet med Finansinspektionens verksamhet är att kreditinstituten, försäkrings- och pensionsanstalterna och andra i lagen angivna tillsynsobjekt bedriver en stabil verksamhet som är en förutsättning för finansmarknadens stabilitet. Vidare ska de försäkrade förmånerna tryggas och det allmänna förtroendet för finansmarknadens funktionssätt upprätthållas.

Finansinspektionens arbete syftar till att kunderna ska känna sig trygga när de sköter sina ärenden hos banker, försäkringsbolag och andra företag i finansbranschen i Finland och att de kan fatta beslut om sin personliga ekonomi med stöd av tillförlitlig information. Lagen föreskriver också att Finansinspektionen ska främja allmänhetens kunskaper om finansmarknaden.

Antalet företag under tillsyn och andra avgiftsskyldiga, för vilka tillsynsavgiften fastställdes 2012, var 1 083 (1 094 år 2011).

Administrativt är Finansinspektionen knuten till Finlands Bank, men fattar sina beslut självständigt. Finansinspektionen är en del av EU-systemet för finansiell tillsyn.

EBA = European Banking Authority, Europeiska bankmyndigheten

EIOPA = European Insurance and Occupational Pensions Authority, Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten

ESMA = European Securities Market Authority, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten

ESRB = European Systemic Risk Board, Europeiska systemrisknämnden

Tillsynsobjekt

■ kreditinstitut	■ försäkringsföreningar	■ insättningsgarantifonden
■ skade-, liv- och återförsäkringsbolag	■ arbetslöshetskassor	■ ersättningsfonden för investerare
■ arbetspensionsförsäkringsbolag	■ försäkringsförmedlare	■ värdepapperscentralen
■ pensionsstiftelser	■ övriga aktörer i försäkringsbranschen	■ börsen
■ pensions-, sjuk- och övriga försäkringskassor	■ värdepappersföretag	■ betalningsinstitut
	■ fondbolag	

Finansinspektionen övervakar också

- de noterade företagens informationsskyldighet och IFRS-redovisning
- handeln med värdepapper
- flaggningsreglerna för aktieinnehav
- erbjudanden av värdepapper och offentliga uppköpserbjudanden
- Kevas, Statens Pensionsfonds, Kyrkans pensionsfonds och Arbetslöshetsförsäkringsfondens investeringsverksamhet

Verksamhetsberättelse 2012

Direktörens översikt	2	Ledning	61
Strategi 2013–2015	7	Bankfullmäktige	61
Året i korthet	8	Direktionen	61
Omvärlden	10	Direktör och ledningsgrupp	61
Skuldkrisen och det svagare ekonomiska läget utgör de största riskkällorna	10	Organisation	64
Finansiell ställning i företagen under tillsyn	13	Avdelningar och enheter	64
Verksamheten 2012	18	Samarbete mellan Finansinspektionen och Finlands Bank	65
Strategi 2012–2014	18	Personal	65
Riskorienterad tillsyn	19	Finansiering och kostnader	66
God riskhanteringsförmåga och intern styrning i företagen	22	Bilagor	68
Högklassigt kund- och investerarskydd	28	Antal tillsynsobjekt och andra avgiftsskyldiga	68
Resultatinriktat samarbete mellan tillsynsmyndigheterna	39	Verksamhetskostnader och finansiering	69
Effektiv verksamhet	46	Finansinspektionens lagstadgade uppgifter	72
Reglering	48	Riksdagens utfrågningar och remisser om lagberedning	73
Omarbetningen av Finansinspektionens föreskriftssamling avancerade	48	Diarium	73
Banksektorn	49	Finansinspektionens representanter i EU-organ för finansiell tillsyn	74
Försäkringssektorn	54	Publikationer, årsstatistik och studier	76
Värdepappersmarknaden	57	Pressmeddelanden	77
Revisionsregler	60	Förkortningar	78
		EU-direktiv, EU-förordningar samt förslag till direktiv och förordningar i verksamhetsberättelsen	79
		Nordiska och baltiska tillsynsmyndigheter	80

När årtalet inte explicit nämns avses verksamhetsåret 2012.

Anneli Tuominen

Stora förändringar i reglering och tillsyn

Finanssektorn i Finland har klarat sig genom finanskrisen på ett mycket bra sätt vid en internationell jämförelse. Betydande hot hänför sig dock fortfarande till sektorns lönsamhet. Omvärlden är inte ännu stabil. Även de stora regleringsförändringarna gör finanssektorns lönsamhet svagare och skapar ett tryck att förnya affärsmodellerna. Inte bara tillsynsobjektens affärsverksamhet utan även tillsynen befinner sig i ett brytningsskede. Krisen har lyft fram behovet att förnya tillsynsstrukturerna och ge tillsynsmyndigheterna fler verktyg än tidigare som gör det möjligt att proaktivt ingripa i problem.

En lösning har inte ännu funnits för skuldskrisen i Europa

Trots att kapitalmarknaden har varit lugn under de senaste månaderna är skuldskrisen i Europa ännu inte över. Den lugna situationen beror främst på de åtgärder som Europeiska centralbanken (ECB) samt Europeiska unionen och dess medlemsländer bestämt vidtagit. Verkställandet av politiska beslut är fortfarande förknippat med mycket osäkerhet på såväl nationell nivå som EU-nivå. Det svaga ekonomiska läget undergräver dessutom bankernas balansräkningar och lönsamhet. De skuldsatta länderna och bankerna i dem har finansieringsproblem som kräver ytterligare åtgärder.

Den finländska finanssektorn är fortfarande stabil

Finanssektorn i Finland har hittills klarat sig relativt väl genom finanskrisen. Den låga räntenivån kommer dock i framtiden att minska bankernas räntenetto och försvaga placeringsavkastningen på försäkringsbolagens ränteportföljer. Den långsamma ekonomiska tillväxten ökar risken för nedskrivningar av krediter. Den nya regleringen ifrågasätter dugligheten hos tidigare affärsmodeller och höjer aktörernas kostnader. Förutsättningarna för en lönsam rörelseverksamhet särskilt för mindre aktörer inom såväl bank- som försäkringssektorn har blivit sämre. Det är sannolikt att kostnader måste skäras ned, balansstrukturen göras lättare, och man borde också omvärdera distributionsnätet, produkturvalet och prissättningen eller i sista hand omstrukturera för att kunna behålla en sund rörelsevinstnivå.

Både företags- och bostadslånestocken ökade i Finland till och med början av hösten snabbare än i nästan alla övriga EU-länder. Uppgången av företagslånen

stannade dock upp på hösten. Den största orsaken är inte strängare kreditvillkor för bankerna, även om också det har inträffat, utan brist på efterfrågan. Företagen gör inte egentligen några investeringar. Detta är ett oroväckande tecken med tanke på utvecklingen av ekonomins närmaste framtid.

Den positiva utvecklingen på värdepappersmarknaden i slutet av året underlättade speciellt pensions- och livförsäkringsanstaltens situation. Placeringsintäkterna och därigenom kapitaltäckningsnivåerna återhämtade sig. Marknadsläget följer noggrant med utvecklingen av skuldskrisen. Prissättningen av kreditrisken verkar ha stigit bestående och "det nya normala" på marknaden innebär att placeringarna ska vara förberedda på stora prisfluktuationer på kort sikt.

Tillämpningsområdet för proportionalitetsprincipen har blivit smalare

Kostnaderna för regleringen har diskuterats mycket. Finanssektorn upplever att regleringen försvagar dess förutsättningar för en lönsam affärsverksamhet. Myndigheterna i sin tur betonar fördelarna speciellt på lång sikt. Flera utredningar visar att till exempel nettoeffekten av Basel III är positiv under en lång observationsperiod eftersom den minskar sannolikheten för finanskriser. Efter 1990 har Internationella valutafonden i Europa statistikfört 40 bankkriser som klassificerats som systemiska och som har medfört mycket höga samhällsekonomiska kostnader.

Basel III-reformen som gäller bankerna har uppgjorts i första hand med tanke på riskerna för de stora, systemviktiga internationella bankerna. Regleringen sträcker sig dock till hela banksektorn eftersom även mindre

banker med liknande verksamhet kan genom sina åtgärder äventyra stabiliteten på finansmarknaden. Goda exempel på detta är bankkrisen i Finland på 1990-talet och Spaniens nuvarande kris som fick sin början inom sparbankssektorn. I båda framhövdes starkt även bristen på ägarstyrning.

Proportionalitetsprincipen har en egen viktig roll i regleringen för att de små aktörernas förvaltningsbelastning inte ska bli större i onödan. Det finns dock inte mycket utrymme att tillämpa principen inom den internationella regleringen. Alla ska uppfylla de nya högre minimikraven. Proportionalitetsprincipen kan tillämpas i bankerna och försäkringsbolagen i första hand på organisering av verksamheten, exempelvis organisering av riskhanteringen. När konsekvensanalyser i fortsättningen görs över regleringen är det skäl att separat granska på vilket sätt regleringen påverkar de mindre aktörernas konkurrensförutsättningar, kostnadsbas och förvaltningsbörda. Inom försäkringssektorn kan det till exempel vara svårt för de mindre försäkringsbolagen till och med att tillämpa grundmodellerna enligt Solvens II.

Beredningen av regleringsreformerna har tagit upp och kommer även i den närmaste framtiden att ta upp en stor del såväl av de nationella tillsynsmyndigheternas som av EU:s tillsynsmyndigheters tid. Regelförändringar kräver även en betydande arbetsinsats i IT-projekt och utveckling av rapporteringen för att det ska vara möjligt att idka effektiv tillsyn av de nya kraven. Därför är det viktigt att kunna genomföra de olika regleringsprojekten enligt ett så snabbt tidsschema som möjligt, men ändå med hög kvalitet, för att vi ska kunna fokusera på vår huvudsakliga uppgift, nämligen tillsyn och att anpassa den så att den motsvarar den nya regleringen.

Betydelsen av intern styrning har blivit viktigare

Finansinspektionen betonar i sin strategi för 2013–2015, som gavs ut på hösten, betydelsen av en stark riskhanteringsförmåga hos tillsynsobjekten och en intern styrning av hög kvalitet. Styrelserna svarar för ordnandet av riskhantering och intern kontroll av hög kvalitet.

Finansinspektionen har utfört ett stort antal inspektioner som anknyter till god förvaltning och riskhantering. Riskhanteringen på finanssektorn i Finland är som helhet betraktad relativt välskött. Det är ofta de aktörer som har problem med rörelseverksamhetens lönsamhet och kapitaltäckningen som har det största utrymmet att förbättra riskhantering. Ett tillsynsobjekt som har en välorganiserad förvaltning sköter ofta även sin affärsverksamhet väl. Finansinspektionen ingrep strängt i de brister som upptäcktes. Finansinspektionen tilldelade tre varningar under året för bristfällig organisering av riskhantering och intern kontroll. I samband med senare inspektioner noterades att

sanktionerna stramade upp riskhanteringen även hos de övriga aktörerna.

Finansinspektionen inriktade inspektioner av intern styrning även till arbetspensionsanstalter. I samband med inspektionerna observerades att omfattande befogenheter för placeringsverksamhet som styrelserna har beviljat inte alltid stödjer övervakningen och styrningen av förverkligandet av målen för placeringsverksamheten. I mindre arbetspensionsanstalter upptäcktes i sin tur brister i hanteringen av risker i komplexa placeringsinstrument. Finansinspektionen betonade i sitt eget ställningstagande, som den utfärdade till arbetspensionsförsäkringsbolagen i slutet av hösten, den styrande inverkan hos bolagens styrelser, betydelsen av riskhantering och dess transparens. Förvaltningsorganens ansvar betonas även i regleringsreformen av arbetspensionsanstaltarnas förvaltning vars beredning ligger på ministeriets ansvar.

Höjningstryck i serviceavgifter

Bankerna har under den senaste tiden höjt serviceavgifterna och motiverat höjningarna med förändringar i omvärlden och regleringen. Omvärlden är onekligen krävande särskilt för bankerna: banksektorns räntenetto har under de senaste fem åren minskat med en femtedel och de kommande regleringsreformerna och nya skattelikhande avgifterna orsakar kostnadstryck. Regleringsreformerna har dock också utnyttjats som käpphäst: höjningarna har i vissa situationer på mycket lösa grunder motiverats med kostnaderna för regleringen.

När kostnaderna ökar blir tjänsteleverantörerna tvungna att höja marginalerna och övriga provisioner. Kunden ska dock kunna lita på den starkare avtalsparten och på att tjänsteleverantörerna speciellt i långfristiga avtal, som till exempel lån och försäkringar, noggrant iakttar avtalet som ingåtts. Tjänsteleverantören ska redan i samband med att ett avtal ingås beakta riskerna på lång sikt.

Prissättningen av grundläggande banktjänster ska vara skälig redan enligt lagen. Finansinspektionen övervakar speciellt prissättningen av dessa tjänster och tillgången till dem. Finansinspektionen har ingripit till exempel i de höga priserna på kontantbetalningar av räkningar.

Bostadslånemarginalerna i Finland är de smalaste i eu-roområdet. Finansinspektionen har redan i många år fäst bankernas uppmärksamhet vid att även bostadslånemarginalen ska återspegla risken i anknytning till återbetalning av lånet och täcka bankens refinansieringsrisk. Bankerna kunde för några år sedan bevilja bostadslån med en marginal som inte var större än 0,3 procentenheter. Denna prissättning var inte riskbaserad. Efter att omvärlden har förändrats och bankernas kostnadsnivå ökat har det blivit nödvändigt för bankerna att prissätta lånen på nytt. Detta är dock inte möjligt om lånevillkoren inte uttryckligen

innehåller en reservation för höjning av marginalen i bestämda undantagsfall. Sådana situationer kan vara till exempel att bankens kapitaltäckning blir sämre eller kostnaderna till följd av den nya regleringen, som hänför sig direkt till lånet, ökar. På grund av konsumentlagstiftningen i Finland är det nödvändigt att tolka undantagsfallen snävt. Finansinspektionen har redan tidigare konstaterat att det inte är möjligt att höja marginalen om sådana ändringar görs i lånet under lånetiden som avtalats i samband med att lånet beviljades. Exempel på dessa är amorteringsfria perioder och byte av säkerheter.

Tjänsteleverantören ansvarar för nya produkter

Många privata investerare har under finanskrisen upptäckt att de tidigare har köpt produkter vars risker de inte hade förstått. Vissa produkter var så invecklade att inte ens tjänsteleverantörerna som sålde dem i alla fall kunde förutse hur produkterna kommer att utvecklas i olika marknadslägen. Säljarna hade inte heller klargjort tillräckligt exakt hur produkterna passade in i köparens riskprofil eller placeringsmål.

Inom EU pågår flera projekt som syftar till att korrigera dessa brister. Regleringen förtydligar och harmoniserar informationsskyldigheten som hänför sig till produkterna och tillvägagångssätten i försäljningen. Tillsynsmyndigheterna ska i sin tur kartlägga nya innovativa produkter, analysera riskerna i dem ur placerarens perspektiv och vid behov varna om riskerna. Tillsynsmyndigheterna har också tilldelats en möjlighet att i vissa extrema fall förbjuda marknadsföringen av produkterna.

Alla dessa initiativ kan understödjas. Det finns även ett behov för dem eftersom tjänsteleverantörerna har börjat utveckla exotiska produkter med hög avkastningspotential. På grund av den låga räntenivån finns det en efterfrågan på dem.

Det är dock viktigt att komma ihåg vilken roll de olika aktörerna har: regleringen får inte utvecklas så att tillsynsmyndigheterna har en skyldighet att godkänna produkter i förväg. Tjänsteleverantören ska agera ansvarsfullt så att tillsynsmyndigheten inte i efterhand behöver ingripa i marknadsföringen av produkten med förbud. Finansinspektionen har betonat tjänsteleverantörernas, såväl utvecklarnas som säljarnas, eget ansvar. Aktörerna ska ha tydliga och konsekventa processer för produktutveckling, godkännande och försäljning av produkterna. I dessa processer ska de också överväga vilken typ av risk som lämpar sig för olika investerargrupper. Det är i sista hand tjänsteleverantörens styrelse som ansvarar för att processerna fungerar.

Makro stabilitetsverktyg i bruk

De flesta finanskriserna under de senaste årtiondena har orsakats av fastighetsbubblor. I de utvecklade industriländerna har de direkta fiskala kostnaderna för bankkriserna motsvarat i genomsnitt 2,1 procent av banksystemets balansräkning. Finanskriserna har fördjupat och förlängt den efterföljande recessionen. Enligt Internationella valutafonden har produktionsförlusterna kumulativt räknat varit i genomsnitt över 20 procent av den årliga bruttonationalprodukten då man jämför med tillväxttenden fören krisen.

Finanskrisen visade att de verktyg som tillsynsmyndigheterna hade tillgång till för att bekämpa risker som hotar makro stabiliteten var otillräckliga. Makro stabilitetsverktygen hör till de nya instrumenten i myndigheternas verktygslåda. Det är möjligt att begränsa överhettad utlåning bland annat genom att kräva mer kapital av bankerna, ändra riskparametrarna för beräkning av kapitalkrav och begränsa utlåningen i förhållande till låntagarens inkomster eller objektets säkerhetsvärde. I ljuset av enskilda länders erfarenheter är begränsningar av lånebeloppet en effektiv metod att stabilisera utvecklingen på bostadslåne marknaden. Fördelen med dem är att inverkan inriktas direkt på låneefterfrågan. Kapitalkraven har en indirekt och långsammare inverkan via bankernas låneutbud till exempel genom att minska bankernas intresse för att öka utlåningen och eventuellt genom att höja kostnaderna för utlåningen.

I slutet av året fördes diskussioner i medierna om villkoren för bostadslån och särskilt om planerna på att begränsa bostadslånen maximibelopp. Särskild kritik riktades mot förslaget om ett så kallat lånetak som gjordes av minister Antti Tanskanens arbetsgrupp. Enligt förslaget ska Finansinspektionen ha möjlighet att begränsa lånebeloppet som banken beviljar mot bostadssäkerhet. Förslaget begränsar användningen av den köpta bostaden som säkerhet för bostadslånet. Det skulle fortfarande vara möjligt att bevilja ett tilläggs lån utan säkerhet för samma ändamål. Eftersom tilläggs lånet skulle ha strängare villkor (kortare lånetid och högre marginal) skulle efterfrågan vara mindre. I Sverige är erfarenheterna av ett lånetak positiva och utlåningspraxis hos bankerna i Sverige har blivit sundare.

Förslaget syftar till att förhindra särskilt en skulddriven uppgång av tillgångspriserna. Med ett lånetak är det möjligt att uppnå flera mål: begränsa hushållens överskuld sättnings, dämpa den negativa spiral som orsakas av samverkan av hushållens överskuld sättnings och ökad utlåning och en för stor uppgång av bostadspriserna.

Makro stabilitetstillsynen är i framtiden ett strategiskt viktigt område för Finansinspektionen. Analysen som utgör grunden för beslut om användning av makro stabilitetsverktyg skulle göras i nära samarbete med Finlands Bank. Analysen ska vara av hög kvalitet eftersom användningen

av makrostabilitetsverktygen är förknippad med stora diskretionära befogenheter. Ett lånetak skulle till exempel inte alltid användas utan det skulle tillämpas endast när det är nödvändigt på grund av en överhettad bostadslånemarknad. I dylika fall är det uppenbart att det betjänar såväl samhällets, bankernas, deras kunders som skattebetalarnas intressen att tillämpa ett lånetak.

Varför är decentraliserad tillsyn inte tillräcklig?

Den decentraliserade tillsynen i Europa har visat sig vara alltför svag för att förebygga kriser. Kritiska bedömningar visar att de nationella tillsynsmyndigheterna inte kunde förutse hur djup finanskrisen skulle bli och förhindra uppkomsten av fastighetsbubblor och inte heller krävde de korrigerande åtgärder, som till exempel transparens och nedskrivningar av balansvärdena, av bankerna. En delorsak har varit tillsynsmyndigheternas bristfälliga befogenheter och avsaknaden av makrostabilitetsverktyg, men kanske även en ovilja att vidta åtgärder för att sanera den nationellt viktiga banksektorn. Nationella aspekter har dominerat, skadat informationsgången och konvergens av tillsynen.

Många åtgärder har dock genomförts. Europeiska bankmyndigheten EBA, i vars arbete alla EU-tillsynsmyndigheter och centralbankerna deltar, har eftersträvat att harmonisera tillsynspraxis, krävt starkare kapitalbas av bankerna och fört in transparens i bankernas statslånepositioner. Dess åtgärder var dock inte tillräckliga eftersom EBA saknar tillräckliga befogenheter att påverka de nationella tillsynsmyndigheternas åtgärder.

De politiska beslutsfattarna har haft endast en möjlig lösning för att göra banksektorn i Europa trovärdig igen: att skapa en överstatlig tillsyn av hög kvalitet som ersätter den nuvarande nationella tillsynen.

Mot en överstatlig tillsyn

I slutet av året nådde beslutsfattarna i EU samförstånd om grundandet av en gemensam banktillsynsmekanism i euroområdet (läs mer i artikel på sidan 41). ECB har direkt ansvar för tillsynen av de största bankerna i varje euroland och även för hela tillsynssystemets funktion. De nationella tillsynsmyndigheterna deltar i fortsättningen i det praktiska tillsynsarbetet i samarbete med ECB och svarar för tillsynen av de mindre bankerna enligt de gemensamma anvisningarna. Det nya systemet är mer trovärdigt än det tidigare systemet eftersom det inte domineras av nationella synpunkter. ECB har även befogenheter att ingripa i risker inom banksektorn som hotar stabiliteten.

Ett smidigt samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheterna och ECB är nödvändigt för att den nya tillsynen ska vara framgångsrik. ECB är visserligen beslutsfattare men tillsynsteam som bildas av de nationella

tillsynsmyndigheterna ska kunna producera grundliga analyser för ECB som underlag för besluten. ECB ska även försäkra sig om att tillsynspraxis i de olika länderna är harmoniserade och av hög kvalitet.

Målet är att bygga upp en heltäckande men samtidigt välfungerande och högklassig tillsyn. Detta är ett omfattande byggnadsprojekt eftersom ECB inte tidigare har haft ett mandat för banktillsyn. Även finansieringsbasen behöver en meningsfull lösning. Tillsynsobjekten betalar kostnaderna för ECB:s banktillsyn. De nationella tillsynsmyndigheternas arbetsbörda kommer att växa åtminstone till en början när den nya tillsynsmekanismen ska köras in. Detta får inte leda till att tillsynsobjekten blir tvungna att betala dubbla tillsynsavgifter.

Den nya tillsynsmekanismen i praktiken

I Finland skulle Nordea Bank Finland Abp, OP-Pohjola-gruppen och Danske Bank Abp omfattas av den direkta tillsynen inom ramen för tillsynsmekanismen. Detta innebär i praktiken att de viktigaste tillsynsbesluten som gäller dessa banker fattas centraliserat av ECB. Å andra sidan är både Nordea Bank Finland Abp:s och Danske Bank Abp:s moderbolag verksamma utanför euroområdet varvid det är tillsynsmyndigheterna i Danmark och Sverige som svarar för tillsynen av koncernerna. Tillsynskollegierna som leds av dem eftersträvar att uppnå samförstånd bland annat om koncernens och dotterbankernas kapital- och likviditetsbuffertar. Finansinspektionens befogenheter skulle alltså inte längre i framtiden omfatta fastställandet av buffertarna. Med tanke på riskbedömningen av finanssektorn i Finland och deltagandet i det centraliserade beslutsfattandet är det viktigt att Finansinspektionen även i fortsättningen deltar i de nordiska tillsynsmyndigheternas inbördes samarbete i egenskap av medlem i tillsynskollegiet. I syfte att säkerställa konvergens och jämlikhet i tillsynen är det önskvärt att även Danmark och Sverige ansluter sig så snabbt som möjligt till den gemensamma tillsynsmekanismen.

Ett gemensamt krisavvecklingssystem behövs

En gemensam tillsyn förutsätter en gemensam krisavvecklingsmekanism vars syfte är att säkerställa stabiliteten på finansmarknaden om banker går omkull. Utöver nationella krisavvecklingsmyndigheterna bör även en gemensam krisavvecklingsmyndighet för euroområdet etableras. Myndigheten skulle ha befogenheter att vidta åtgärder för sanering av en osund bank bland annat genom att avveckla bankens verksamhet eller sälja delar av den. Målet är att man vid förfarandet inte behöver förlita sig på offentligt stöd eller att dess andel skulle vara avsevärt mindre än tidigare. I första hand skulle ägarnas och fordringsägarnas ansvar förverkligas (*bail-in*). För behövlig tilläggsfinansiering skulle

svara antingen en nationell, eller för bankerna som står under ECB:s direkta tillsyn, en gemensam krisavvecklingsfond. Medel till fonderna skulle insamlas i förskott från bankerna. Beslut om en gemensam krisavvecklingsmekanism och en krisavvecklingsfond har inte ännu gjorts.

För tillfället finns det ännu ett starkt samband mellan bankernas och staternas öden. Syftet med den gemensamma tillsynen och krisavvecklingsmekanismen är att bidra till att avveckla detta samband. Regleringen innehåller dock element som tvärtom stärker sambandet. Den kommande regleringen uppmuntrar till att gynna statsrisk i bankernas och försäkringsbolagens placeringar vilket bidrar till att öka deras vilja att placera i staternas skuldinstrument. Efter att staternas marknadsfinansiering har blivit svårare har banksektorn placerat i betydande omfattning i det egna landets skuldinstrument speciellt i skuldproblemländerna i Sydeuropa. Behandlingen av statsrisken är en politiskt känslig fråga.

Kompetensområdet i förändring

Antalet tillsynsobjekt ökar och Finansinspektionens befogenheter blir mer omfattande. Å andra sidan bör Finansinspektionen anpassa sig till de förändringar som bankunionen medför. Vid skrivande stund är det inte helt klart vilka dessa förändringar är. Finansinspektionen har dock i varje fall behov att upprätthålla en hög kompetens och att även på ett mer effektivt sätt utnyttja de synergier som sammanläggningen av finans- och försäkringstillsynen och centralbanksförbindelsen ger.

Jag är övertygad om att vi klarar de kommande förändringarna även om de säkert kommer att återspeglas i våra uppgifter. Finansinspektionens värderingar utgör den grund som vi anställda på Finansinspektionen tar avstamp från. Vi förnyas och utför ett ansvarsfullt och resultatbringande arbete tillsammans. För detta vill jag rikta ett tack till alla anställda på Finansinspektionen.

Helsingfors den 6 mars 2013

Anneli Tuominen

Mission

Vi främjar den finansiella stabiliteten, förtroendet för finansmarknaden och skyddet av kunder, investerare och försäkrade

Vision

Finansinspektionen är en ansedd och inflytelserik aktör i det europeiska tillsynssystemet

Strategiska mål

- Att i en krävande omvärld effektivt förebygga problem som hotar den finansiella stabiliteten och förtroendet för finansmarknaden i Finland
- Att vara bland de främsta europeiska tillsynsmyndigheterna i fråga om effektivitet och kvalitet – att vara handlingskraftig också i krissituationer
- Att bidra till en rätt avpassad och så långt möjligt samordnad reglering och tillsyn som sörjer för lika konkurrensvillkor för finansmarknaden i Finland
- Att sörja för att finansiella tjänster och produkter tillhandahålls ansvarsfullt på finansmarknaden i Finland

Strategiska riktlinjer

En riskbaserad och effektiv tillsyn

- Vi genomför analyser löpande och kan därför sätta in tillsynsåtgärder proaktivt och där det behövs
- Vi ökar inspektionernas och platsbesökens andel av tillsynsarbetet
- Vi ingriper bestämt mot observerade missförhållanden på finansmarknaden
- Vi ökar personalens kompetens, effektiviserar våra arbetsprocesser och uppmuntrar verksamhet som speglar överenskomna värderingar

God riskhanteringsförmåga och intern styrning i företagen

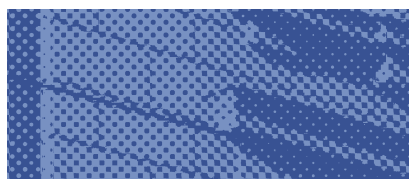
- Vår tillsyn fokuserar på att trygga förutsättningarna för en stabil affärsverksamhet
- Vi förutsätter att styrelserna i företagen under tillsyn ser till att företagen lägger upp en högklassig riskhantering och intern kontroll
- Vi förutsätter att kapital- och likviditetsbuffertarna täcker betydande risker inklusive osäkerhetsfaktorerna i riskmodellerna
- Vi förutsätter att företagen under tillsyn har välfungerande rekonstruktions- och avvecklingsplaner
- Vi genomför en effektiv makrotillsyn i samarbete med Finlands Bank

Högklassigt kund- och investerarskydd

- Vi förutsätter att tjänsteleverantörerna i sina processer beaktar kraven om kund- och investerarskydd
- Vi förutsätter en kvalitativ investerarinformation som underbyggs av rapporteringsprocesser
- Vi utvidgar tillsynen av börshandeln genom europeiskt samarbete
- Vi gör vår kundupplysning mer synlig och tillgänglig

Resultatinriktat samarbete mellan tillsynsmyndigheterna

- Vi allokerar resurserna inom EU:s tillsynssystem till uppgifter som är viktiga för finansmarknaden i Finland
- Vi arbetar för att bästa tillsynspraxis införs inom EU
- Vi bidrar till att tillsynssystemet inom bankunionen håller hög standard
- Vi utnyttjar myndighets-samarbetet i utvecklingen av tillsynssystemen

2013-15

Effektiv verksamhet och riskbaserad tillsyn

- Tillsynen inriktades på risker som bedömdes som väsentliga, bland annat bankernas likviditet, försäkringssektorns placeringsportföljer och riskhantering samt information till kunderna.
- I april och september offentliggjorde Finansinspektionen en bedömning av läget inom finanssektorn i Finland som uppskattades vara fortsatt stabilt.
- Den interna krishanteringens beredskap stärktes bland annat med hjälp av krissimulering.
- Finansinspektionen gav tre offentliga anmärkningar och tre offentliga varningar. Dessutom påförde Finansinspektionen 14 ordningsavgifter och lämnade fem begäranden om utredning. Grunden för varningarna var främst försummelser i anordnandet av intern kontroll och riskhantering. Största delen av ordningsavgifterna hänförde sig till försummelser av regelbunden rapportering.

God riskhanteringsförmåga och intern styrning i företagen

- Inspektionerna inriktades inom valda riskområden särskilt på tillräcklig riskhantering och intern kontroll.
- Särskilda utredningar gjordes om förfarandena inom bostadslånggivning och arbetspensionsanstaltarnas fastighetsplaceringar.
- Finansinspektionen satsade på att främja sådana projekt för kapitaltäckningsreglering inom bank- och försäkringssektorerna som var viktiga för Finland samt på kapitaltäckningsreformen inom arbetspensionssektorn.

Högklassigt kund- och investerarskydd

- Tillsynen inriktades bland annat på den information som aktörerna har gett om sin finansiella ställning och på information om produktriskerna.
- Inom tillsyn av kundskyddet framkom inga stora missförhållanden i marknadspraxis eller kvaliteten på investerarinformationen.
- Föreskrifter och anvisningar utfärdades om presenterande av kostnader och intäkter i avtal om långsiktigt sparande och försäkringar.

Resultatinriktat samarbete mellan tillsynsmyndigheterna

- Finansinspektionen prioriterade sina resurser på projekt som är av central vikt för kapitaltäckningen, konkurrenskraften och de strukturella särdragen i den finländska finanssektorn. Även kund- och investerarskyddets aspekter togs i beaktande.
- Finansinspektionen utnyttjade i högre grad än tidigare jämförelsetal från EU:s tillsynsmyndigheter.
- Finansinspektionen fortsatte det aktiva nordiska samarbetet bland annat genom att främja införandet av gemensamma bedömningskriterier för tillsyn av försäkringssektorns interna solvensmodeller och ansvarsskuld.

Finansinspektionen ordnade den 25 januari ett engelskspråkigt seminarium som riktade sig till ledningen för företagen under tillsyn och börsnoterade bolag vars tema var *"How can we make regulation and supervision best support the health of financial markets?"*.

Vid seminariet medverkade ordförandena för EU:s finanstillsynsmyndigheter Andrea Enria från EBA, Gabriel Bernardino från EIOPA och Steven Maijor från ESMA. Tjänsteförättande direktör Mario Nava representerade EU-kommissionen. Näringsminister Jyri Häkämies bringade statsledningens hälsning till seminariet och chefdirektör Johnny Åkerholm från Nordiska investeringsbanken talade ur finansbranschens perspektiv. Anneli Tuominen tog i sitt inledningsanförande upp principiella frågor om tillsyn och reglering.

Skuldkrisen och det svagare ekonomiska läget utgör de största riskkällorna

Under året präglades den europeiska finanssektorns omvärld av en skuldkris och dess många följdverkningar. Skuldkrisen i Europa hade inte några betydande direkta negativa inverknings på finanssektorn i Finland som var stabil under året. Bankernas upplåning från marknaden lyckades utan problem och till ett förmånligt pris i en europeisk jämförelse. Till följd av uppgången av aktiemarknaden uppnådde försäkringsbolagen och pensionsanstalterna inom placeringsverksamheten bra resultat för sina aktieplaceringar. De direkta fordringarna från de så kallade GIIPS¹-länderna var små.

Utsikterna för bankernas affärsverksamhet och resultatförmåga blev svagare. De låga räntorna belastade lönsamheten för bankernas basverksamhet genom att försvaga den största intäktsposten, dvs. räntenettet. Den långvariga rekordlåga räntenivån var en utmaning såväl för bankerna som för försäkringsbolagen.

Räntorna på stats- och företagslån med ett bra kreditbetyg sjönk vilket ledde till bättre placeringsintäkter särskilt för liv- och arbetspensionsförsäkringsbolagen. Dessa gav en upplupen ränta som antingen var lägre än inflationen eller högst lika hög som inflationen. Den positiva utvecklingen på aktiemarknaden gjorde det i sin tur lättare för de finländska försäkringsbolagen att generera intäkter från placeringsverksamheten och förbättra solvensen.

Trots att den reella räntenivån² på banklånen var negativ, sökte såväl hushållen som företagen färre lån. Ökningen av utlåningen avtog särskilt under det andra halvåret. Trots detta var den nominella ökningen av bruttonationalprodukten mindre än ökningen av de monetära finansinstitutens utlåning, och utlåningen ökade i förhållande till bruttonationalprodukten vilket tyder på en ökad skuldsättning.

Finlands ekonomi minskade kraftigt i slutet av året. Investeringarna stannade på en låg nivå och arbetslösheten ökade något. Nedskrivningarna av bankernas lån var dock inte betydande, men hushållens ökade skuldsättning och betalningsstörningar är allvarliga signaler på en negativ utveckling. Hushållens skulder i relation till disponibla inkomster ökade till 119 procent (116 procent vid slutet av 2011).

Myndigheternas åtgärder lugnade marknaden, beslut fattades om en europeisk bankunion

Det finns en koppling mellan bankernas och staternas problem och risker eftersom bankerna har varit de viktigaste finansörerna av statsskulden. Kreditriskpremierna för många stater och bankerna i dessa stater uppvisade en enhetlig utveckling.

Europeiska centralbanken (ECB) genomförde i slutet av februari sin andra omfattande refinansieringstransaktion där bankerna erbjöds obegränsade centralbankslån för tre år mot säkerhet. Detta underlättade bankernas likviditet väsentligt. ECB har från och med juli lugnat ned förväntningarna på marknaden genom att starta beredskap för så kallade villkorliga direkta monetära transaktioner. ECB kan vid behov köpa statsobligationer från sekundärmarknaden, om ifrågavarande stat söker sig till Europeiska stabilitetsmekanismen.

Statsöverhuvudena i staterna inom Europeiska Unionen beslutade i slutet av juni att inleda snabba förberedelser för att skapa en europeisk tillsynsmekanism för bankerna. Enligt beslutet i december ska en gemensam banktillsynsmekanism för euroområdet grundas i anslutning till ECB. Se artikeln på sidan 41.

EU:s tre finanstillsynsmyndigheter³ genomförde i samarbete med sitt eget ansvarsområde åtgärder för att stärka kundernas och investerarnas förtroende för finansmarknaden. Europeiska bankmyndigheten EBA gav ut på marknadsvärden baserad information om bankernas statskreditfordringar och slutförde uppföljningen av de stora europeiska bankernas kapitalbehov och behov av att stärka kapitaltäckningen. Deras kapitaltäckning stärktes med 200 miljarder euro främst genom åtgärder som ökade bankernas kapitalbas.

Myndigheternas och regeringarnas åtgärder bidrog till att förbättra den allmänna stämningen på marknaden särskilt under det andra halvåret. Detta återspeglades bland annat i att aktiekurserna började stiga från och med sommaren. Risktilläggen och räntorna på statslånen sjönk mot slutet av året och finansmarknaden blev avsevärt lugnare. Prissättningen påverkades nästan inte alls av exempelvis de många sänkningarna av staters och bankers kreditvärdighet.

I slutet av året blev det största problemet att ekonomierna i nästan alla europeiska stater antingen minskade eller uppvisade en anspråkslös tillväxt. De största orsakerna till den svaga tillväxten var skuldkrisen och hushållens och företagens osäkerhet gällande den kommande utvecklingen.

1 Grekland, Italien, Irland, Portugal och Spanien.

2 Effekterna av inflationen har beaktats.

3 Europeiska bankmyndigheten EBA, Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten EIOPA och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten ESMA.

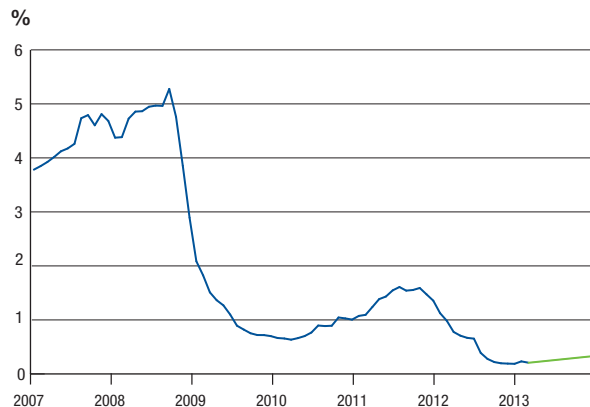
Aktiekurser i USA, Europa och Finland

Index 5.1.2007 = 100

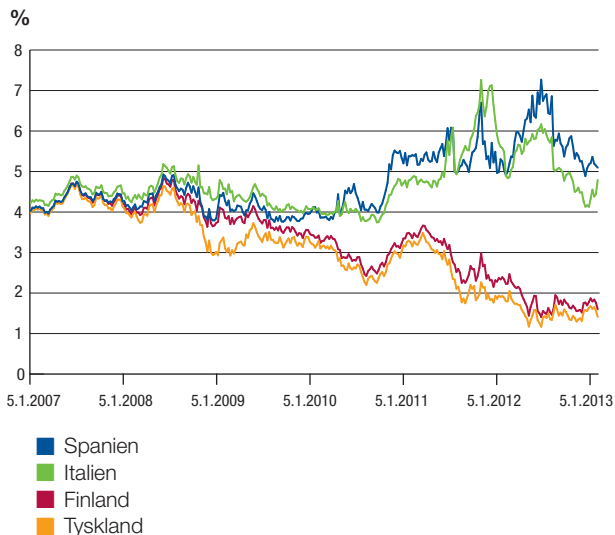
Veckovisa observationer, senaste observation 1.3.2013.
Källa: Bloomberg.

Utveckling av tre månaders Euribor samt marknadens förväntning för ett år (pil)

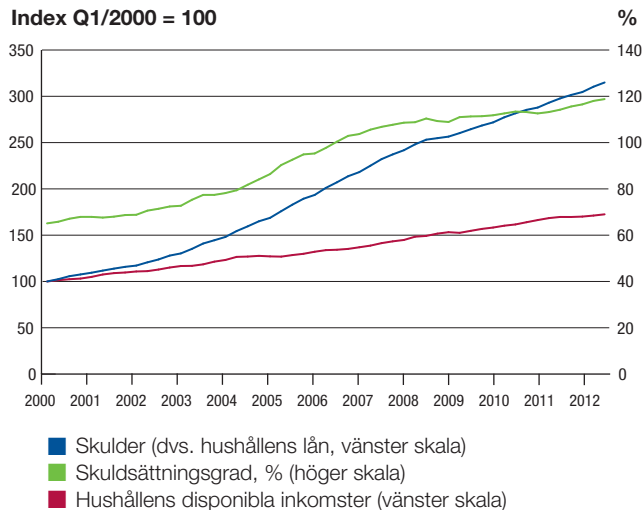
Källa: Bloomberg.

Utveckling av statslåneräntor (10 år) för fyra stater

Veckovisa observationer, senaste observation 1.3.2013.
Källa: Bloomberg.

Hushållens skuldsättningsgrad (Skulder i förhållande till disponibla inkomster)

Källa: Statistikcentralen.

I början av 2013 var läget på finansmarknaden stabilt jämfört med våren 2012. Omvärlden är dock fortfarande mycket känslig och utsatt för en negativ utveckling. Enligt prognoserna kommer den låga räntenivån och det svaga

ekonomiska läget att fortsätta 2013, även om den ekonomiska tillväxten i Europa eventuellt tilltar mot slutet av året. Detta innebär för finanssektorn att omvärlden är fortfarande full av utmaningar.

Förändringar i fältet av tillsynsavgiftsskyldiga

- Under året kom en tredje stor aktör in på skadeförsäkringsmarknaden i Finland, när Tapiola och Lokalförsäkring beslutade att gå samman i en ömsesidig finansgrupp (LokalTapiola). Gruppen omfattar också 19 nya regionala ömsesidiga försäkringsbolag som bildades när lokalförsäkringsföreningarna gick samman. Efter omorganiseringen finns det inte längre mer än sex fiskeförsäkringsföreningar som är aktiva försäkringsföreningar i Finland.
- Under året beviljades två koncessioner för livförsäkringsbolag (Aurum Placeringsförsäkring och SHB Liv) och två auktorisationer för betalningsinstitut (Neste Markkinointi och Point Transactions Systems). Vidare registrerades sex aktörer som tillhandahåller betaltjänster och som inte behöver någon auktorisation för verksamheten. Inga nya koncessioner för kreditinstitut beviljades. Antalet medlemsandelsbanker i OP-Pohjola minskade med tio till följd av fusioner. Ett skadeförsäkringsbolag (IngoNord) avstod från sin koncession på grund av att dess försäkringsverksamhet hade upphört.
- Under året upplöstes inga pensionsstiftelser eller -kassor som idkar lagstadgad arbetspensionsförsäkring. Yrittäjien Eläkekassa Omas kassamöte beslöt den 26 april att pensionskassan ska träda i likvidation enligt lagen om försäkringskassor. Liikennepalveluolajien Eläkekassa Viabek var fortfarande i likvidation. Ett ombud som

Finansinspektionen utsett övervakar bägge kassornas likvidation.

- I slutet av året tecknade Pensions-Fennias och Pensions-Tapiolas styrelser en avsiktsförklaring om att inleda planering av fusionen av bolagen.
- Helsingfors hovrätt gav den 29 december en dom i ett tvistemål gällande aktieteckningsförbindelse. Hovrätten ålade Sofia Banks huvudägare Seppo Sairanen att till banken betala 2,3 miljoner euro inklusive ränta och rättegångskostnader utifrån aktieteckningsförbindelsen. Fristen för att söka besvärstillstånd av Högsta domstolen gick ut den 26 februari 2013.
- Vid slutet av året var antalet bolag på Helsingforsbörsens huvudlista 122 och på prelistan ett. Nykomlingar var Scanfil som bildades när Sievi Capital delades upp i två bolag och Sotkamo Silver som är noterad på Stockholmsbörsen och som parallellnoterades på Helsingforsbörsen. Från huvudlistan avlägsnades Aldata Solution, Nordic Aluminium och Tekla.
- Vid slutet av året fanns det tre bolag på First North-listan av vilka Siili Solutions var ny. Powerflute avlägsnades från listan.

Antal tillsynsobjekt och andra avgiftsskyldiga, se sidan 68.

 Grundläggande information om alla tillsynsobjekt finns i förteckningen över tillsynsobjekt:

[Finansinspektionen.fi > Om FI > Tillsynsobjekt](#)

Banksektorns rörelseresultat blev något bättre och kapitaltäckningen var fortsatt stark

Banksektorns lönsamhet låg fortfarande på en relativt god nivå trots utmaningar i omvärlden. Banksektorns rörelseresultat ökade till 2,6 miljarder euro vilket är 11 procent bättre än året innan. Nettointäkterna var totalt 6 procent större än 2011. De operativa kostnaderna ökade med 2 procent. Nedskrivningarna uppgick till 331 miljoner euro netto, dvs. 33 procent mer än 2011.

Basverksamheten uppvisade dock som helhet en svagare lönsamhet och räntenettot och provisionsintäkterna minskade. Banksektorns rörelseresultat blev bättre till följd av ökade intäkter från handel och placeringsverksamhet samt försäkringsverksamhet.

Banksektorns räntenetto minskade med sammanlagt 4 procent 2012. Utvecklingen av räntenettot varierade mycket mellan de olika bankerna beroende på ökningen av bankens kreditstock och inlåning, den finansiella strukturen och en eventuell säkring mot en nedgång av räntenivån. Bankernas räntenetto väntas minska även i år eftersom krediträntorna till följd av sjunkande referensräntor sjunker i samband med räntejusteringar av gamla krediter i motsvarande grad. En nedgång av räntenettot dämpas dock av högre marginaler för nya krediter och en sannolikt fortsatt måttlig ökning av kreditstocken.

En fortsatt mycket låg räntenivå försämrar särskilt den traditionella bankverksamhetens lönsamhet. Denna baserar sig främst på räntenettot som uppstår av räntemarginalen mellan utlåning och inlåning. Räntenettots andel av banksektorns sammanlagda nettointäkter var 46 procent medan den 2006–2008 innan räntenivån sjönk var i genomsnitt 59 procent.

Andelen intäkter av handel och placeringsverksamhet samt försäkringsverksamhet av nettointäkterna ökade till 30 procent. Deras genomsnittliga andel var 16 procent 2006–2008. Dessa intäkter varierar beroende på deras karaktär mer än räntenettot och de är inte heller jämnt fördelade mellan de stora och små bankerna. Därför förekommer det skillnader i resultatet för de olika bankgruppernas rörelseverksamhet.

I syfte att förbättra lönsamheten började bankerna höja räntemarginalerna för nya krediter och provisionerna för banktjänster. Nedgången av medelräntan på nya bostadskrediter stannade upp i slutet av året trots att de viktigaste referensräntorna, dvs. de korta marknadsräntorna, fortsatte att sjunka.

Tillgången till finansiering på marknadsvillkor för de europeiska bankerna blev bättre under det andra halvåret till följd av ECB:s åtgärder och utlåtanden som stödde marknaden. Detta återspeglades i en ökad mängd emissioner av bankobligationer. Tillgången till upplåning särskilt för de små bankerna blev bättre också i Finland. De finländska

bankerna har emitterat främst säkerställda obligationer men även obligationer utan säkerhet.

Banksektorns kapitaltäckning var 17 procent vid slutet av 2012 och kapitaltäckningsgraden har blivit omkring 2,8 procentenheter bättre jämfört med slutet av 2011. Primärkapitalrelationen uppgick till 16,1 procent vid årets slut (13,6 procent vid slutet av 2011). Kapitalbufferten för kapitalbas som överskrider de lagstadgade minimikraven för banksektorn uppgick vid slutet av året till 10,4 miljarder euro (9,1 miljarder euro vid slutet av 2011).

Orsaken till den positiva utvecklingen av kapitaltäckningsgraderna är inte bara emissioner av debenturlån, den positiva utvecklingen av fonder för verkligt värde och en mer omfattande användning av internmetoder (IRBA) i beräkningen av kapitalkravet för kreditrisker, utan även de internationella bankkoncernernas interna garantier. Garantier av utländska moderbolag sänkte kapitalkravet och å andra sidan bidrog koncernens interna utdelning som betalades till utlandet till att minska kapitalbasen. Banksektorns kapitalbas minskade som helhet med 1,3 miljarder euro under året medan kapitalkravet minskade ännu mer.

Arbetspensionsanstaltarnas solvens god

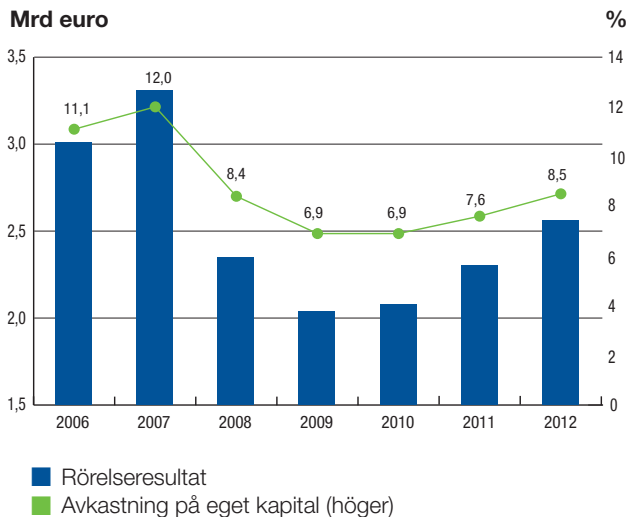
År 2012 var för pensionsanstaltarnas investeringsverksamhet och solvens klart bättre än vad uppskattningarna av skuldskrisen och utvecklingen av finansmarknaden i Europa gav vid handen under början av året. Investeringsstillgångarna för alla anstalter som bedriver lagstadgad pensionsförsäkringsverksamhet⁴ ökade totalt med drygt 13 miljarder euro under året. Investeringsstillgångarna uppgick till 146 miljarder euro vid årets slut.

Arbetspensionsbolagen, pensionsstiftelserna och pensionskassorna uppnådde under året i genomsnitt en avkastning på 8,4 procent. Värdestegringarna av aktier och ränteinstrument gav den bästa avkastningen medan räntorna och kreditriskpremierna sjönk. Verksamhetskapalet ökade med 3,7 miljarder euro varvid solvensnivån blev klart bättre och uppgick till 26,2 procent vid årets slut. Risktagningen ökade i samma takt som verksamhetskapalet och därför var verksamhetskapalet 2,5 gånger större i relation till den riskbaserat fastställda solvensgränsen under hela året.

Finansmarknaden blev lugnare under hösten. Trots detta medför den svaga utvecklingen av realekonomin i Europa betydande hot mot en bra solvens för arbetspensionsanstaltarna. Långvarigt låga realräntor gör det svårt att uppnå bra avkastning och kan därigenom bidra till att försämra solvensen.

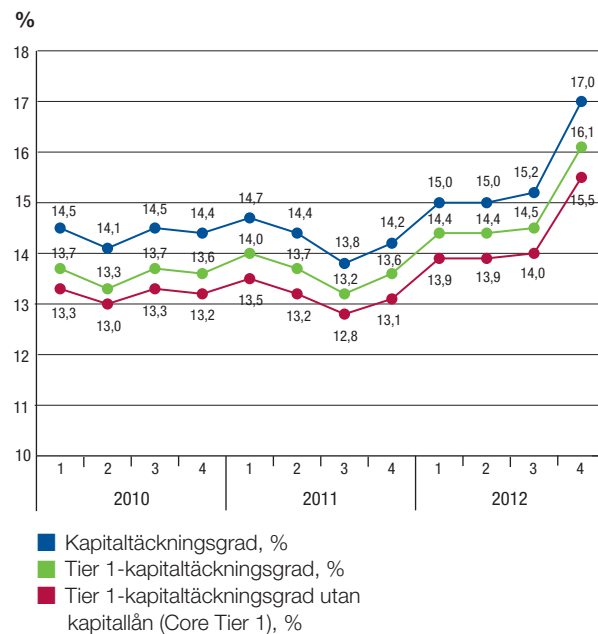
⁴ Arbetspensionsförsäkringsbolag, ArPL-pensionsstiftelser och -kassor, Sjömanspensionskassa, Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, Keva och Statens pensionsfond.

Banksektorns rörelseresultat⁵ och avkastning på eget kapital

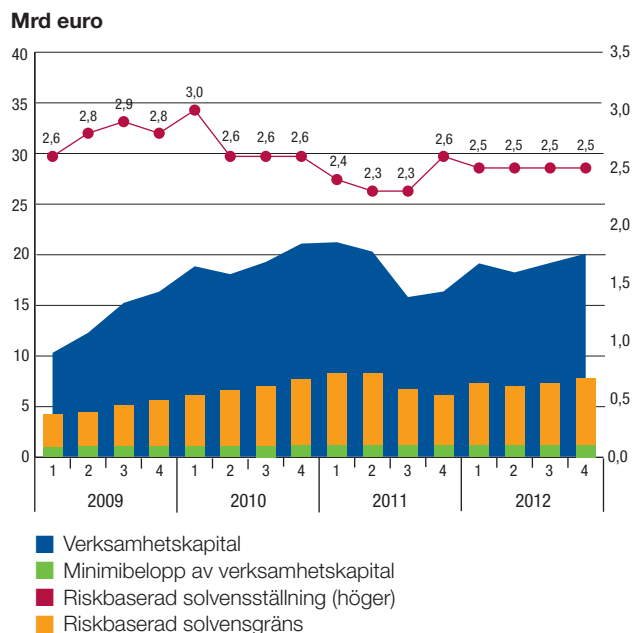
Källa: Finansinspektionen.

Kapitaltäckningsgrad för banksektorn

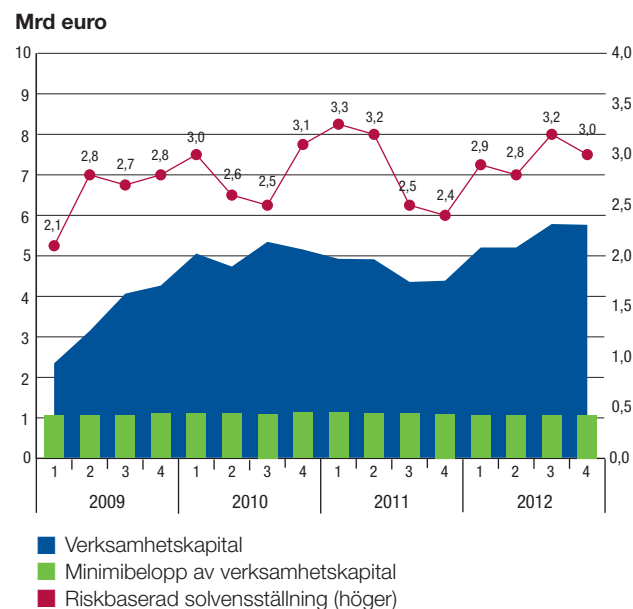
Källa: Finansinspektionen.

Arbetspensionssektorns solvens

Källa: Finansinspektionen.

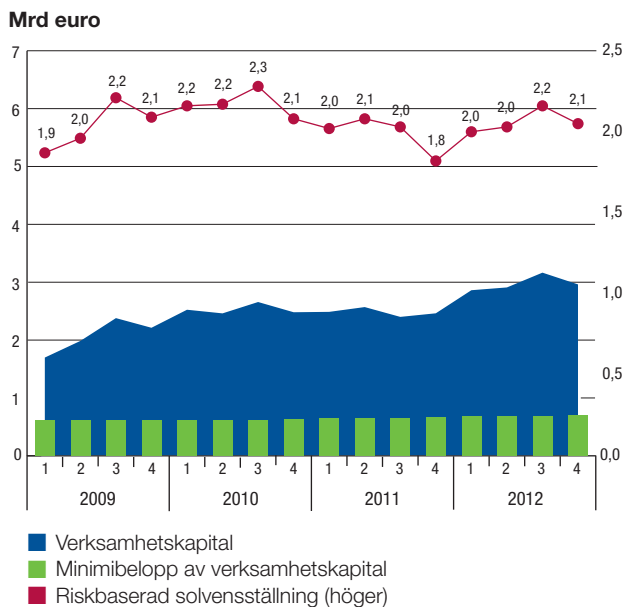
Solvens för livförsäkringssektorn

Källa: Finansinspektionen.

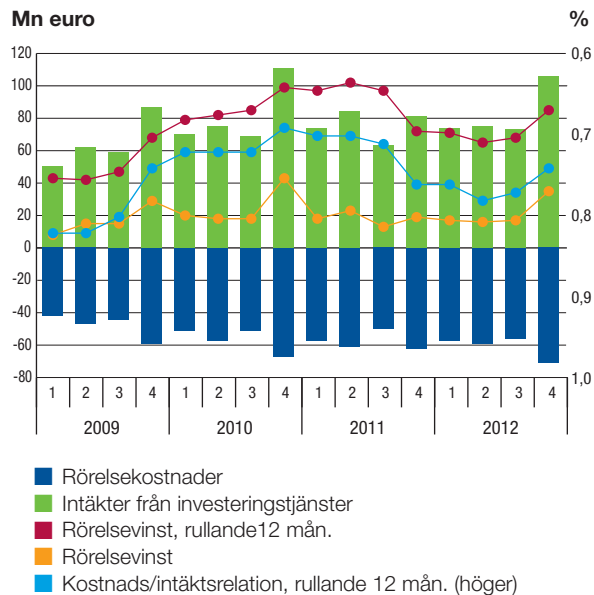
⁵ Från diagrammet har utelämnats en engångsintäkt om 470 miljoner euro 2007.

Solvens för skadeförsäkringssektorn

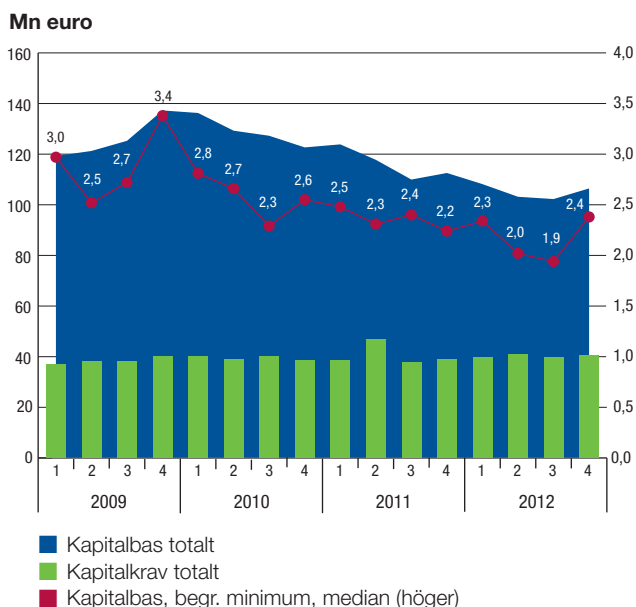
Källa: Finansinspektionen.

Värdepappersföretagens intäkter, kostnader och rörelseresultat kvartalsvis

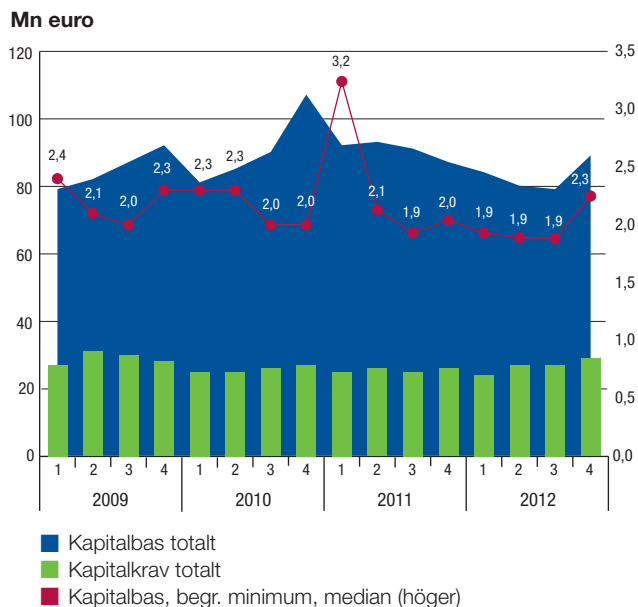
Källa: Finansinspektionen.

Värdepappersföretagens kapitältäckning (hela branschen)

Källa: Finansinspektionen.

Fondbolagens kapitältäckning (hela branschen)

Källa: Finansinspektionen.

Solvensen för livförsäkringssektorn blev starkare

För livförsäkringsbolagen var 2012 klart bättre än 2011. Premieintäkterna ökade med nästan 7 procent och uppgick till cirka 3,9 miljarder euro. Försäljningen av försäkringar var speciellt livlig under det sista kvartalet. Försäljningen under oktober–december utgjorde över 30 procent av premieintäkterna för hela året. Försäljningen hänförde sig särskilt till fondanknutna sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal. Bankerna utgjorde en viktig försäljningskanal för dessa produkter.

Inga väsentliga förändringar skedde i fördelningen av tillgångsslag. Räntheplaceringarna utgjorde fortfarande över 60 procent av placeringstillgångarna och aktierna omkring 20 procent. Inom tillgångsslagen konstaterades däremot en liten förskjutning från penningmarknadsplaceringar i riktning mot statslån. Den totala avkastningen på livförsäkringsbolagens investeringar uppgick i genomsnitt till 9,7 procent.

God avkastning av investeringar och positiva resultat ledde till en högre solvens för sektorn. Verksamhetskapalet ökade till omkring 5,7 miljarder euro jämfört med 4,4 miljarder euro året innan. Solvensställningen, dvs. verksamhetskapalet i förhållande till det i lag fastställda minimikapitalet, blev starkare och var 5,4 (2011: 4,0) vid årets slut. Orsaken till den knappa nedgången i solvensställningen under det sista kvartalet var vinstutdelningen som var ungefär 66 miljoner euro. Den riskbaserade solvensställningen som baserar sig på en proaktiv tillsyn uppvisade en något svagare utveckling under året. Kapitalkravet minskade något men samtidigt ökade den marknadsmässiga ansvarsskulden vilket tärde på en del av ökningen av verksamhetskapalet. Sektorns riskbaserade solvensställning var ungefär 3 vid slutet av året (2011: 2,4).

Trots det goda året är aktörerna inom livförsäkringssektorn utsatta för risker som försämrar bolagens intäkter och solvensställning om de realiserar. Den låga räntenivån är speciellt problematisk för livförsäkringsbolagen. Om den fortsätter länge kommer den att påverka särskilt de bolag vars försäkringsbestånd till en väsentlig del har en garanterad avkastning och på motsvarande vis de bolag vars investeringar har en avsevärt kortare maturitet än ansvarsskulden. Det är svårt att uppnå den nuvarande avkastningsnivån när de ränteplaceringar som förfaller ska placeras på nytt.

Bolagen har förberett sig på att den låga räntenivån fortsätter genom att öka sin ansvarsskuld och har på så sätt strävat efter att sänka det genomsnittliga avkastningskravet på ansvarsskulden. Nyförsäljningen fokuserar nästan helt och hållet på fondförsäkringsprodukter varvid det är försäkringstagaren som bär marknadsrisken.

Bra placeringsintäkter stärkte skadeförsäkringsbolagens solvens

År 2012 var med tanke på skadeförsäkringsbolagens solvens och lönsamhet betydligt bättre än 2011. Till följd av den gynnsamma utvecklingen av placeringsmarknaden och ersättningskostnaderna blev sektorns solvens starkare. Premieintäkterna fortsatte att växa stadigt.

Skadeförsäkringsbolagens verksamhetskaper ökade till nästan 3 miljarder euro och nyckeltalen för solvensen blev bättre. Vid årets slut var sektorns sammanlagda verksamhetskapers relation till det lagstadgade minimikapitalet 4,3 (2011: 3,7) trots att de vinstutdelningar som föreslogs i slutet av året försämrade solvensen jämfört med den solvens som rapporterades under året. Den riskbaserade solvensställningen, som beaktar både de försäkringstekniska riskerna och riskerna i samband med värdeförändringar i placeringstillgångarna, blev bättre och uppgick till 2,1 (2011: 1,8). Även solvenskapitalet i förhållande till ansvarsskulden på eget ansvar blev starkare och uppgick till 58 procent (2011: 53,7 procent).

Skadeförsäkringssektorns totalresultat var 1,1 miljarder euro. Året innan var totalresultatet negativt, -0,1 miljarder euro. Goda placeringsintäkter var en särskild bidragande orsak till det starka totalresultatet. Avkastningen på placeringarna till verkligt värde var i genomsnitt 8,7 procent medan avkastningen året innan stannade på 1,4 procent. Det fanns skillnader mellan bolagen, men samtliga bolag hade positiva placeringsintäkter. Speciellt aktieplaceringarna gav en god avkastning. I de finländska skadeförsäkringsbolagens placeringsallokering har aktievikten höjts och den är i genomsnitt högre än i de övriga länderna i Europa. Skadeförsäkringsbolagens placeringsfördelningar kan dock anses vara förknippade med låga risker och längden på ränteplaceringarnas ränterisk är måttlig.

Även sektorns operativa resultat uppvisade en positiv utveckling. Totalkostnadsprocenten var 99,3 vilket innebär att den försäkringstekniska verksamheten var lönsam då alla bolag betraktas sammanlagt. Den gynnsamma utvecklingen av ersättningskostnaderna bidrog till att förbättra lönsamheten. Skadeprocenten var 78,4 medan den året innan steg till 86,2 procent till följd av skador orsakade av vädret. Även ändringarna i beräkningsgrunden till följd av en nedgång i diskontoräntan på ansvarsskulden för pensionsåtaganden var mindre än året innan. Det fanns dock stora skillnader i bolagens lönsamhet och flera bolag hade en negativ försäkringsteknisk täckning. Sektorns premieintäkter ökade med 6,2 procent.

Ökad rörelsevinst för värdepappersföretagen

Intäkterna för värdepappersföretagen ökade med 8 procent från året innan och uppgick till 327 miljoner euro. Speciellt provisionsintäkterna för kapitalförvaltning uppvisade en tillväxt och stod för över 60 procent av värdepappersföretagens samtliga intäkter. Provisionsintäkterna för kapitalförvaltning var mycket beroende av utvecklingen av tillgångsvärdena. Uppgången av börskurserna som pågick under slutet av året bidrog till en ökning av de provisioner som bygger på intäkterna. Rörelseresultatet var klart större under det andra halvåret än under början av året. Den sammanlagda rörelsevinsten för hela året uppgick till 85 miljoner euro vilket är 13 miljoner mer än året innan. Trots att värdepappersföretagen hade goda vinster som helhet betraktat var antalet förlustbringande företag nästan oförändrat. De förlustbringande företagen är i allmänhet små. Fusioner och andra företagsomorganiseringar skedde speciellt bland de små värdepappersföretagen. Värdepappersföretagens lönsamhet ligger som helhet betraktat på en god nivå. Kapitalbasen för hela branschen är ungefär 2,6 gånger större jämfört med miniminivån.

Fondkapitalen växer

Fondbolagens intäkter minskade med 2 procent jämfört med året innan och uppgick till 535 miljoner euro. Rörelsekostnaderna minskade också men inte lika mycket. Rörelseresultatet för hela året uppgick till 61 miljoner euro vilket är 5 miljoner euro mindre än året innan. Några små fondbolag gick med förlust under året. Hela branschens egna tillgångar är ungefär tre gånger större än den miniminivå som krävs. Fonderna uppvisade positiva nettoteckningar för varje kvartal. Eftersom räntorna var låga riktade sig teckningarna speciellt till långräntefonder och aktiefonder. Dessa två fondklasser står för 85 procent av alla fondkapital. Kapitalet för samtliga fonder uppvisade en tillväxt med 11 miljarder euro och uppgick till 66,7 miljarder euro vid årets slut.

Verksamheten under året styrdes av strategin som uppgjorts för 2012–2014 och mot vilken verksamheten speglas i verksamhetsberättelsen. Den nya strategin som godkändes på hösten för 2013–2015 beskrivs på sidan 7.

Strategi 2012–2014

Mission

Vi främjar den finansiella stabiliteten, förtroendet för finansmarknaden och skyddet av kunder, investerare och försäkrade.

Vi övervakar

- de finansiella aktörernas riskhantering och verksamhetsförutsättningar
- uppförandet i kundrelationer och på marknaden och kund- och investerarinformationens kvalitet.

Vision

Finansinspektionen är en dynamisk och ansedd tillsynsmyndighet som deltar i skapandet av en högklassig europeisk tillsynskultur.

Vår hållning är

- en sund utveckling och lika konkurrensvillkor på finansmarknaden i Finland
- en väl avpassad reglering och tillsyn
- ökad finansmarknadskännedom bland kunderna.

Strategiska mål och riktlinjer

Effektiv verksamhet och riskorienterad tillsyn

- Aktuell och högklassig analys av omvärlden och riskerna inom finanssektorn
- Samordnade regler för de olika tillsynssektorerna så långt möjligt
- Beredskap för snabba och målmedvetna beslut i en krissituation
- Effektivitet och kvalitet på toppnivå bland europeiska tillsynsmyndigheter
- Fullt utnyttjande av centralbanksanknytningen
- Gott och fungerande samarbete med olika myndigheter
- Uppmuntrande arbetsklimat och värdebaserad verksamhet.

God riskhanteringsförmåga och intern styrning i företagen

- Vi fokuserar inspektionerna på analys av tillförlitligheten i riskhantering och intern kontroll.
- Vi preciserar våra riskanalyser med fokus på tillräckliga kapital- och likviditetsbuffertar.
- Vi utvärderar företagets verksamhetsrisker och förutsätter tillräcklig ekonomisk beredskap för riskerna.
- Vi deltar i organiseringen av stabilitetstillsyn på makronivå och främjar krishanteringsberedskap.

Högklassigt kund- och investerarskydd

- Vi förutsätter att kraven på kund- och investerarskydd beaktas i tjänsteleverantörernas interna processer.
- Av de finansiella aktörerna förutsätter vi kvalitativ information om deras finansiella ställning, produkter och tjänster jämte tillhörande risker.
- Vi främjar en heltäckande och synlig kundupplysning.
- Vi ingriper vid osaklig verksamhet på finansmarknaden.

Resultatinriktat samarbete mellan tillsynsmyndigheterna

- Vi allokerar resurserna i tillräckligt god tid till internationella projekt som är viktiga för stabiliteten och verksamhetsförutsättningarna på den finländska finansmarknaden.
- Vi arbetar för att de bästa europeiska tillsynsmetoderna genomgående införs i EU.
- Vi drar nytta av de europeiska tillsynsmyndigheternas arbete i vår egen verksamhet.
- Vi effektiviserar informationsutbytet i realtid mellan tillsynsmyndigheterna.

Riskorienterad tillsyn

Finansinspektionen inriktade i enlighet med strategin tillsynen på de risker som bedömdes som väsentligast. Under året framhövdes inom alla tillsynsområden de risker som finans- och skuldkrisen lyft fram.

Verktygen för analys av finansiell ställning och risker i tillsynsobjekten vidareutvecklades. Detta förbättrade den riskbaserade inriktningen av tillsynen. Riskmätare för enskilda tillsynsobjekt och tröskelvärden som fastställdes för dem togs i bruk i fastställandet av nödvändig tillsynsintensitet. Samarbetet med Finlands Bank ökade i fråga om analyser av riskerna i omvärlden och på finanssektorn.

Finansinspektionen stärkte beredskapen för intern krishantering och uppdaterade krishanteringsplanen. För detta utnyttjades krissimuleringsövningen som utfördes i september. Syftet med krishanteringsplanen är att säkra tillräckliga krishanteringsåtgärder som sker i rätt tid. Samarbetet mellan de finländska och nordiska tillsynsmyndigheterna var aktivt. Det gällde bland annat bedömningar av effekterna av skuldkrisen och beredskapsåtgärder.

Rapporteringsprojekt som hänförde sig till de nya EU-reglerna och EU:s finanstillsynsmyndigheters informationsinsamling framskred planenligt i Finansinspektionens eget arbete, men förseningen av EU-reglerna sköt upp införandet av den nya rapporteringen. De pågående reformerna effektiviserar och harmoniserar ytterligare tillsynen av de olika sektorerna och kompletterar de omfattande rapporteringsreformer som Finansinspektionen genomfört tidigare.

Inom stabilitetstillsynen kommer de nya rapporterna sannolikt att tas i bruk inom banksektorn 2014 och inom försäkringssektorn senast när Solvens II-reglerna träder i kraft. Genom EU-reglerna utvidgas informationsinsamlingen även till fondsektorn. Finansinspektionen började under det andra halvåret rapportera till ESMA om placeringsprodukters försäljningsvolym, kundklagomål och tema-inspektioner. Finansinspektionen stödde tillsynsobjektens förberedelser inför förändringarna i rapporteringen genom att informera om de nya kraven i ett så tidigt skede som möjligt.

Analyser och publikationer

Analyser som stöd för proaktiv och riskbaserad tillsyn

Under året framhövdes inom alla delområden av tillsynen de risker som skuldkrisen lyft fram. Utifrån en analys riktade sig riskerna särskilt till bankernas likviditet, försäkrings- och pensionssektorns placeringsportföljer och riskhantering och produktinformation till kunderna. Förändringar i omvärlden, speciellt den låga räntenivån, ledde till ökade verksamhetsrisker. Den låga räntenivån leder till ett smalare

räntenetto som utgör en väsentlig intäktspost särskilt för de små bankernas lönsamhet. Även de intäkter som livförsäkringsbolagen får från marknaden riskerar att bli lägre än den förväntade avkastningen på livförsäkringar.

Finansinspektionen utförde tätare tillsyn av placeringsrisker och kapitaltäckning till och med slutet av juli. Detta innebar bland annat tätare rapportering från pensions- och försäkringsanstalterna än normalt. Bankerna förutsattes rapportera om likviditeten oftare än tidigare under hela året.

Likviditeten var generellt taget fortsatt god i de finländska bankerna och det förekom inga problem i tillgången till finansiering. Ökad inlåning bidrog till att stärka likviditeten. De största bankerna kunde fortfarande utan svårigheter få långfristig finansiering på marknadsvillkor, även om priset var högre än före finanskrisen.

Det förekom fortfarande kortvariga störningar i bankernas betalningsförmedling. I syfte att minska känsligheten för störningar krävde Finansinspektionen av bankerna åtgärder för att förbättra systemen och rapporteringen om de korrigeringar som utförts.

Fluktuationerna på aktie- och räntemarknaderna återspeglades i större variationer än tidigare i placeringsintäkterna och solvensen för aktörerna inom försäkringssektorn. På grund av svängningarna på aktie- och räntemarknaderna ökade skillnaderna i utvecklingen av placeringsverksamhetens avkastning och soliditeten mellan bolagen. Även de inbördes strukturskillnaderna mellan försäkringsbolagens placeringsportföljer var större än tidigare.

Ur tillsynens perspektiv är det väsentligt att ökade risker till följd av förändringar i omvärlden identifieras i ett tidigt skede. I syfte att säkerställa detta utnyttjades Finlands Banks analys av riskerna inom makroekonomin och på finansmarknaden i allt högre grad i Finansinspektionens arbete. Användningen av olika typer av alternativa kalkyler och scenarier utökades. Även Finlands Bank deltog aktivt i Finansinspektionens analysgrupp för banksektorn och i informationsutbytet. Förslaget om organisering av makrostabilitetstillsyn i Finland (se sidan 53), som blev färdigt i november, innebär att samarbetet intensifieras ytterligare.

Finanssektorns läge bedömdes som stabilt men riskerna har ökat

Finansinspektionen publicerade regelbundet bedömningar av den finansiella ställningen och riskerna i tillsynsobjekten. I april och september publicerades omfattande utredningar av finanssektorns risktolerans. I maj och november publicerades snävare kapitaltäckningsrapporter för banksektorn och solvensrapporter för arbetspensions-, liv- och skadeförsäkringsbolagen.

Enligt rapporterna var finanssektorn i Finland fortsatt stabil under hela året, men aktörerna inom sektorn

förutsattes ha en tillräcklig beredskap för risker. Rapporten lyfte även fram de ökade riskerna inom EU:s finanssektor. Vidare gjordes en bedömning att den svagare ekonomiska utvecklingen utgjorde en allt större risk särskilt för bankerna. Den långvariga rekordlåga räntenivån belastade bankernas räntenetto.

Kapitaltäckningen bedömdes genom stresstest

Finansinspektionen genomförde och publicerade på våren nationella stresstest i syfte att bedöma finans- och försäkringssektorernas risktolerans. Testerna utfördes i samarbete med centralbanken, tillsynsobjekten och Pensions- skyddscentralen. Samma scenario tillämpades för alla tillsynsobjekt. I syfte att garantera jämförbarheten beaktades inte eventuella anpassningsåtgärder av tillsynsobjektens ledning, som tillsynsobjekten ska kunna vidta i ett verkligt stressläge.

Resultatet av stresstestet visade att en avsevärt svagare omvärld skulle förorsaka behov av anpassningsåtgärder särskilt inom liv- och arbetspensionsförsäkringssektorerna, främst en sänkning av risknivån för placeringar i många bolag. Resultatet för bank- och skadeförsäkringssektorn visade att risktoleransen som helhet betraktad var fortsatt stark i likhet med året innan.

Finansinspektionen och Finlands Bank gjorde tillsammans även ett separat stresstest av banksektorn för Internationella valutafonden. Resultatet bekräftar att kapitalbuffertarna inom banksektorn i Finland som helhet betraktade skulle klara av det tryck på lönsamheten som den starkt försvagade omvärlden orsakar.

EBA:s beräkning av kapitalbehovet genomfördes

Under året utförde inte EBA stresstestet tillsammans med de nationella tillsynsmyndigheterna utan fortsatte med uppföljningen av de kapitaliseringsbehov som framkom i testet 2011. I december 2011 gav EBA de stora europeiska bankerna en rekommendation där det krävdes att 27 banker skulle stärka kärnprimärkapitalet (*Core Tier 1*) med totalt 76 miljarder euro före utgången av juni 2012. Kapitaltäckningen för de banker som deltog i EBA:s kapitalövning stärktes mellan december 2011 och juni 2012 med totalt över 200 miljarder euro.

Av de finländska bankerna gjordes en beräkning av kapitalbehovet för OP-Pohjola-gruppen. Därtill omfattades Nordea Bank Finland, som hör till Nordea Bank-koncernen, och Sampo Bank, som hör till Danske Bank-koncernen (fr.o.m. den 15 november Danske Bank även i Finland), av bedömningen genom sina moderbolag. OP-Pohjola uppnådde till följd av bolagets höga kärnkapitaltäckning och den låga statslånerisken fortfarande kapitalnivån enligt EBA:s rekommendation och bolaget ombads inte stärka sin kapitaltäckning. Kapitaltäckningen för

Nordea- och Danske Bank-koncernerna bedömdes också vara fortsatt tillfredsställande utan en rekapitalisering.

Flera fristående publikationer om försäkringssektorn publicerades

Finansinspektionen publicerade utöver regelbundna publikationer om läget inom finanssektorn även bland annat utredningar om lönsamheten inom lagstadgad olycksfallsförsäkring och om iakttagande av uppfyllelsen av livförsäkringsbolagens skälighetsprincip. Vidare publicerades en undersökning som baserade sig på livförsäkringsbolagens dödlighetsstatistik.

Enligt utredningen av lönsamheten inom olycksfallsförsäkring (2002–2011) som publicerades i november kan betalningsnivån betraktas som betryggande. Försäkringsrörelsens resultat motsvarade medelvärdet på lång sikt. Med tanke på lönsamheten uppvisade 2011 förlust. Den försvagade lönsamheten påverkades av både turbulensen på placeringsmarknaden och de exceptionellt stora ändringarna i beräkningsgrunderna för ansvarsskulden. På grund av den exceptionellt låga räntenivån på räntemarknaden sänkte dessutom flera bolag den ränta som de använder vid diskontering av ansvarsskulden. Detta ledde i sin tur till ökade ersättningskostnader i bolagen.

Enligt utredningen som publicerades i maj har livförsäkringsbolagens information om iakttagandet av skälighetsprincipen 2010 förbättrats sedan den föregående utredningen. Särskilt de bolag som tidigare informerade sämst förbättrade sin information.

Finansinspektionen publicerade i december en undersökning som baserade sig på livförsäkringsbolagens dödlighetsstatistik och en prognos för förväntad livslängd hos personer med livförsäkring. I undersökningen presenterades dödlighetsundersökningar enligt försäkringsgren som inte har ingått i tidigare undersökningar. Finansinspektionen ska i fortsättningen uppdatera uppgifterna i rapporten vart femte till tionde år. Finansinspektionen använder undersökningen som referens vid bedömning av korrektheten hos de grunder för förväntad livslängd som bolagen har tillämpat.

Enligt iakttagelserna är den genomsnittliga förväntade livslängden hos personer med frivilliga pensions- och livförsäkringar längre än för Finlands befolkning i genomsnitt. För kvinnor är skillnaden mellan livförsäkringsdödligheten och befolkningsdödligheten mindre än för män. Resultatet visar att det finns skillnader i livförsäkringsdödligheten även mellan de olika försäkringsprodukterna.

Krishanteringsberedskap

Den interna krishanteringsberedskapen förbättrades

Finansinspektionen fortsatte att utveckla sina beredskapsplaner, ökade utbildningen av de anställda, fortsatte samarbetet med de inhemska myndigheterna och de nordiska tillsynsmyndigheterna och deltog i krishanteringssamarbetet på EU-nivå.

Finansinspektionen ska i sin praktiska verksamhet vara beredd på störningar och krissituationer. Situationerna övas regelbundet antingen genom att Finansinspektionen ordnar egna övningar, såsom var fallet under 2012, eller deltar i mer omfattande nationella eller internationella övningar. På hösten genomfördes en intern simuleringsövning som testade hur krisanvisningarna fungerar vid en inbillad störning. Syftet var att också testa beslutssystemet i en krissituation.

De viktigaste identifierade objekten för fortsatt arbete var uppgörandet av interna anvisningar för de olika tillsynssektorerna och vidareutbildning av personer som deltar i lösandet av eventuella krissituationer i praktiken. Inverkningarna av den nya EU-lagstiftningen och bankunionen tas i beaktande i det internationella samarbetet.

Förnyande av informationsinsamlings- och analysystemen

Riskmätare och tröskelvärden gör det möjligt att ingripa i problem i ett tidigt skede

Finansinspektionen förnyade riskmätarna och tröskelvärdena som den använder för att identifiera de tillsynsobjekt som behöver effektivare tillsyn. Riskindikatorerna skraddarsyddes för de olika tillsynssektorerna så att de på bästa sätt beskriver de mest betydande riskerna inom respektive sektor och beaktar sektorernas inbördes skillnader i kapitaltäckningsregleringen. Vid behov förväntas tillsynsobjekten lämna in rapporter oftare och problemområden kan väljas till särskilda inspektionsobjekt. Riskindikatorer, tröskelvärdesystemet och den så kallade sorteringsanalysen gör den kontinuerliga tillsynen effektivare och ger en bättre förmåga att ingripa proaktivt. Systemet tillämpades vid inriktningen av riskhanteringsinspektioner särskilt till mindre aktörer inom banksektorn och försäkringssektorn.

En sorteringsanalys används för inriktning av inspektioner av små tillsynsobjekt och av övriga tillsynsåtgärder. Med hjälp av analysen plockas de mest riskbenägna aktörerna ur en stor mängd. Sorteringsanalysen grundar sig på myndighetsrapporter om lönsamheten, kapitaltäckningen och riskerna samt på oberoende bedömningar av bankernas riskhantering och interna kapitalutvärdering. I sorteringsanalysen utnyttjas även information från den löpande tillsynen.

Omfattande rapporteringsprojekt blev fördröjda

Finansinspektionen förberedde sig inför de pågående omfattande rapporteringsreformerna genom att påverka EBAs, EIOPAs och ESMA:s beredningsarbete, informera branschen och de övriga intressentgrupperna om förändringarna och genom att planera och genomföra nya rapporteringssystem och tabeller. Färdigställandet av EBAs tekniska rapporteringsstandard försenades och därför beslutade man flytta fram införandet av den förnyade ekonomiska rapporteringen (FINREP) till början av 2014. Även förnyelserna av kapitaltäckningsrapporteringen och rapporteringen av likviditet och minimisoliditet sköts upp på grund av att beredningen av EU-reglerna drog ut på tiden. Rapporteringen i anknytning till försäkringssektorns solvensreform (Solvens II) skjuts upp i motsvarande grad som ikraftträdandet av reglerna.

ESMA inledde informationsinsamling som stöder uppföljningen av finansinnovationer och konsumenttrender och beredde rapporteringen av alternativa placeringsfonder.

Under året inledde Finansinspektionen utvecklandet av ett analysverktyg som ska effektivisera tillsynen av värdepappershandeln och förde framåt arbetet med att utveckla ett nytt analysverktyg för ekonomisk information.

Finansinspektionen utfärdade i juli nya föreskrifter och anvisningar om rapportering av hypoteksbanksverksamheten. Föreskrifterna och anvisningarna trädde i kraft den 31 december. Föreskrifterna och anvisningarna tillämpas på hypoteksbanker samt på inlåningsbanker och kreditföretag som Finansinspektionen har beviljat tillstånd för hypoteksbanksverksamhet. Syftet med informationsinsamlingen är tillsyn av de krav som den nya hypoteksbankslagen ställer och den kompletterar tillsynen av banksystemets tillförlitlighet och stabilitet.

Betalningsinstituten började rapportera uppgifter om det finansiella läget, kapitaltäckningen och riskerna. Rapporteringen sker antingen halvårsvis eller varje år. Rapporteringsintervallet beror bland annat på om betalningsinstitutet har verksamhetstillstånd eller om dess verksamhet inte kräver mer än registrering.

Hotet om ordningsavgift har förbättrat rapporteringen

Under året tog Finansinspektionen emot över 14 000 rapporter om olika ämnesområden av tillsynsobjekten. Det är mycket viktigt med tanke på tillsynen att rapporterna lämnas in korrekt och så färska som möjligt. Finansinspektionen fick 2011 tillstånd att påföra administrativa ordningsavgifter för dröjsmål och fel i rapporteringen. Ibruktagningen av ordningsavgifterna har på ett väsentligt sätt gjort iakttagandet av tidsfrister bättre. Under året påfördes 12 rapporteringsordningsavgifter.

God riskhanteringsförmåga och intern styrning i företagen

Finansinspektionens inspektioner omfattade riskområden som accentuerats till följd av skuldskrisen. Inspektionerna inriktades så att de omfattade de olika tillsynssektorerna och riskområdena utan att förbise mindre tillsynsobjekt. Inspektionerna inriktades inom valda riskområden särskilt på tillräcklig riskhantering och intern kontroll.

Finansinspektionen gav omfattande respons till tillsynsobjekten utifrån inspektionerna. En del iakttagelser ledde till administrativa sanktioner. Dessa sanktioner har bidragit till att tillsynsobjekten även i större utsträckning förbättrade sin riskhantering och interna kontroll.

Utöver inspektionerna utfördes särskilda utredningar av förfarandena inom bostadslånggivning och arbetspensionsbolagens fastighetsplaceringar.

Över alla stora tillsynsobjekt uppgjordes den årliga Tillsynsmyndighetens bedömning som innehöll en bedömning av kapitaltäckningen i relation till riskpositionen och av kapitalplaneringen. Över de mindre tillsynsobjekten uppgjordes standardiserade årsrapporter eller sammanfattade bedömningar.

Metodikerna i Tillsynsmyndighetens bedömning utvecklades särskilt i fråga om på vilket sätt stresstester ska kunna utnyttjas i bedömningen av kapitaltäckningen. Finansinspektionen utarbetade nya anvisningar för bedömning av den egna kapitalutvärderingen.

Finansinspektionen fortsatte med bedömningen av de interna modeller som används i bankernas kapitaltäckningsanalyser. Fyra tillstånd beviljades och en modellansökan lämnades in.

Finansinspektionen satsade på att främja pågående stora projekt för kapitaltäckningsreglerna inom bank- och försäkringssektorerna samt på reformen av solvensreglerna inom arbetspensionssektorn. Samarbetet med de ansvariga ministerierna var livligt och välfungerande.

Förberedelserna inför EU:s regelverksreformer framskred enligt planerna men på grund av fördröjningen av EU-reglerna uppskjöts även ikraftträdandet av reglerna i Finland. Finansinspektionen sörjde för att dess egna föreskrifter och anvisningar med anknytning till reformerna blev klara i tid och att de egna tillsynsrutinerna ska anpassas innan reglerna träder i kraft. Branschen informerades regelbundet om regelverksprojekten. Se mer i kapitlet Reglering, sidorna 48–60.

Inspektioner

Inspektionerna har lett till bättre riskhantering hos tillsynsobjekten

Inspektionerna inriktades inom valda riskområden särskilt på tillräcklig riskhantering och intern kontroll samt på den högsta ledningens ansvar för organisering av dessa funktioner. Finansinspektionens mål är att tillsynsobjekten ska behålla en hög kvalitet i organiseringen av funktionerna. Tillsynsobjekten utdelades omfattande respons i syfte att förbättra riskhanteringen och den interna styrningen.

Inspektioner av likviditetsrisker inom banksektorn

Inspektionerna av bankerna inriktades bland annat på marknads- och likviditetsriskerna, de operativa riskerna och betalkortsprocesserna och till banker av olika storlek.

Bankernas likviditetsrisker bedömdes vara allmänt betraktat tillräckliga under året. Bankerna hade utvecklat stresstesterna för likviditetsrisken, men ytterligare behov observerades dock i fastställandet av storleken på likviditetsreserven. I vissa fall konstaterades att det bör finnas mer likvida tillgångar i likviditetsreserverna. Behov av att komplettera kontinuitetsplanerna för finansieringen iaktogs. I ett fall som ledde till en offentlig anmärkning ansåg Finansinspektionen att styrelserapporteringen inte var tillräckligt omfattande för att styrelsen ska kunna fatta beslut om ändring av riskpositionen och limiterna. I detta fall hade tillsynsobjektet även brutit mot risklimiterna utan att det hade lett till korrigerande åtgärder eller att bankens styrelse hade behandlat förseelserna.

Gällande kreditrisker inleddes särskilda granskningar av företagsfinansieringen på grund av den svagare ekonomiska omvärlden. I samband med inspektioner av lokalbanker observerades brister såväl i bedömningen av privatkunders som i företagskunders kreditvärdighet.

Vidare inspekterades förfarandena inom bostadslånggivning. Även en separat stickprovsundersökning gjordes om dem (se sidan 26).

Bankerna satsade på störningsfri betalningsförmedling

Inspektionerna av bankernas betalsystem och kortprocesser fortsatte. Inspektionerna fokuserade på aspekter som gällde riskhantering, säkra betalningar och affärsverksamhetens kontinuitet. Flera tjänsteleverantörer inom kort- och nätbanksbetalningar hade tagit i bruk metoder som förbättrar säkerheten, bland annat kortinnehavarens möjlighet att begränsa användningen av kortet eller bekräftelse av betalningar i nätbanken via en annan kanal, till exempel mobiltelefonen. SEPA-förändringarna i betalningsförmedlingen hade inte beaktats till alla delar i kontinuitetsplanerna och övriga dokument.

Situationen gällande bankernas SEPA-betalningsförmedling och beredskapen inför störningar utreddes under inspektionsrundan på våren i syfte att bilda en helhetsuppfattning. Störningsfri betalningsförmedling hade i många banker lyfts fram som ett viktigt strategiskt mål bland annat på grund av att det förekom störningar speciellt i betalningsförmedlingen i början av övergången till SEPA. Bankerna hade allmänt satsat på tillförlitlig betalningsförmedling och på att säkerställa dess störningsfrihet.

Hantering av marknadsrisk bedömdes både inom försäkringssektorn och banksektorn

Ett centralt tema inom inspektionsverksamheten var bedömning av tillräckligheten av hanteringen och kontrollen av marknadsriskerna i både bankerna och försäkringsanstalterna i relation till risktagning, riskhanteringsförmåga och affärsverksamhetens omfattning.

I samband med inspektionerna inom försäkringssektorn upptäcktes brister i organiseringen av hanteringen av marknadsriskerna och riskhanteringsfunktionerna samt utvecklingsbehov inom mätningen av marknadsrisk och omfattningen av den interna rapporteringen. Utvecklingsbehov iaktogs även i begränsningen av risktagningen eftersom de omfattande befogenheter som beviljats placeringsverksamheten ofta gav ett otillräckligt stöd för effektiv styrning av placeringsverksamheten. Betydande förseelser mot kraven på riskhantering ledde till att en offentlig varning utfärdades i samband med en inspektion.

Inspektionerna av bankernas marknadsrisk fokuserade särskilt på bedömning av hanteringen av ränteriskerna på grund av den låga räntenivån. I samband med inspektionerna upptäcktes brister i organiseringen av hanteringen av marknadsrisk och riskkontrollen samt utvecklingsbehov i mätningen av ränterisk och spreadrisken och i fastställandet av limiter. I två fall var bristerna i riskhanteringen så betydande att inspektionerna ledde till sanktioner.

Framsteg i försäkringsbolagens Solvens II-beredskap

Inspektionerna av metoderna för beräkning av ansvarsskulden fortsatte i försäkringsbolagen. Målet var att bedöma tillsynsobjektens beredskap att iaktta de kommande Solvens II-reglerna, bedöma processen för beräkning av ansvarsskulden, riktigheten hos den information som används vid beräkningen samt dokumentationsnivån. Utifrån inspektionerna gjordes en bedömning att försäkringsanstaltens förberedelser inför Solvens II-reformen har framskridit väl. De största utmaningarna hänförs till personrisk och till testning och dokumentation av redovisningen. De ofullständiga reglerna försvårar förberedelserna.

Hantering av operativ risk är ett omfattande område

Vid inspektionerna av hanteringen av operativa risker låg fokus på de olika delområden, som är

- datasystem
- kontinuitetsplanering
- informationssäkerhet
- fungerande betalningssystem
- identifiering av kunder
- åtgärder mot penningtvätt.

I samband med inspektionerna utreddes hur väl den tillämpade riskbedömningen samt uppföljningen och rapporteringen av skadefall fungerar. På grund av att reglerna för försäkringsbolagen är fördröjd inriktades inspektionerna i första hand på tillsynsobjekt inom finanssektorn. I samband med inspektionerna uppmanades tillsynsobjekten bland annat att utföra riskbedömningen och ledningsrapporteringen tätare och att precisera kontinuitetsplanerna för de viktigaste affärsområdena. En inspektion av organiseringen av hanteringen av den operativa risken i en aktörs företagsbanksverksamhet utfördes i samarbete med de nordiska tillsynsmyndigheterna.

Finansinspektionen fortsatte bedömningen av metoderna för kundkontroll och metoderna för uppföljning av affärsverksamheten genom inspektioner av funktioner för förhindrande av kriminellt utnyttjande av det finansiella systemet. Genom inspektionerna fästes särskild uppmärksamhet vid hur kartläggningen av riskerna i anslutning till penningtvätt och finansiering av terrorism och hanteringen av riskerna har förverkligats i tillsynsobjektens praktiska verksamhet. Hos några tillsynsobjekt konstaterades organiseringen av den kontinuerliga uppföljningen av kvaliteten på, omfattningen av och riskerna i kundernas verksamhet ännu vara otillräcklig.

Organisering av intern styrning är en stor utmaning för små aktörer

Utifrån inspektionerna av den interna kontrollen och den interna styrningen konstaterades att organiseringen av intern styrning är en stor utmaning för de små aktörerna inom finanssektorn och försäkringssektorn. I samband med inspektionerna observerades betydande brister och iakttagelserna ledde till några administrativa sanktioner.

Temat för inspektionerna av intern styrning i värdepappersföretag och fondbolag var speciellt compliance-funktionen vars uppgift är att säkerställa att bolaget iakttar reglerna. Den ökande och mer komplicerade regleringen skapar utmaningar särskilt för små aktörers administration.

Erkki Rajaniemi

Ledningens rådgivare

Bra intern styrning

Termen Corporate Governance saknar en exakt och allmänt godkänd översättning till finska eller definition på finska. I Finland definieras termen ofta som förvaltningssed, en sammanfattad aspekt på företagsverksamhet som avser diskussion om makt- och ansvarsförhållanden, marknadsmekanismer i anslutning till dem och bolagsrättslig reglering. Aspekten avser som minst relationen mellan aktieägare och företagsledning, som mest en helhetsaspekt på regleringen av företagsverksamheten.

Företagsstyrning kan i praktiken uppfattas som intern styrning vars syfte är att säkerställa att bolaget leds på ett korrekt och effektivt sätt. Grunderna för god företagsstyrning härrör från lag eller, omvänt uttryckt, utgör de i lag föreskrivna skyldigheterna gällande företagsstyrning en del av regleringen av företagsstyrningen. EU-regleringen inverkar vid sidan av nationell lagstiftning på god företagsstyrning och utveckling av den genom lagstiftning. Principerna för företagsstyrning kompletteras inte bara utifrån lagstiftningen utan även genom självreglering. Mest uppmärksamhet fästs vid principerna när det gäller börsnoterade bolag, men de har en obestridlig uppgift i fråga om sådana typer av bolag för vilka samhället har fastställt detaljerade normer i lagstiftningen.

Störningar på den internationella finansmarknaden och i den finansiella förmedlingen expanderade hösten 2008 till en omfattande finanskris som orsakade en ekonomisk recession även i Finland. I Finland var recessionen djupare än i många andra länder och 2009 minskade Finlands bruttonationalprodukt med 8,5 procent medan exporten minskade med ungefär en femtedel.

Det torde vara klart att nästan alla de viktigaste aktörerna på finansmarknaden underskattade sannolikheten för krisen som fick sin början 2008 och hur allvarlig den var. Företagsledarna var relativt ovilliga att föra fram troliga men osäkra förluster vilket för sin del gjorde det svårt att upptäcka krisen i ett tidigt skede. Staterna var inte heller bland de första som ville ta upp de svaga ekonomiska konjunkturutsikterna. Trots att det kanske var möjligt att se tecknen på en kris, var det svårt att bilda en uppfattning om dess sannolikhet, omfattning, följder och metoder för att bekämpa den.

Flera faktorer har lyfts fram som orsaker till finanskrisen. Staternas skuldsättning eller den osunda bankkonkurrensen har nämnts som viktiga faktorer, och andra orsaker som tagits upp är okontrollerade åtgärder av företagsledningen eller felaktiga belöningsystem som styrde företagets verksamhet i en ohållbar riktning. En skillnad mellan ekonomi och medicin är att när patienten har avlidit är det inte möjligt att göra en obduktion för att finna ut dödsorsaken. Detta betyder att det finns många olika åsikter om orsakerna till krisen.

Det är ändamålsenligt att fundera på vad vi lärde oss av finanskrisen. Internationellt sett är det uppenbart att riskhanteringen för flera finansaktörer var otillräcklig. Det förekom även brister i tillsynen. Både det internationella samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna och övervakningen av makrostabiliteten var otillräckliga. Bland bristerna i finansmarknadsregleringen diskuterades även den ineffektiva regleringen av kreditvärderingsföretagen, den snabba ökningen av skuggbanker och bristen på reglering av dem.

Finanskrisen gav något att tänka på också när det gäller försäkringsmarknaden. Ur ett nationellt perspektiv betraktat betonade placeringsallokeringsstrukturerna, speciellt aktievikterna, i skade-, liv- och pensionsförsäkringsverksamheten betydelsen av en fungerande riskhantering och investeringsexpertis när det gällde försäkringsföretagens framgång. Den exceptionella ränteutvecklingen hämmade särskilt livförsäkringsrörelsen. Genomförandet inom

arbetspensionsbranschen var kanske i en ännu besvärligare situation än den övriga försäkringsbranschen. Detta beror på att krisen avsevärt minskade arbetspensionsföretagens verksamhetskapital samtidigt som krisförhållandena avslöjade svagheter i den gällande solvenslagstiftningen. Problemen i regleringen ledde både till olika lagstiftningsprojekt som genomfördes enligt ett snabbt tidsschema och till omfattande åtgärder för utveckling av solvensramarna för arbetspensionssystemet. På grund av arbetspensionsbranschens samhälleliga grund blir helhetshanteringen viktigare. Regeringarna och riskhanteringen fick en ännu större roll som kompetent styrare av försäkringsföretagens verksamhet när de finansiella förändringarna historiskt sett var så stora att de inte kunde förutses ens på lagstiftningsnivå.

Finansministeriet föreslog omedelbart efter krisen ändringar för att justera företagsstyrningsprinciperna för finansmarknaden i kreditinstitutslagstiftningen. Social- och hälsoministeriet planerar också en ändring av regleringen av styrningen av försäkringsföretag.

En omvärdering var således nödvändig i lagstiftningsstrukturen, men även när det gällde god företagsstyrning, transparens i ledningens åtgärder samt intern och extern kontroll. En global lärdom är i främsta hand att rätta människor vid en lämplig lagstiftningsutveckling av rätta orsaker vidtar rätta åtgärder på ett transparent sätt under ändamålsenlig intern och extern kontroll. Tillsynen av den finansiella marknaden måste vara trovärdig för att den ska kunna skapa mervärde och främja investerarskyddet och stabiliteten på finansmarknaden vilket kan ses som en lärdom som hänför sig till extern kontroll. Tillsynen av försäkringsmarknaden ska i sin tur vara trovärdig för att stabiliteten på försäkringsmarknaden och därigenom de försäkrade förmånerna ska kunna tryggas. Trovärdig tillsyn av båda finansmarknadssektorerna kräver kompetens, framförhållning samt förmåga och mod att ta reda på och ingripa i de rätta frågorna innan de skadar marknaden.

Samtidigt med projekt för utveckling av lagstiftningen har det diskuterats Finansinspektionens rätt och skyldighet att övervaka tillämpningen av god företagsstyrning eller företagsstyrningsregler på finansmarknaden. Enligt lagen om Finansinspektionen är syftet med Finansinspektionens verksamhet att kreditinstituten, försäkrings- och pensionsanstalterna och andra tillsynsobjekt bedriver en stabil verksamhet som är en förutsättning för finansmarknadens stabilitet, att de försäkrade förmånerna tryggas och att det allmänna förtroendet för finansmarknadens funktionssätt bevaras. Finansinspektionens uppgift är även att främja tillförlitligheten i styr- och övervakningssystemen för de finansmarknadsaktörer vars ekonomiska ställning Finansinspektionen övervakar, Finansinspektionen kan styra tillsynsobjekten att tillämpa bästa praxis i tillsynsobjektens interna kontroll och hantering av finansiella risker även till de delar som lagen inte innehåller tillräckligt exakta tvingande bestämmelser om kvalitativa krav för hanteringen av sådana risker. I lagrummet ingår även främjandet av företagsstyrningsprinciper, dvs. corporate governance-principer hos tillsynsobjekten. Motsvarande omnämningen ingår också i speciallagar. Till exempel försäkringsbolagslagen föreskriver att det är Finansinspektionens uppgift att övervaka att försäkringsbolags förvaltnings- och styrsystem är tillräckliga och tillförlitliga.

Övervakning av företagsstyrning är inte en valfri uppgift för Finansinspektionen. Finansinspektionen är redan enligt lagen skyldig att främja tillförlitliga styr- och kontrollsystem hos tillsynsobjekten. Finansinspektionen fäster genom sina föreskrifter och anvisningar allt större uppmärksamhet vid att skyldigheten uppfylls. Det ligger såväl i individernas, företagens och samhällets gemensamma intresse att övervakningen av tillsynsobjektens företagsstyrningsprinciper är tillförlitlig och ändamålsenlig.

I Tillsynsmyndighetens bedömning gick Finansinspektionen igenom den interna styrningen i 49 bolag som inte ingår i bank- och försäkringskoncerner. I ungefär vart femte bolag upptäcktes brister i organiseringen av administrationen och kapitalplaneringen. Finansinspektionen befattar sig med bristerna i enskilda bolag i det praktiska tillsynsarbetet och beaktar dem i planeringen av tillsynen.

Särskilda utredningar

Finansinspektionen utförde utöver inspektioner även särskilda utredningar om arbetspensionsbolagens fastighetsplaceringar och om bankernas förfaranden för bostadslånggivning.

Avkastningen av eller värdeutvecklingen för affärer med närstående och kunder avviker inte från arbetspensionsanstaltarnas övriga fastighetsplaceringar

Finansinspektionen gjorde mellan mars och augusti en utredning om arbetspensionsanstaltarnas fastighetsplaceringar. Genom utredningen bedömde Finansinspektionen

- de allmänna principerna för fastighetsplaceringar
- affärer med kunder och närstående
- värderingsförfaranden
- allokering av investeringar och
- eventuella riskkoncentrationer.

Det förekom anmärkningsvärt många skillnader mellan arbetspensionsanstaltarna i principerna för fastighetsplaceringar och i själva placeringsverksamheten. En del arbetspensionsanstalter hade endast ytlig dokumentation av principerna för fastighetsplaceringar.

Av utredningen framgick inga tecken på att köpeskillingen, avkastningen eller värdeutvecklingen för fastigheter som varit föremål för affärer med närstående eller kunder totalt sett skulle ha avvikit från övriga fastighetsplaceringar. Den stora andelen kundaffärer framhäver dock betydelsen av en välstrukturerad placeringsstrategi och intern kontroll för att man ska kunna försäkra sig om att det i samband med fastighetsaffärer inte uppstår misstankar om att deras syfte inte överensstämmer med placering av pensionsmedel.

Arbetspensionsanstaltarnas fastighetsportföljer var i regel väldigt spridda vad enskilda placeringsobjekt gällde. En stark geografisk koncentration syntes dock i arbetspensionsanstaltarnas fastighetsplaceringar. Särskilt de stora arbetspensionsbolagen hade i allmänhet koncentrerat placeringarna till huvudstadsregionen.

Belåningsgraderna för bostadslån är fortsatt höga

Finansinspektionen utredde nuläget inom bostadsfinansiering genom en undersökning som bestod av samtliga bostadskrediter för privatkunder som utbetalades i Finland mellan den 29 och 31 maj 2012. Målet med stickprovsundersökningen var att utreda hur bankerna följer den av Finansinspektionen 2010 utfärdade rekommendationen om en belåningsgrad på högst 90 procent och vilka var tillräckligheten av bostadslånekundernas betalningsutrymme, marginalerna, räntebindningarna och löptiderna för lånen.

Utredningen visade att det fortfarande förekom brister i iakttagandet av rekommendationen om belåningsgraden. Bankerna följer däremot väl rekommendationen om att testa kundens betalningsförmåga med en ränta om 6 procent. I samband med separata inspektioner observerades att en del banker har avsevärt förbättrat kvaliteten på sin lånebeviljningsprocess utifrån Finansinspektionens anvisningar.

Höga belåningsgrader och små förhandsbesparingar gör att pressen på att höja bostadspriserna växer och att risken för att kunderna blir överskuldssatta ökar. Det svagare ekonomiska läget utgör en avsevärd risk för hushållens ekonomiska bärkraft. Utifrån stickprovsundersökningen kan den bedömningen göras att många som tagit ett bostadslån under 2012 skulle få problem om räntenivån steg till samma nivå som före finanskrisen. Andelen lån med fast ränta är fortfarande låg i Finland. Andelen mycket långfristiga lån (över 25 år) har minskat.

 Mer information om bostadslåneutredningen (på finska): Finanssivalvonta.fi > [Julkaisut ja tiedotteet](#) > [Analyysit ja tutkimukset](#) > [Tutkimukset](#)

Beräkning av belåningsgrader i bostadskrediter harmoniseras

Finansinspektionen beredde tillsammans med representanter för tillsynsobjekten i en arbetsgrupp en enhetlig modell för alla aktörer för harmonisering av beräkningen av belåningsgraden och förfarandena i samband med beräkningen. Rapporteringen ger Finansinspektionen bättre information om utvecklingen av bostadslånggivningen och den kan i fortsättningen även användas som stöd för tillsynen av makrostabiliteten.

 Finansinspektionen.fi > [Press och publicerat](#) > [Tillsynsmeddelanden > 2012 > Tillsynsmeddelande 16.5.2012 – 28/2012](#)

Samlad kapitalbedömning av tillsynsobjekten

En årlig Tillsynsmyndighetens bedömning av de största tillsynsobjekten

Finansinspektionen uppföljer och utvärderar fortlöpande riskerna, uppläggningsen av riskhantering, likvidetsställningen och kapitaltäckningen i tillsynsobjekten. Tillsynsmyndighetens bedömning uppgörs minst årligen av de största tillsynsobjekten. I den ges en bedömning av kapitalkraven i förhållande till tillsynsobjektets riskställning. Över de mindre tillsynsobjekten uppgörs en årsrapport eller sektorvisa sammanfattade bedömningar som fokuserar på att bedöma risk- och kapitalsituationen i hela sektorn. Bedömningarna innehåller i allmänhet både en bedömning av kapitalkravet och de korrigeringsåtgärder som tillsynsobjekten förväntas vidta för att förbättra till exempel systemen, metoderna eller förfarandena för riskhantering.

De viktigaste utvecklingsobjekten lyfts fram i Tillsynsmyndighetens bedömning. Dessa behandlas vid möten med tillsynsobjektets verkställande ledning. Efter detta tillställs Tillsynsmyndighetens bedömning tillsynsobjektets styrelse för behandling.

Förfarandena för att uppgöra bedömningen innehåller de allmänna principer som Finansinspektionen iakttar i bedömningen av tillsynsobjektets kapitalkrav, men principerna har olika betoning i finans- och försäkringssektorerna på grund av sektorvisa skillnader i lagstiftningen. Bedömningen av kapitalkravet utvecklades vidare särskilt gällande utnyttjandet av stresstester. För tillsynsobjekten uppgjordes även nya anvisningar om behandling av olika risker i tillsynsobjektets egen kapitalutvärdering.

En genomgång av tillsynsobjektets organisering av intern styrning ingår i Tillsynsmyndighetens bedömning. Under året granskade Finansinspektionen särskilt hur kreditinstitutens belöningsystem uppfyllde kraven i regleringen. Generellt sett kan man konstatera att belöningsystemen motsvarade reglerna och Finansinspektionen ingrep i avvikelser som ett led i den fortlöpande tillsynen. Tillsynen upptäckte inga fall där belöningen skulle ha lett till alltför stor risktagning.

Skräddarsytt kapitaltäckningskrav med en intern modell

Bankerna kan ansöka om godkännande av en så kallad intern modell. Med hjälp av modellen skräddarsys ett eget, riskbaserat fastställt kapitaltäckningskrav för banken. Tillsynsobjektets mål är ofta ett kapitaltäckningskrav som är lägre än i standardreglerna men även motsatta resultat förekommer.

Föremålet för bedömning av de nya interna modellerna som tillämpas vid kapitaltäckningsanalys för kreditrisk var såväl modeller för hushållsexponeringar som grundläggande och avancerade modeller för företagsexponeringar.

Banker som redan beviljats tillstånd utvidgade tillämpningen av modellerna till nya exponeringsgrupper och juridiska enheter. Kapitaltäckningsreglerna tillåter användning av modellen även för beräkning av kreditmotvärdet för motpartsrisk. Fokus i bedömningen av kreditriskmodellerna kommer under de närmaste åren att flyttas över till den löpande tillsynen av användningen av modellerna.

Bedömningen av de interna modellerna för bankernas handelslager fortsatte i fråga om utvidgningen av de interna modeller som CRD III-kapitaltäckningsreformen kräver och föremål för bedömning var modeller som används för beräkning av det extra kapitalkravet för specifik risk och det extra kapitalkravet som omfattar alla prISRISKER.

Projektet för förhandsbedömning av interna modeller enligt Solvens II fortsatte för försäkringsbolagen. Arbetet får en stabilare regelgrund när EIOPAs så kallade anvisningar för mellanfasen och de slutliga Solvens II-reglerna blir färdiga. EIOPA publicerar anvisningarna för mellanfasen för samråd våren 2013.

Modellbedömningsprojektet av stora tillsynsobjekt är ofta samnordiska. Finansinspektionen har samarbetat särskilt med tillsynsmyndigheterna i Sverige och Danmark.

Förberedelser för nya regler

Intensivt samarbete med ministeriet

Finansinspektionens mål i utvecklingen av de omfattande projekten för kapitaltäckningsregler (CRR/CRD IV och Solvens II) var att i samarbete med ministerierna främja frågor som är av central betydelse för Finland. Dessa var bland annat extra krav för nationellt systemviktiga tillsynsobjekt, metoder för beräkning av bankers och finanskonglomerats kapitalbas och inom försäkringssektorn behandling av långfristiga exponeringar och krav på kapitalutvärdering.

Finansinspektionen deltog i beredningen av solvensreglerna inom arbetspensionsförsäkringssektorn i social- och hälsovårdsministeriets och ArPL-solvensregleringens arbetsgrupper. Särskilda fokusområden var frågor i anslutning till beräkning och kapitalutvärdering. Finansinspektionen gjorde ett detaljerat förslag om förnyande av kapitaltäckningsreglerna för arbetspensionsanstalter.

Solvens II medför väsentliga förändringar i tillsynen av försäkringsanstalterna. Trots att projektet är förse- nat fastställde Finansinspektionen de ändringar som behövs i Finansinspektionens tillsynsprocess och den interna arbetsfördelningen.

Förslaget av Finansministeriets makrotillsynsarbetsgrupp finns på sidan 53.

Information gavs om ändringar i regleringen

För tillsynsobjekten ordnades flera informationsmöten om regleringsprojekten och ändringarna i tillsynsförfarandena. Dessa omfattade EU:s finanstillsynsmyndigheters projekt

inom alla sektorer. Tillsynsmeddelanden publicerades om förändringar som påverkar de finländska aktörerna. Utvecklingen av projekten och aktuella frågor inom finansbranschen behandlades även vid regelbundna möten med aktörerna inom branschen och dess intresseorganisation.

Högklassigt kund- och investerarskydd

Finansinspektionen inriktade i enlighet med sin strategi tillsynen på tjänsteleverantörers interna processer och på den information som aktörer inom finansbranschen ger om sin finansiella situation, sina produkter och tjänster och risker i anslutning till dem. Målet för tillsynen var att säkerställa att kund- och investerarinformationen håller hög kvalitet och är aktuell även när läget på marknaden är instabilt.

Genom inspektioner och utredningar utredde Finansinspektionen om aktörerna har iakttagit korrekta förfaranden med kunderna och att tillsynsobjektens interna processer är korrekta. Utifrån en utredning om grundläggande banktjänster fäste Finansinspektionen uppmärksamhet vid några bankers serviceavgifter. Vid inspektioner som gällde såväl förfarande för ändringssökande i arbetslöshetskassorna som behandling av kundklagomål i banker och försäkringsbolag fäste Finansinspektionen tillsynsobjektens uppmärksamhet bland annat vid att uppföljningen av behandlingen av ärendena ska vara tillräcklig. Fondbolagens uppförande i praktiken i fall som gällde fel i beräkningen av värdena motsvarade inte till alla delar bolagens interna anvisningar eller Finansinspektionens syn och fondbolagen förutsattes vidta åtgärder för att rätta till bristerna.

Finansinspektionen inriktade tillsynen riskorienterat och proaktivt på hur den ökande ekonomiska osäkerheten inverkar på investerarinformationen som noterade bolag ger. Eurokrisen och bolagens sämre finansiella ställning avspeglades på IFRS-tillsynen som granskade frågor om finansiella instrument inom banksektorn och övervakade att noterade bolag gav tillräcklig och riktig information om likviditeten och kovenanter samt nedskrivningsprövning av goodwill.

Platsbesöken för övervakning av informationsskyldigheten fortsatte. Finansinspektionen utredde även på vilket sätt noterade bolag har beaktat de anvisningar och rekommendationer som getts i samband med tidigare besök. Inom tillsyn av värdepappershandeln utreddes riktigheten i värdepappersförmedlarnas handelsrapportering. Som helhet betraktat påträffades inga stora missförhållanden vare sig inom marknadsuppförandet eller investerar- och kundinformationen. Finansinspektionen krävde korrigering åtgärder i fråga om enskilda brister och utfärdade även några administrativa sanktioner.

 En förteckning över alla tillsynsåtgärder (sanktioner, återkallelse av verksamhetstillstånd, marknadsföringsförbud) finns på

Finansinspektionen.fi > Tillsyn > Tillsynsåtgärder

De mer omfattande EU-regelverken reflekterades även i Finansinspektionens arbete. Finansinspektionen deltog i ESMAs, EIOPAs och EBAs regelverksprojekt på nivå 2 och 3 utifrån sina prioriteter. Finansinspektionen fortsatte med att revidera föreskrifterna och anvisningarna om värdepappersmarknadsverksamheten i enlighet med totalreformen av värdepappersmarknadslagen. Finansinspektionen gav i oktober ut föreskrifter och anvisningar om presenterande av kostnader och intäkter i avtal om långsiktigt sparande och i försäkringar och skickade i december ut nio reviderade föreskrifter och anvisningar på samråd, se sidan 48.

Banksektorn

Fortsatt god tillgång till grundläggande banktjänster men tjänsteutbudet har förändrats

Finansinspektionen gör årligen en utredning⁶ om tillgången till och prissättningen av grundläggande banktjänster. Utredningen grundar sig på tillsynsobservationer och på en enkät till bankerna som görs i början av året. Med grundläggande banktjänster avses

- ett vanligt inlåningskonto,
- ett betalningsmedel (bland annat ett så kallat online debit-kort med säkring i realtid i samband med en betalningstransaktion) och
- betalningsuppdrag.

Exempelvis kontanter, konton med kredit och olika kreditkort betraktas inte som grundläggande banktjänster.

Enligt Finansinspektionens bedömning var tillgången till grundläggande banktjänster generellt betraktat fortfarande god, men antalet betalautomater och privatkundskontor hade minskat jämfört med året innan. Antalet betalautomater hade minskat med närmare 30 procent och antalet privatkundskontor med närmare 10 procent. Antalet kundterminaler och kontantautomater var däremot oförändrat och antalet övriga serviceställen, till exempel kontaktpunkter i anslutning till butikerna, hade ökat.

Samtidigt har kontanttjänsterna skurits ned på många privatkundskontor genom att tjänsterna har begränsats till endast en del av kontorets öppettid. Av dessa orsaker är det möjligt att tillgången till banktjänster har försämrats

6 Utredningen utgår från observationerna vid inspektionerna och respon- sen från marknaden samt en enkät som skickas till de inlåningsbanker och de utländska kreditinstitutens filialer som tillhandahåller grundläggande banktjänster. Enkäten hänför sig till läget i början av mars varje år. Enkäten 2012 besvarades av totalt 282 banker.

lokalt särskilt för sådana kunder som inte använder en nätbank eller ett betalkort. Detta kan vara fallet i synnerhet för äldre kunder.

Inga väsentliga förändringar skedde i prissättningen av tjänster trots att ungefär en fjärdedel av bankerna meddelade att prissättningen ändrats efter den föregående enkäten. Största delen av ändringarna var höjningar, men vissa banker hade även sänkt priserna. Avgifterna för nätbanken och betalningstjänsten låg allmänt betraktat på samma nivå som året innan, och direktdebiteringen var fortfarande avgiftsfri. Mer än hälften av de banker som deltog i undersökningen tillhandahöll servicepaket med grundläggande banktjänster. Månadspriset varierade mellan 0,00 och 5,49 euro beroende på vilket kort som hade valts ut för paketet. Vanligen kostade det mellan 2,50 och 2,99 euro om månaden. Dessutom påverkas prissättningen av tjänsterna betydligt av olika stamkundsprogram och egna paket för olika kundgrupper.

Finansinspektionen har fäst uppmärksamhet vid den avgift som 13 banker tar ut för kontantbetalning av en faktura. Några banker debiterade upp till 7–12 euro för betalning av en faktura kontant på kontoret. Ett så här högt pris är ägnat att äventyra kundens rätt att erhålla grundläggande banktjänster till ett skäligt pris och därför rekommenderade Finansinspektionen att priserna ska jämkas. Rekommendationen ledde till önskat resultat för tio bankers del.

Enkäten förnyades i enlighet med kommissionens rekommendation och statistikuppgifter samlades in även till kommissionen.

Egna val påverkar tjänstepriserna

Bankernas kunder kan också genom egna val påverka de avgifter som de ska betala för bankernas tjänster. Därför är det bra att jämföra bankernas avgifter, tillgången på tjänster och eventuella andra tillgängliga tjänster och att utifrån jämförelsen välja det bästa sättet att sköta bankärenden. Det lönar det sig även att utreda vilka nya service-möjligheter och -ställen som finns tillgängliga utanför bankkontoren och till vilka priser sådana tjänster erbjuds. Finansinspektionen har rekommenderat att bankerna handleder kunderna i att välja lämpliga tjänster.

Försäkringssektorn

Arbetslöshetskassornas ärenden som gäller ändringssökande föremål för inspektion

Finansinspektionen inspekterade behandlingen av ärenden som gäller ändringssökande i 11 arbetslöshetskassor. Möjligheten att söka ändring är ett mycket viktigt rättsmedel för kunden. I de kassor som Finansinspektionen inspekterade utreddes den egentliga processen för behandling av ärenden som gäller ändringssökande och resurserna som hade använts till detta. Vidare utreddes den interna kontrollen av ärenden som gäller ändringssökande.

Resurserna som användes till ärenden som gäller ändringssökande varierade mycket beroende på storleken av kassan. Däremot var kvaliteten på behandlingen av dessa ärenden till exempel i kassans svaromål eller i behandlingens snabbhet inte beroende av storleken på kassan. Den interna kontrollen av processen påverkades i högre grad av den verkställande ledningens engagemang än storleken på kassan.

Finansinspektionen fäste några kassors uppmärksamhet vid deras höga självrettelseprocent som kan bero på problem i behandlingen av förmånsansökningar. Några beslut av besvärsinstansen hade inte verkställts vilket riskerar och i värsta fall förhindrar förverkligandet av ändringssökandens rättsskydd. I fråga om bristerna krävde Finansinspektionen att kassorna förbättrar den interna kontrollen och fäster uppmärksamhet även vid styrelsens ansvar i hur den interna kontrollen organiseras.

Anvisningar om behandling av kundklagomål

Finansinspektionen inspekterade förfarandena för behandling av kundklagomål i försäkringsbolagen och bankerna. Behandling av kundklagomål på ett behörigt sätt utgör en väsentlig del av kundskyddet och ur ett försäkringsbolags eller en banks perspektiv kan behandlingen av kundklagomål betraktas som en del av riskhanteringen.

Syftet med inspektionerna är att säkerställa att de interna processerna för behandling av kundklagomål tar kraven på kundskydd i beaktande. Det är även de europeiska tillsynsmyndigheternas strävan att säkerställa att kundklagomål behandlas på ett behörigt sätt som ligger bakom inspektionerna. EIOPA gav de nationella tillsynsmyndigheterna anvisningar om tillsynen av behandling av kundklagomål i försäkringsbolag.

Anvisningarna fäster uppmärksamhet bland annat vid

- skriftliga principer för behandling av kundklagomål
- lämnande av tillräcklig information om inlämnande av klagomål
- uppföljning och analys av klagomål

- handläggning av klagomål i försäkringsbolag och
- möjligheterna att föra klagomål vidare till exempel till försäkringsnämnden eller konsumenttvistenämnden.

Finansinspektionen har infört anvisningarna i tillämpliga delar i Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar.

Investeringsprodukter

Insamling av information för uppföljning av konsumenttrender och finansiella innovationer inleddes

ESMAs kommitté som koncentrerar sig på finansiella innovationer (*Financial Innovation Standing Committee, FISC*) inledde i september insamling av information för uppföljning av konsumenttrender och finansiella innovationer. Syftet med informationsinsamlingen är att få en aktuell bild av nya investeringsprodukter på marknaden och konsumenttrenderna i samband med investeringsprodukter. I fortsättningen ska de nationella värdepapperstillsynsmyndigheterna rapportera regelbundet till ESMA om investeringsprodukternas försäljningsvolym, kundklagomål samt temainspektioner av investeringsprodukter som tillsynsmyndigheterna utfört.

Kommittén kartlade även initiativ som de nationella tillsynsmyndigheterna hade genomfört och vars syfte var att ingripa i försäljningen av komplexa investeringsprodukter till privata investerare. Finansinspektionen deltog i genomförandet av kartläggningen och i utredningen av huruvida det är nödvändigt att skapa nya harmoniserade tillsynsförfaranden för försäljning av komplexa, strukturerade investeringsprodukter till privata investerare. Kartläggningen kommer att slutföras under 2013.

Fondbolagens anvisningar för värdeberäkningar är på en god nivå, praktiken motsvarar dock inte alltid anvisningarna

Finansinspektionen inspekterade fondbolagens förfaranden för fel i värdeberäkningen i sammanlagt 12 fondbolag. Värdeberäkningen är en viktig funktion i investeringsfonderna och en felfri värdeberäkning ställer stora krav på fondbolagens förvaltning. Syftet med inspektionen var att Finansinspektionen ville försäkra sig om att tillsynsobjektens förfaranden gällande fel i värdeberäkningen var korrekta såväl med tanke på riskhanteringen som på andelsägarnas jämlighet.

Fondbolagens interna anvisningar om fel i värdeberäkningen var på en god nivå, men den praktiska verksamheten i bolagen motsvarade inte till alla delar anvisningarna. I praktiken förekom de största bristerna i rapporteringen till andelsägarna och speciellt till Finansinspektionen. Finansinspektionen ålade i sina inspektionsbrev tillsynsobjekten att korrigera bristerna.

Faktablad över basfakta ersatte förenklade fondprospekt

UCITS IV-direktivet⁷ som reglerar investeringsfonderna förpassade fondernas så kallade förenklade fondprospekt till historien när de ersattes med ett faktablad över basfakta (*KIID, Key Investor Information Document*). Det sammanfattar investeringsfondens basfakta i bestämd form på två sidor och ges till investeraren före investeringsbeslutet. Finansinspektionen gjorde på hösten en utredning om hur väl faktabladen över basfakta motsvarar kraven. Enligt utredningen kan informationen i faktabladen för basfakta anses hålla en bra kvalitetsnivå.

Investeringsfondernas rörlighet från ett land till ett annat blev enklare, större mängd tillgångar som förvaltas i Finland

Fondbolagen utnyttjade under året de nya möjligheterna att upprätta matarfonder och möjligheten att fusionera investeringsfonder i olika EES-länder över gränsen. Som ett led i behandlingen av fusionsbeslut bedömdes informationen om fusioner vars syfte är att säkerställa att fondandelsägarna tilldelades tillräcklig information om fusionerna för att kunna bedöma inverkningarna av dem. Fondandelsägarna ska tilldelas information bland annat om orsakerna till fusionen, inverkningarna på fondandelsägarna och informationsrätten gällande tillgång till extra information och material.

En bedömning av likheten i investeringspolicyn hos investeringsfonder som fusioneras till följd av ändringar i direktivet görs inte längre. Under året överfördes en viss mängd tillgångar från övriga EES-stater till fonder som förvaltas i Finland. Inga investeringsfonder som förvaltas av finländska fondbolag fusionerades över gränsen med fonder i ett annat EES-land.

Nya tillsynsobjekt och fondförvaltare som registreras

AIFMD⁸ eller direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska införas i nationell lagstiftning före den 22 juli 2013. Direktivet gäller fondbolag under tillsyn som förvaltar specialinvesteringsfonder (andra fonder än fonder enligt UCITS-direktivet). Direktivet medför även fullständigt nya tillsynsobjekt. Det gäller även till exempel sammanlutningar vars regelbundna affärsverksamhet omfattar förvaltning av kapital-, fastighets-, infrastruktur-, hedge- och råvarufonder.

Direktivet utgår från att alternativa fonder erbjuds endast till yrkesmässiga investerare. De nationella reglerna kan tillåta att de erbjuds även till privata investerare.

7 Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities (2009/65/EG).

8 Alternative Investment Fund Managers Directive (2011/61/EU).

Regeländringarnas inverkan på noterade bolag

Även om regeländringarna till stor del gäller aktörerna inom finanssektorn, har de också både direkta och indirekta konsekvenser för verksamheten i noterade bolag. Syftet är dock att minska de noterade bolagens administrativa börda och införa vissa lättnader i informationskyldigheten. Uppföljningen av regeländringarna försvåras däremot på grund av det splittrade regelverk som de nya EU-förordningarna ger upphov till.

Regelskärpningar inom finanssektorn påverkar också noterade bolag

Finanskrisen och den därpå följande skuldskrisen har resulterat i en stor mängd ny lagstiftning, som antingen redan har utfärdats eller alltjämt bereds. Det primära målet är att undvika finanskriser i framtiden och se till att alla de aktörer som påverkar den finansiella stabiliteten omfattas av reglerna.

En stor del av regeländringarna gäller finansiella aktörer, såsom banker, försäkringsbolag och tillhandahållare av investeringstjänster, men de skärpta reglerna har även indirekta konsekvenser för verksamheten i noterade bolag, till exempel i form av ökade finansieringskostnader eller sämre tillgång till bankfinansiering. En expansion av marknaden för företagsobligationer är en påföljd av detta.

Vissa regeländringar påverkar noterade bolag direkt. Direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder kan exempelvis även gälla noterade fastighetsplaceringsbolag och den s.k. EMIR-förordningen om OTC-derivat tillämpas på vilka företag som helst som handlar med OTC-derivat. Enligt förordningen om värdepapperscentraler, som nu är under beredning, ska emittenter i framtiden få rätt att fritt välja värdepapperscentral för sina emissioner.

Lättare administrativ börda för noterade bolag

Enligt de direktiv som gäller noterade bolag och som hade utfärdats i början av 2000-talet, dvs. prospektdirektivet, direktivet om marknadsmissbruk och öppenhetsdirektivet, skulle en bedömning av hur direktivet fungerar i praktiken göras när direktivet hade varit fem år i kraft. Med anledning av dessa bedömningar har förslag till ändringar i direktiven för noterade bolag lagts fram inom EU.

Tanken bakom direktivändringarna har varit att lätta på de noterade bolagens administrativa börda och sänka tröskeln för börsintroduktioner, men utan att röra investerarskyddet.

Ändringarna i prospektdirektivet har redan genomförts nationellt och kommissionens förordningar med anledning av prospektdirektivet har likaså redan ändrats. Ändringarna i prospekt-direktivet och prospektförordningarna medförde lättnader i prospektkraven framför allt för små och medelstora företag och företag med ett marknadsvärde under 100 miljoner euro. Betydliga lättnader infördes också i de prospektkrav som gäller vid teckningsrättsemissioner. Den viktigaste ändringen av prospektkraven består i att en särskild redovisning av den operativa och finansiella ställningen inte längre behöver upprättas för prospektet, utan den kan ersättas med verksamhetsberättelsen.

Ville Kajala

Ledande expert

Beträffande öppenhetsdirektivet har kommissionen föreslagit att kvartalsrapporteringen slopas, medan förslaget till förordning om marknadsmissbruk innebär en harmonisering av den löpande informationsskyldigheten för noterade bolag med reglerna om insiderregister.

EU:s mål är att harmonisera reglerna för värdepappersmarknaden (målet om ett enhetligt regelverk, en s.k. single rule book), vilket underlättar den gränsöverskridande verksamheten mellan medlemsländerna betydligt. EU-lagstiftningen kommer därför framöver allt oftare att bestå av direkt tillämpliga EU-förordningar, vilket ger upphov till ett splittrat regelverk. Det betyder att lagstiftningen om noterade bolag inte längre finns samlad i värdepappersmarknadslagen och i bestämmelser som meddelats med stöd av den, utan att EU-förordningar också måste läsas utöver dem.

Lättare informationskrav i den nya värdepappersmarknadslagen

Den nya värdepappersmarknadslagen trädde i kraft den 1 januari 2013. De primära målen med totalrevideringen av lagen var bland annat större tydlighet och begriplighet, närmare harmonisering med EU-regelverk och minskad användning av nationella tilläggskrav. Ett av målen var att minska de noterade bolagens administrativa börda.

Mest betydelsefulla för noterade bolag var lättnaderna i kraven om redovisning av framtidsutsikter. Enligt lagen ska framtidsutsikter härefter redovisas en gång om året i samband med verksamhetsberättelsen. De noterade bolagen får givetvis fortsätta att redovisa framtidsutsikter oftare än en gång om året. I det avseendet framhåller Finansinspektionen betydelsen av konsekvens, dvs. att framtidsutsikter redovisas med samma frekvens under såväl goda som dåliga tider.

I den löpande informationsskyldigheten har inga större ändringar gjorts. På grund av de ändrade bestämmelserna om redovisning av framtidsutsikter har Finansinspektionen dock betonat att de noterade bolagen även framdeles löpande ska bevaka hur framtidsbedömningarna utfaller och lämna en vinstvarning om väsentliga förändringar inträffar i framtidsutsikterna.

Reglerna om insiderregister förblir tills vidare oförändrade. Enligt principen i värdepappersmarknadslagen ska Finansinspektionen ta över de officiella insiderregistren, men en överföring av registerhållningen till Finansinspektionen gjordes ännu inte i detta skede, eftersom lagens bestämmelser om insiderregister kommer att påverkas av den förestående EU-förordningen om marknadsmissbruk.

Finansinspektionen uppdaterar under första halvåret 2013 sina föreskrifter och anvisningar om värdepappersmarknaden i linje med den nya lagstiftningen.

Andra aktuella lagstiftningsinitiativ

EU-kommissionen publicerade i december en handlingsplan om bolagsrätt för att avisera sina planer att under 2013 lägga fram förslag till direktiv om ändring av bland annat bestämmelserna om företagsstyrning och om bättre möjligheter för emittenter att få information om sina aktieägare. Kommissionen undersöker också behovet av noggrannare uppföranderegler för röstningsrådgivares (proxy advisors) verksamhet.

Finansinspektionen ordnade i månadsskiftet september–oktober två informationsmöten för aktörerna inom branschen. De handlade om det centrala innehållet i direktivet, dess tillämpningsområde, rapporteringsskyldigheterna och förpliktelsen för de aktörer som omfattas av direktivets tillämpningsområde att ansöka om verksamhetstillstånd eller registrera sig. Under året träffade Finansinspektionen flera aktörer vars verksamhet i fortsättningen kan komma att omfattas av direktivets tillämpningsområde.

 Information om AIFM-regleringsprojektet finns på **Finansinspektionen.fi > Regelverk > Internationella regleringsprojekt > Reglering av alternativa investeringsfonder – AIFMD**

 Nyhetsbrevet kan beställas på **Finansinspektionen.fi > Press och publicerat > Prenumeration på elektroniska publikationer**

God praxis inom branschen iaktogs i samband med prospektgranskningar

ESMA gjorde en kollegial utvärdering (*peer review*) av tillsynsförfaranden inom prospektgranskning. I den konstaterades att Finansinspektionen iakttar till fullo de av ESMA fastställda bästa förfaranden som grund för granskningen. Respektive myndighets verksamhet gick igenom så att myndigheterna själv gjorde en bedömning av sin verksamhet utifrån de frågor som en Review Panel⁹ hade skickat och bifogade vid behov dokumentation som stöd för svaren.

Review Panel analyserade svaren som lämnats in av 29 myndigheter och uppgjorde en rapport i vilken den framförde en bedömning av om respektive myndighet kunde anses ha följt rekommendationerna. Enligt rapporten iakttog 25 myndigheter (86 procent) god praxis till fullo.

Tillsyn av noterade bolags informationsgivning och finansiella information

Proaktiv riskbaserad tillsyn fortsatte

Tillsynen av de noterade bolagens informationsgivning inriktades riskbaserat och i det instabila marknadsläget särskilt på de framtidsutsikter som bolagen gav och på varningar om ändringar i dem. Vidare uppföljdes på vilket sätt de noterade bolagen beaktade marknadsläget i sin information om riskerna och osäkerhetsfaktorerna i den närmaste framtiden.

9 Review Panelerna har i uppgift att göra kollegiala utvärderingar (*peer review*) som bedömer om reglerna i EU:s medlemsländer är harmoniserade och uppfyller kraven enligt EU-regelverken. Även tillsynsförfaranden som de nationella tillsynsmyndigheterna tillämpar bedöms och samtidigt skapas harmoniserade förfaranden (*best practices*).

Finansinspektionen betonade proaktiv tillsyn och strävade efter att främja god praxis för informationsgivning. Platsbesöken hos de noterade bolagen fortsatte och de hänförde sig till största delen till mindre noterade bolag. I samband med besöken bedömdes bland annat de noterade bolagens förfaranden för informationsgivning. Finansinspektionen gav varje bolag respons och förbättringsförslag på frågorna kring informationsskyldigheten. Finansinspektionen är av den uppfattningen att informationsskyldigheten i regel hade skötts på ett ändamålsenligt sätt i bolagen.

De anvisningar och rekommendationer som diskuterades i samband med platsbesöken påverkade bolagens verksamhetssätt

Finansinspektionen utredde hur de anvisningar och rekommendationer som hade diskuterats i samband med platsbesöken 2009–2010 (18 besök) hade påverkat bolagens verksamhetssätt. Frågorna gällde bland annat förfaranden för informationsgivning, informationspolicy, fastställande av väsentliga ärenden som ska informeras, resultatuppföljning och vinstvarningar och innehållet i ekonomiska rapporter.

Åtta bolag uppgav att de efter platsbesöket hade gjort upp en informationsgivningspolicy eller motsvarande dokument enligt Finansinspektionens rekommendationer och sex bolag uppgav att de uppdaterat sin informationsgivningspolicy som uppgjorts redan före platsbesöket. En del av bolagen publicerade även informationsgivningspolicyn på sin webbplats. Bolagen eftersträvade även att fastställa väsentliga ärenden som ska informeras, men flera bolag betonade dock att väsentligheten övervägs fortfarande separat i varje fall. Vissa bolag uppgav att de efter platsbesöket hade fäst mer uppmärksamhet än tidigare vid resultatuppföljningen och beredningen och behandlingen av resultatprognoser i styrelsen samt vid att prognoserna ska vara tydliga. Det var dock få bolag som hade kunnat fastställa ett tillåtet rörelseintervall för utvecklingen av resultatprognosen. Finansinspektionen rekommenderade för flera bolag att de ska utvidga beskrivningen av viktiga händelser under översiktsperioden och deras inverkan på resultatutvecklingen och den finansiella ställningen som ingår i delårsrapporten. Nästan alla bolag uppgav att de bedömt beskrivningarna som framförts i delårsrapporterna och försökt utvidga beskrivningarna efter platsbesöket.

Osäkerheten till följd av eurokrisen avspeglades i IFRS-tillsynen

Eurokrisen och bolagens försvagade finansiella ställning avspeglades i IFRS-tillsynen inom vilken särskild uppmärksamhet fästes vid

- finansiella instrument inom banksektorn

- informationen som lämnas om de noterade bolagens likviditet och kovenanter, samt
- nedskrivningsprövning av goodwill.

IFRS-tillsynen riktas utifrån ESMA:s prioriteringar och tillsynen utförs i högre grad än tidigare som ett led i tillsyn som omfattar hela Europa och koordineras av ESMA. ESMA publicerade i slutet av året ett ställningstagande om lån som bankerna omförhandlat med kunder som befinner sig i finansiella svårigheter (*forbearance*) och information som ska lämnas om dem i IFRS-årsredovisningen. ESMA koordinerade även en genomgång av årsredovisningar i hela Europa (42 bolag), som bedömde särskilt redovisningen av statsobligationer emitterade av Grekland i årsredovisningarna för 2011.

Inom tillsynen av värdering av goodwill fäster Finansinspektionen de noterade bolagens uppmärksamhet inte bara vid informationen som presenteras utan även vid nedskrivningsprocesserna. Målet är att förbättra kvaliteten och tillförlitligheten av boksluten.

Det finansiella läget har väckt frågor om tillförlitligheten av prövningen av bolagens goodwill även i större omfattning i Europa, eftersom mängden redovisade nedskrivningsförluster har varit liten. De europeiska tillsynsmyndigheterna gick under ledning av ESMA igenom noter till nedskrivningsprövningar av goodwill i noterade bolags årsredovisningar (235 bolag). ESMA:s iakttagelser motsvarar Finansinspektionens uppfattning om bristerna i noterna till nedskrivningsprövningarna. Inexakta beskrivningar och standardmeningar om grunderna för prövningarna och deras känslighet för ändringar är inte till nytta för investerarna.

Ett nytt fokusområde inom IFRS-tillsynen var uppgifter om närståendekretsen. Information om närståendeaffärer är i en särskild ställning inom bokslutsrapporteringen eftersom parter som tillhör närståendekretsen kan utföra exceptionella transaktioner som inte skulle utföras av någon utanför närståendekretsen. Finansinspektionen observerade att det fanns utrymme för förbättringar i närståendeeinformation om nyckelpersoner i ledningen. Bristerna i rapporteringen gjorde det svårt att göra en inbördes jämförelse av ledningens kompensationer i olika bolag.

Målet med de nya rutinerna för tillsyn som utvecklats under året är att främja interaktionen mellan Finansinspektionen och de olika parterna som deltar i den finansiella rapporteringen (revisionsutskotten, revisorerna och revisions tillsynen) i syfte att göra tillsynen effektivare.

Nyhetsbrevet Markkinat och möten för noterade bolag

Nyhetsbrevet Markkinat, som kom ut fyra gånger 2012, behandlade aktuella iakttagelser i anknytning till tolkningen av de noterade bolagens informations skyldighet, insiderärenden och regler. Nyhetsbrevet informerade bland annat om ESMA:s ställningstaganden. I nyhetsbrevet Markkinat ges även information om IFRS-redovisningstillsynens iakttagelser och ställningstaganden till marknadsparterna.

Marknadstillsynen ordnade för de noterade bolagen två informationsmöten i december som till största delen behandlade teman för IFRS-redovisningstillsynen. De flesta noterade bolagen var representerade vid mötena.

De noterade bolagen har en egen webbtjänst Noteradebolag.fi (Listayhtiöille.fi) som underhålls på finska, svenska och engelska.

 Ta del av **Noteradebolag.fi**

Tillsyn över värdepappersmarknadens infrastruktur

Inom det internationella myndighetssamarbetet låg fokus på beredskap för marknadsstörningar

Finansinspektionen övervakade finansmarknadens infrastruktur i nära samarbete med Finlands Bank. De viktigaste samarbetsområdena 2012 var totalreformen av värdepappersmarknadslagen, projekten på EU-nivå relaterade till centrala motparter, avvecklingen av transaktioner och värdepapperscentraler samt tillsynssamarbetet mellan Euroclear Finland Ab (värdepapperscentral) och Eurocleargruppen och de övriga tillsynsmyndigheterna och centralbankerna samt samarbetet i anknytning till central motparts clearing (CCP).

Förändringar på betalningsmarknaden

Betalningsförmedling är en av de viktigaste delarna av traditionell bankverksamhet. Under de senaste åren har det skett snabba förändringar på området och utvecklingen ser ut att fortsätta. I takt med den europeiska integrationen har Europa blivit det interna marknadsområdet för betalningar. Förändringar i lagstiftningen och den tekniska utvecklingen har öppnat marknaden för en helt ny typ av betalningstjänster och betaltjänstleverantörer. Betalkortens popularitet har lett till att användningen och behovet av kontanter har minskat. Detsamma gäller bankernas kontanttjänster. Förändringarna speglas även i brottsutvecklingen.

Europa den interna marknaden för betalningar, inhemska betalningar finns inte mer

Som medlem av EU och Eurosystemet är Finland en del av ett större ekonomiskt område med gemensamma mål också för effektiviteten av betalningssystemen. Finland genomförde 2011 som ett av de första europeiska länderna övergången till det gemensamma eurobetalningsområdet SEPA (*Single Euro Payments Area*) i fråga om kontoöverföringar.

Övergången till SEPA har krävt nya lösningar avseende betalningssystemets struktur också för inhemska betalningar. Bankerna i Finland har avtalat om lösningar för SEPA-betalningarna med EBA Clearing, som är verksam utanför Finland. Nu förmedlas också betalningar mellan inhemska banker nattetid via centraler för betalningsclearing i andra europeiska länder. Det inhemska betalningssystemet har samtidigt utvecklats. Bankernas möjlighet att påverka clearing- och settlementsystemet för betalningar och dess egenskaper har genom den valda lösningen minskat avsevärt jämfört med den tidigare inhemska lösningen, eftersom EBA Clearing tillhandahåller tjänster inom hela Europa.

Förutom ändringar i betalningssystemen har bankerna också varit tvungna att genomföra stora ändringar i andra system på grund av SEPA. Stora systemändringar ökar alltid störningskänsligheten. Störningskänsligheten verkar också öka när hanteringskedjan av betalningarna blir längre och parterna fler. I betalningsförmedlingen har det alltså förekommit mycket störningar. Största delen av störningarna har gett upphov till korta dröjsmål i krediteringen av betalningarna på kundkontona. Finansinspektionen krävde snabba åtgärder av bankerna för att öka säkerheten i betalningsförmedlingen.

Betalningsförmedling hör enligt Finlands nationella beredskapslagstiftning till de kritiska samhällsfunktionerna. Skyldigheten att vidta förberedelser gäller också i situationer då funktioner har utlokaliseras utanför Finlands gränser. Betaltjänstleverantörer verksamma i Finland ska ha beredskap att förmedla inhemska betalningar också under undantagsförhållanden. Den europeiska integrationsutvecklingen och överföringen av betalningsförmedlingen på europeiska tjänstleverantörer innebär utmaningar för samordningen av effektivitetskraven och de nationella beredskapsskyldigheterna. Enligt Finansinspektionen är det viktigt att bankerna i sina infrastrukturlösningar beaktar skyldigheten att sörja för betalningsförmedlingen i Finland också i situationer då det europeiska förmedlingssystemet av någon anledning är ur funktion.

Betalningssystemen i bankerna i Finland faller under Finansinspektionens tillsyn. Finansinspektionens möjligheter att utöva tillsyn avseende en process som äger rum utanför Finlands gränser är mer begränsade än avseende betalningsförmedlingen i Finland.

Anne Nisén

Riskexpert

Nya aktörer och tjänster

EU:s direktiv om betaltjänster har möjliggjort och underlättat marknadsinträdet för nya företag. Ovanpå den traditionella bankinfrastrukturen har det bildats ett nytt lager av tjänsteleverantörer som för sin del kan utnyttja den redan existerande infrastrukturen för betalningar, men för vilka lagstiftningen möjliggör smidigare funktionsmallar än tidigare. Det är nu möjligt att tillhandahålla gränsöverskridande betaltjänster från andra EU-länder. Samtidigt har utvecklingen av ny teknik skapat en grund för fullkomligt nya innovativa betaltjänster, såsom mobila betalningar och kontaktlösa kortbetalningar.

I fråga om de nya aktörerna och tjänsterna bör säkerheten för användarna kunna säkerställas så att förtroendet för betaltjänsterna inte försvagas. Tillsynen försvåras av att alla nya tjänsteleverantörer inte står under Finansinspektionens tillsyn. Situationen skulle delvis förbättras om sådana aktörer som svarar för den grundläggande infrastrukturen, såsom bankerna, skulle ställa minimisäkerhetskrav på de övriga aktörerna avseende systemgränssnitten. Också i Europa pågår en liknande utveckling. Europeiska centralbankens arbetsgrupp *European Forum on the Security of Retail Payments*, där de nationella centralbankerna och tillsynsmyndigheterna inkl. Finansinspektionen är representerade, publicerar våren 2013 enhetliga säkerhetsrekommendationer för internetbetalningar.

Fler skadeprogramssattacker och kortbrott

Utredningar som genomförts under de senaste åren visar att inköp betalas med kort och fakturor i nätbanken. Skadeprogramssattacker mot bankernas nättjänster ökade klart och även brottsligheten på betalkortsområdet ökade.

Företagen under tillsyn lyckades minska missbruket av på brottslig väg införskaffade kortuppgifter genom att ändra kontantautomaternas kortöppningar så att kortens magnetremisor inte kan kopieras. Bankerna gjorde det möjligt att begränsa användningen av korten geografiskt, vilket för sin del minskade missbruket av kopierade kortuppgifter.

Tidigare har främst de största bankernas kunder varit föremål för skadeprogramssattacker, men under året riktades attacker också mot nätbankstjänsterna i mindre banker. Några hundra bankkunder har blivit utsatta för attackerna och de totala förlusterna har hittills varit rätt små.

Bankerna har på olika sätt försökt öka nätbankssäkerheten. Ett exempel på åtgärder från bankernas sida som kunderna kunnat konstatera är sms-bekräftelse av betalningar, dvs. att betalaren ombes bekräfta exceptionella betalningar med ett textmeddelande.

Finansinspektionen följer hoten från skadeprogrammen och kortbrotten bland annat utgående från bankernas störningsmeddelanden och för vid behov diskussioner med bankerna om förbättrad säkerhet i bankärenden.

Kortanvändningen minskar kontantbehovet

Användningen av olika betalkort har minskat behovet av kontanter. Bankerna har försökt anpassa sin egen verksamhet på motsvarande sätt och minskat kontanttjänsterna genom att bland annat helt upphöra med dem i vissa kontor eller begränsa dem till en viss period under dagen. Samtidigt har också kontantautomater tagits bort på de lugnaste ställena.

Minskade kontanttjänster påverkar särskilt specialgrupper såsom t.ex. den äldre befolkningen, som inte har tillgång till eller kan använda kort- eller nättjänster.

Finansinspektionen följer tillgängligheten av kontanttjänster inom sin årliga enkät om grundläggande banktjänster. Under året genomfördes dessutom en särskild utredning om bankernas kontanttjänster och planer för kontanttjänsterna. Finansinspektionen tog på våren ställning till saken och konstaterade att tjänsterna fortfarande ligger på en rimlig nivå även om regionala skillnader kan urskiljas. Kontanttjänsterna utgör en viktig del av bankernas verksamhet. Enligt Finansinspektionen är det viktigt att bankerna sörjer för ett tillräckligt utbud av kontanttjänster.

I fråga om Euroclear Finland Ab utvärderade Finansinspektionen smidigheten och tillförlitligheten i värdepappersavvecklingen samt bolagets utläggnings- och utvecklingsprojekt. Tillsynen över NASDAQ OMX Helsinki Oy (Helsingforsbörsen) fokuserade på ändringarna i marknadsmodellerna för värdepappershandeln på börsen, funktionen hos börsens egen marknadstillsyn och på hur börsen hade i organiseringen av verksamheten eftersträvat att trygga en tillförlitlig och fortgående värdepappershandel. Inom NASDAQ OMX:s nordiska tillsynssamarbete gjordes gemensamma bedömningar av organiseringen av verksamheten och gemensamma riktlinjer bland annat i viktiga tillsynsfrågor. Tillsynen av de nordiska börserna fokuserade på beredskap för marknadsstörningar.

Tillsyn över värdepappershandeln och utredning av missbruk

Brister uppdagades vid inspektion av värdepappersförmedlarnas marknadsuppförande och interna processer

Föremål för inspektion under 2012 var omsorgsfullt utförande av kundorder och rapportering av värdepapperstransaktioner till kunderna. Inspektionerna utvidgades att gälla även värdepappersförmedlarnas interna processer, till exempel hantering av order, anmälan av misstänkta värdepapperstransaktioner och transaktionsrapporter som inlämnas till Finansinspektionen. I samband med inspektionerna upptäcktes brister av varierande grad för vilkas del Finansinspektionen krävde att korrigerande åtgärder vidtas.

Utifrån inspektionsobservationer året innan utfärdade Finansinspektionen en offentlig varning för brister i den interna kontrollen av värdepappersförmedlingen och riskhanteringen och för försummelse av åtskiljande av kundmedel. Under året utfärdade Finansinspektionen även en offentlig anmärkning utifrån inspektionsobservationer om en värdepappersförmedlars interna styrning, interna kontroll och marknadsuppförande. Finansinspektionen påförde en värdepappersförmedlare en ordningsavgift om 10 000 euro för brister som observerats i omfattningen och riktigheten i transaktionsrapporteringen.

Den förebyggande effekten av administrativa sanktioner som påförts utifrån inspektionsobservationer var tydlig i samband med inspektions- och platsbesök under slutet av året. I samband med inspektionerna under slutet av året kartlades även hur värdepappersförmedlarna har beaktat ESMA:s riktlinjer om system och kontroller i en automatiserad handelsmiljö. Riktlinjerna gäller även så kallad *high-frequency trading HFT*¹⁰.

Riktigheten i transaktionsrapporteringens kundinformation föremål för utredning

Finansinspektionen erhåller via värdepappersförmedlarnas transaktionsrapportering information om transaktioner som genomförts på olika marknadsplatser (börser, multilaterala handelsplatser som till exempel Burgundy, Chi-X). Informationen utnyttjas bland annat i samband med utredning av missbruk.

Transaktionsrapporteringsskyldigheten utvidgades i september 2011 att omfatta kundernas identifikationsuppgifter såsom namn, personbeteckning och adress.

Misstänkta fall av värdepappersmissbruk som Finansinspektionen undersökt 2002–2012

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totalt antal undersökta fall	65	57	61	41	62	65	62	74	70	80	85
Missbruk av insiderinformation	24	28	24	18	29	45	27	37	27	34	23
Kursmanipulation	11	11	12	6	10	5	11	17	11	23	35
Informationsskyldighet, regelbunden, löpande, flaggning och primärmarknaden	30	18	21	13	21	12	12	16	25	16	23
Övrigt	–	–	4	4	2	3	12	4	7	7	4

¹⁰ Med High Frequency-handel avses automatiserad, mycket snabb och kort handel, som sker till och med på tusendelar av en sekund, där ett datorprogram självständigt utifrån separat fastställda parametrar, marknadsinformation eller nyheter gör köp- och säljbeslut utan att en person ingriper.

Finansinspektionen utförde i mars–april en utredning av riktigheten och kvaliteten i den rapporterade kundinformationen. Utredningen genomfördes genom kontrollkörningar med på förhand bestämda kriterier av all transaktionsrapporteringsdata som värdepappersförmedlarna lämnat in under sex månader. I utredningen framkom brister av varierande grad av vilka de mest betydande var total avsaknad av identifikationsuppgifter eller användning av samma kod för flera kunder. Finansinspektionen gav individuell respons om bristerna till tillsynsobjekten och ålade dem att vidta korrigerande åtgärder.

Riktigheten i informationen som rapporteras till Finansinspektionen är en absolut förutsättning för effektiv marknadstillsyn och i fortsättningen ska riktigheten i transaktionsrapporteringen stå under regelbunden tillsyn.

Mängden korta positioner större än väntat

Till Finansinspektionen anmäldes från och med början av november betydande korta positioner i aktier som noteras på Helsingforsbörsen och statspapper som emitterats av finska staten. Finansinspektionen offentliggör korta netto-positioner i aktier på sin webbplats om positionen uppnår eller stiger över tröskelvärdet på 0,5 procent av det berörda företagets emitterade aktiekapital. Korta positioner i statspapper offentliggörs inte.

Finansinspektionen tog under den första månaden emot 327 anmälningar om korta nettopositioner. Efter den strida strömmen av anmälningar inledningsvis har Finansinspektionen dagligen tagit emot 5–15 nya anmälningar om positioner som överskrider tröskelvärdena. Finansinspektionen rapporterar de anmälda korta positionerna till ESMA kvartalsvis. Läs mer på sidan 59.

85 misstänkta fall av missbruk utreddes

Finansinspektionen undersökte totalt 85 misstänkta fall av värdepappersmissbruk under 2012. I kapitlet *”Undersökta fall totalt”* beskrivs fall som avslutats varje år.

Det ökade antalet manipulationsfall förklaras till en del av svängningarna i aktiekurserna. Stor volatilitet leder automatiskt till larm om genomförda transaktioner varvid eventuella misstankar om missbruk undersöks. Andelen skentransaktioner av de utredda manipulationsfallen var fortfarande avsevärd. Till följd av det ringa antalet omstruktureringar och den minskade ekonomiska aktiviteten förekom det färre misstankar om missbruk av insiderinformation.

Från förmedlare fick Finansinspektionen 28 anmälningar (16 anmälningar 2011) om misstänkta värdepapperstransaktioner eller övriga affärstransaktioner. Börsens marknadstillsyn anmälde 22 fall (29 fall 2011).

Kundupplysning

En av Finansinspektionens lagstadgade uppgifter är att tillhandahålla den stora allmänheten information om finansmarknaden. Den viktigaste kanalen för kundupplysning är webbplatsen Finanskund.fi och ett av målen under året var att öka antalet besökare på webbplatsen. Antalet besökare ökade med 77 procent jämfört med den anspråkslösa mängden året innan. Under slutet av året uppgick antalet besökare till omkring 6 400 i månaden. Genom sökordsreklam i Google nådde man flera besökare till webbplatsen med sökord som hänförde sig till bostadslåneärenden. Andra sätt är att delta i olika tillställningar för allmänheten och medieträffar under vilka det diskuteras ämnen som berör kunderna. Till ämnena som diskuterades hörde bland annat nätbankers säkerhet och investeringsprodukter som står utanför tillsyn. Till medierna gavs omkring 30 intervjuer vars tema handlade om bostadslån.

Kundupplysningen riktades speciellt till unga sparare bland annat genom att uppdatera och lägga till frågor i frågesporten Finanshagen. Deltagarna i frågesporten kan även lägga ut resultatet på sina egna Facebook-sidor.

Tillsynsmyndigheten har i mer än tio års tid deltagit på mässan Sijoitus–Invest och hållit informationsinslag. På investeringsmässan i november höll Finansinspektionen 13 informationsinslag. De populäraste ämnena var kännetecknen för lovliga och olovliga finansiella tjänster samt jämförelser av olika grupper av investeringsprodukter. På Vero-mässan i mars och på penningmuseet i april hölls föreläsningar om basfakta för sparare och investerare. Under året inleddes medieträffar som behandlade frågor om investerarskydd.

I fråga om kundskyddet och -upplysningen samarbetar Finansinspektionen med Försäkrings- och finansrådgivningen (FINE) och Konkurrens- och konsumentverket¹¹. Finansinspektionen är medlem i Arbets- och näringsministeriets delegation för ekonomihantering. Finansinspektionen deltog även i Konsumentforskningscentralens tvååriga forskningsprojekt för främjande av ungdomars kunskaper i ekonomihantering. Projektet avslutades 2012. Projektgruppen föreslog koordinerat samarbete och en tydlig arbetsfördelning mellan olika upplysningsinstanser och skapandet av en upplysningsstrategi.

Telefonrådgivningen svarar på kundernas frågor

Finansinspektionens telefonrådgivning svarade på bank-, försäkrings- och placeringskunders frågor om bland annat hur tjänsteleverantörer på finansmarknaden bör agera. Rådgivningen fick totalt omkring 310 förfrågningar. Under året besvarade Finansinspektionen omkring 280 skriftliga

¹¹ Konsumentverket och Konkurrensverket slogs samman den 1 januari 2013, det nya namnet är Konkurrens- och konsumentverket.

kundkontakter. Av alla förfrågningar rörde cirka två tredjedelar bankärenden, över en fjärdedel försäkringsärenden och under en tiondel investeringsärenden. De vanligaste kontakterna i fråga om bankärenden rörde krediter. I fråga om försäkringsärenden gällde de vanligaste frågorna ersättningsförfaranden och behandlingstiden av ersättningsansökningar.

Resultat inriktat samarbete mellan tillsynsmyndigheterna

Finansinspektionen koncentrerar resurser i EBA, EIOPA, ESMA och systemriskkommittén (ESRB) till de områden som har den största betydelsen för kapitaltäckningen, konkurrenskraften och de strukturella särdragen på finanssektorn i Finland och med tanke på kund- och investerarskyddet. Finansinspektionen prioriterade redan i ett tidigt beredningsskede de enskilda ärenden vars behandling den deltog i: Finansinspektionen fastställer regelbundet prioriteterna och målen för detta arbete. Målen för 2012 inriktades på tre teman:

- identifiering och förebyggande av hoten mot finanssystemet
- effektivare tillsyn och proportionalitet i regleringen
- intensivare europeiskt tillsynssamarbete.

Finansinspektionen fäste uppmärksamhet vid att åtstramningar av regleringen ska inriktas på ett korrekt och övervägt sätt. Representanter för Finansinspektionen deltog bland annat i beredningen av bankernas och försäkringsbolagens kapitaltäcknings- och likviditetsreformer samt reformen av värdepappersmarknadslagstiftningen.

De viktigaste frågorna inom tillsynssamarbetet på EU-nivå var

- effektiv tillsyn av fungerande riskhantering

- smidig gemensam tillsyn av multinationella koncerner och
- effektiva krishanteringsmekanismer.

De viktigaste frågorna inom främjande av kundskyddet var innovativa placeringsprodukter och -tjänster och främjande av tillsynen av dem.

Finansinspektionen utnyttjade i högre grad än tidigare jämförelsetal från EU:s tillsynsmyndigheter. Jämförelsetalens användbarhet ökar när rapporteringen på EU-nivå och jämförelsetalen för tillsynen utvidgas.

Samarbetet mellan de nordiska tillsynsmyndigheterna var aktivt. Ibrukttagandet av de nya kapitaltäcknings- och likviditetsreglerna för banksektorn ledde till ökat samarbete. Finansinspektionen arbetade även för ibruktagning av gemensamma nordiska bedömningskriterier för tillsynen av försäkringssektorns interna solvensmodeller och beräkning av ansvarsskuld.

Euroområdet gemensamma banktillsynsmekanism kommer att ändra på tillsynsmodellerna och -samarbetet. Beredningen av mekanismen inleddes på hösten. ECB utarbetar tillsammans med de nationella tillsynsmyndigheterna en detaljerad tillsynsprocess och förfaranden. Finansinspektionen deltar i arbetet tillsammans med Finlands Bank. Läs mer på sidan 41 "Gemensam banktillsynsmekanism för euroområdet".

EBA

Finansinspektionen stödde EBAs arbete för att utveckla EU:s gemensamma bankreglering (*single rule book*) inom två områden, nämligen förnyande av kapitaltäckningsreglerna (CRR/CDR IV) och beredning av EU:s gemensamma krishanteringsram. Finansinspektionen deltog i sakkunnigarbetsgrupper i beredningen av EBA-riktlinjer som är viktiga för Finland och i beslut om anvisningarna i EBAs tillsynsstyrelse.

Finansinspektionen har poängterat att EBA ska öka bedömningen av kvaliteten på låneportföljerna för bankerna i EU-länderna och jämförbarheten hos den information som bankerna ger ut om sina risker. Finansinspektionen anser att det är viktigt att det inom tillsynen i så stor utsträckning som möjligt tillämpas en enhetlig datainsamling, främjas en snabb ibruktagning av nya rapportblanketter bland annat inom tillsynen av likviditeten.

På grund av det känsliga marknadsläget utfördes uppföljningen av bankernas likviditet varje vecka och den övriga informationen om bankernas läge uppdaterades regelbundet. EBAs uppföljning omfattar drygt 50 banker. Finansinspektionen ansvarade för förmedling av informationen om banksektorn i Finland för bedömningar och deltog i uppgörandet av bedömningar. Läs mer om genomförandet av EBAs beräkning av kapitalbehovet på sidan 20.

Finansinspektionen fortsatte att stöda effektivare tillsynskollegier i det praktiska tillsynsarbetet (bland annat förmedling av information) och bättre system för gränsöverskridande krishantering.

EBA utredde riskerna i anknytning till komplexa finansiella produkter ur konsumentens perspektiv och analyserade kreditgivningsförfaranden ur kundskyddsperspektiv. EBA beredde anvisningar om ansvarsfull kreditgivning. EBA och ESMA fäste uppmärksamhet även vid ETF-riskerna¹² ur tjänsteleverantörens perspektiv och beredde ett ställningstagande om ibruktagande av goda riskhanteringsförfaranden i ETF-verksamheten och tog ställning till praxis gällande Euribor-noteringar.

Rekommendationer för webbetalningar i samarbete med ECB

I Europeiska centralbankens arbetsgrupp *Forum for Security of Retail Payments* utarbetade EES-ländernas centralbanker och tillsynsmyndigheter harmoniserade rekommendationer om minisäkerhet vid webbetalningar. Rekommendationerna publiceras våren 2013. Finansinspektionen har förbundit sig att införa rekommendationerna i sina egna regler och att övervaka att de efterföljs.

EIOPA

I likhet med de tidigare åren utgjorde Solvens II och i synnerhet särskilda frågor gällande ansvarsskulden och beräkning av kapitaltäckningen det viktigaste projektet. I fråga om färdiga standarder låg fokus på inbördes konsekvens och att lyfta fram proportionalitetsprincipen. Syftet med tillsynsobjektens rapporteringssystem har varit att främja balansen dels mellan tillsynens informationsbehov, dels kostnaderna som uppstår för tillsynsobjekten.

EIOPA gav ut i december ett utlåtande om en temporär lösning för Solvens II. Målet är att EIOPA under 2013 ska ge ut anvisningar om organisering av försäkringsföretags förvaltning, grunderna för godkännande av interna modeller och om rapporteringskrav. Det slutliga innehållet är ännu inte färdigt och anvisningarna ska på samråd under våren 2013. De nationella tillsynsmyndigheterna bör införa anvisningarna vid ingången av 2014.

Finansinspektionen förhåller sig positivt till att regler speciellt gällande förvaltningen och riskhanteringen börjar införas proaktivt. Efter att EIOPAs anvisning har precisrats kommer Finansinspektionen att ta ställning till på vilket sätt och i vilken omfattning riktlinjerna ska sättas i kraft.

12 Exchange Traded Funds.

EIOPA gav ut en rapport om god försäljningssed och uppgifter som ska lämnas inom försäljning av *Variable annuities*¹³ -produkter. Rapporten innehåller bland annat en förteckning med exempel på frågor som ett försäkringsbolag i samband med försäljning kan använda för att försäkra sig om att kunden har förstått produkten och vilka risker och förpliktelser den innehåller. Målet är att främja en harmoniserad tillsynskultur inom tillsynen av försäljningen av dessa produkter. EIOPA gav även ut en rapport om nationella krav för utbildningen och kompetensen inom försäkringsbranschen. Rapporterna innehåller inte egentliga anvisningar eller rekommendationer.

EIOPA gav de nationella tillsynsmyndigheterna anvisningar om behandling av kundklagomål i försäkringsbolag. Finansinspektionen ska under våren 2013 införa anvisningarna i Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar i tillämpliga delar.

EIOPA följer i likhet med EBA och ESMA konsumenttrenderna och innovationerna och analyserar dem med tanke på finansmarknadens stabilitet och konsumentskyddet och föreslår vid behov reglerings- eller tillsynsåtgärder. Under året låg fokus på insamling av information om trender, utbudet och volymerna av produkter och tjänster på olika marknader.

ESMA

Den pågående omfattande reformen av EU-reglerna för värdepappersmarknaden sysselsatte även ESMA. ESMA uppgjorde tekniska standarder och råd på nivå 2 till kommissionen om följande regelverk:

- prospektdirektivet
- direktivet om förvaltning av alternativa investeringsfonder (AIFMD)
- förordningen om blankning
- EMIR-förordningen
- förordningen om kreditvärderingsföretag.

I en del regelverksprojekt fortsätter uppgörandet av tekniska standarder ännu 2013. Finansinspektionen deltog främst i beredningen av råd på nivå 2 om prospekt-direktivet och direktivet om förvaltning av alternativa investeringsfonder.

ESMA arbetade inte enbart med bindande reglering utan även aktivt för att främja investerarskyddet och en harmoniserad tillämpning av reglerna. ESMA uppgjorde

13 Variable annuities fondförsäkringar saknar ett vedertaget finskt namn. Variable annuities är fondförsäkringar med garanti, dvs. de innehåller ett löfte om att försäkringstagaren kan gynnas av värdeökningen i de objekt som är anknutna till försäkringen, men är helt eller delvis skyddad mot värdeminskningar.

Gemensam tillsynsmekanism för banker i euroområdet

Ekofinrådet fattade den 13 december beslut om att inrätta en gemensam banktillsyn för bankerna i euroområdet. Den politiska uppgörelsen om att förlägga den gemensamma banktillsynen till Europeiska centralbanken (ECB) hade träffats på toppmötet i juni. Tillsynsmekanismen är också öppen för EU-länder utanför euroområdet.

EU-förordningen om ECB:s tillsynsuppgifter och den gemensamma tillsynens funktion trädde i kraft vid början av 2013. ECB svarar från och med den 1 mars 2014 (eller 12 månader från det att förordningen trätt i kraft) för tillsynen av stora (s.k. mest betydande) bankgrupper i samarbete med de nationella tillsynsmyndigheterna, som fortsätter att utöva den praktiska tillsynen. De nationella tillsynsmyndigheterna kommer även framdeles att ha huvudansvaret för tillsynen av övriga banker. En enhetlig tillsynspraxis kommer dock att införas för alla banker.

ECB tar genast över tillsynen av banker som får finansiellt understöd från de gemensamma stödmekanismerna i euroområdet (EFSF eller ESM). Den gemensamma tillsynsmekanismen gäller endast banker. Försäkringstillsynen ligger i sin helhet kvar hos de nationella myndigheterna.

I samband med initiativet om en bankunion har inte bara en gemensam tillsynsmekanism utan också en gemensam krishanteringsmekanism och insättningsgaranti diskuterats, men inga officiella förslag har lagts fram om dem. Frågan om en centraliserad krishanteringsmyndighet och -fond väntas bli livligt omdebatterad under 2013. Däremot är systemskillnaderna mellan länderna tills vidare för stora för att det ska finnas förutsättningar för en centraliserad insättningsgaranti eller ett insättningsgarantisystem med gemensamt ansvar. En insättningsgaranti med gemensamt ansvar är inte heller någon särskilt väsentlig eller brådskande reform med tanke på målen med bankunionen. En gemensam krishanteringsmekanismen utgör däremot ett nödvändigt komplement till den gemensamma tillsynen. Det är också viktigt att fastställa tillsynens roll i förhållande till existerande krishanteringssystem och nationella krishanteringssystem under utveckling.

Varför behövs en gemensam banktillsyn?

Målet med en gemensam banktillsyn är att skapa en enhetlig tillsyn av hög standard i alla deltagarländer. Det är nödvändigt för att återställa förtroendet för banksektorn. Även om finansieringskostnaderna för bankerna har minskat under den senaste tiden, påverkar misstroendet bland investerarna alltjämt bankernas möjligheter både att refinansiera sig på skuldmarknaden och att skaffa nytt eget kapital. Många banker är fortfarande helt beroende av centralbanksfinansiering. Därtill har problemlånen i de europeiska bankerna ökat överlag. Ekonomisk tillväxt förutsätter god utlåningsförmåga i bankerna, vilket i sin tur kräver tillgång till marknadsfinansiering, god hantering av riskerna i balansräkningen och en fortsatt tillfredsställande kapitaltäckning.

Den senaste tidens misslyckanden i tillsynen har försvagat förtroendet för den nationella tillsynen. Nationella intressen har också lagt hinder i vägen för informationsutbytet och krishanteringsarbetet mellan myndigheterna i olika länder. När länderna tillämpar samma högklassiga tillsynskriterier och tillsynsrutiner, kan tillsynen hålla en homogenare och högre kvalitet.

Framför allt tillsynen av stora, multinationella banker kommer att effektiviseras betydligt genom den gemensamma tillsynsmekanismen. Hem- och värdlandsmyndigheternas tillsynsansvar samordnas, vilket avsevärt minskar den skadliga inverkan av eventuella divergerande intressen.

För en trovärdig tillsyn är det kritiskt att övervakningen av framför allt bankernas balansvärden är tillräckligt sträng och samordnad och att stresstester genomförs regelbundet. Inom ramen för den gemensamma tillsynsmekanismen kan tillsynsrutiner som är bindande för alla tillsynsmyndigheter införas. De gemensamma rapporterings- och övervakningssystem som tagits fram bidrar dessutom till en effektivare centraliserad övervakning av stabiliteten i banksektorn.

Inom bankunionen kan ECB, till skillnad från EBA, ingripa eftertryckligt och över gränserna vid hot mot banksektorn. EBA har inte tilldelats några kraftfulla verktyg för att ingripa i

Jukka Vesala

Biträdande direktör
Författaren är aktivt involverad i utformningen av tillsynsmodeller.

riskbankers verksamhet. ECB har däremot också möjlighet att ta över den direkta tillsynen av vilken bank som helst.

Ett annat syfte med den gemensamma tillsynsmekanismen är att lösa upp skadliga kopplingar mellan stater och banker. De statsfinansiella problemen har fått direkta återverkningar i banksektorn: priset på bankernas refinansiering har till exempel speglat staternas egna finansiella kostnader. Bankstödet har också kunnat leda till överskuldssättning och en svag konjunkturutveckling i vissa stater, t.ex. Irland. Tillsyn kan emellertid inte i sig själv bryta ödesgemenskapen mellan stater och banker. För det behövs en gemensam krishanteringsmekanism och reducerade statsexponeringar i banksektorn. I vissa länder (framför allt Spanien och Italien) har kopplingarna mellan staten och bankerna rent av ökat under den senaste tiden på grund av växande statslånefordringar i bankerna. Dessa fordringar är starkt koncentrerade till bankens hemstat.

Organisation av den gemensamma banktillsynen

Den gemensamma tillsynsmekanismen för banker innebär centralisering av tillsynsansvaret och beslutsfattandet i fråga om de mest betydande bankerna och gemensamma regler för tillsynen av alla banker. De nationella tillsynsmyndigheterna spelar fortfarande en viktig roll i det praktiska tillsynsarbetet också när det gäller tillsynen av de största bankerna.

Enligt definitionen i förordningen avses med mest betydande banker sådana banker vars balansslutning överstiger 30 miljarder euro eller 20 % av medlemsstatens BNP. I varje deltagarland ska dock åtminstone de tre mest betydande bankerna omfattas av den gemensamma tillsynsmekanismen. I Finland kommer mekanismen således att gälla de tre största bankerna, dvs. Nordea Bank Finland, Danske Banks finländska dotterbank och OP-Pohjola-gruppen. Enligt anmälan av den nationella tillsynsmyndigheten och efter ECB:s prövning kan också andra större banker underställas ECB:s direkta tillsyn.

Den tillsynsnämnd (*Supervisory Board*) som inrättas vid ECB kommer framöver att ha huvudansvaret för tillsynsbesluten. Tillsynsnämnden är sammansatt av representanter för de nationella tillsynsmyndigheterna och centralbankerna och företrädare för ECB. I egenskap av högsta beslutande organ i Eurosystemet har ECB-rådet rätt att inlägga veto mot besluten. ECB-rådet kan inte ändra beslutsutkast, utan det måste vid avvikande åsikt återföra utkastet till tillsynsnämnden och redogöra för orsaken till sin avvikande åsikt.

Vid tillsynsnämndens omröstningar har varje medlem en röst. Beslut om reglering och allmänna riktlinjer ska dock fattas med kvalificerad majoritet. Tillsynsmyndigheter utanför euroländerna kan ansluta sig till den gemensamma tillsynsmekanismen genom att ingå ett samförståndsavtal. I skrivande stund föreligger dock inga beslut om detta. Om det uppstår en situation där en tillsynsmyndighet utanför euroområdet meddelar att den inte kommer att följa ECB-rådets beslut, kan ECB överväga att häva samförståndsavtalet.

De viktigaste tillsynsbesluten om de mest betydande bankerna, såsom beslut om

- kapitaltäcknings- och riskhanteringskrav
- tillsynskrav på konglomeratnivå
- auktorisationsvillkor och eventuellt återkallande av auktorisation
- sanktioner och rättidigt ingripande i problembanker

fattas centraliserat. ECB:s befogenheter sträcker sig till finansdominerade finanskonglomerat (där finanssektorns affärsverksamhet har större betydelse än försäkringsverksamheten), men inte till försäkringsbolag inom konglomeratet. Finansinspektionens nationella tillsynsbefogenheter förblir oförändrade (t.ex. rätten att få information och rätten att inspektera företag) och

Finansinspektionen kan därmed göra en fullgod insats både i tillsynen av stora banker och i bedömningen av hoten mot den finansiella stabiliteten i Finland. De nationella tillsynsmyndigheternas arbetsmängd kommer sannolikt att öka i utvecklingsskedet, då ramarna för den gemensamma tillsynsmekanismen tar form, men senare kan de nationella myndigheternas resursbehov för banktillsynen minska.

Enligt förordningen fattas besluten om användning av s.k. makrotillsynsverktyg (såsom kontracykliska kapitalkrav) alltså på nationell nivå. Det är en bra lösning, eftersom makrotillsynen måste ta hänsyn till särdragen och stabilitetshoten på den nationella marknaden. ECB har dock fått rätt att skärpa kraven om de nationella motåtgärderna betraktas som otillräckliga. Det garanterar i sin tur enhetliga och tillräckligt kraftfulla åtgärder ur hela euroområdet perspektiv.

ECB meddelar också gemensamma föreskrifter och riktlinjer för tillsynen av alla banker i syfte att utsträcka den gemensamma tillsynen till hela banksektorn. Den centraliserade tillsynen av bankerna gäller likaså hela sektorn. Det är viktigt, eftersom stora problem också har orsakats av mindre banker, såsom de spanska sparbankerna.

De praktiska förberedelserna satte i gång

ECB utformar i samarbete med de nationella tillsynsmyndigheterna en detaljerad tillsynsprocess och rutiner för genomförande av tillsynen. Detta arbete inleddes redan under 2012. Finansinspektionen deltar i arbetet tillsammans med Finlands Bank. Det är viktigt att utveckla effektiva tillsynsprocesser och tillsynsrutiner som tillåter snabba reaktioner och beslut där det behövs. Tillsynsbeslutens stora volym och speciella karaktär bör beaktas, liksom flexibiliteten i den löpande tillsynen. Delegeringen av tillsynsuppgifter till de nationella tillsynsmyndigheterna ska vara mycket tydlig och genomsynlig – även för bankerna under tillsyn.

Planering och genomförande av tillsynen av stora bankgrupper kommer sannolikt att organiseras i särskilda ECB-ledda tillsynsteam med representanter från både ECB och de nationella tillsynsmyndigheterna. Det är möjligt att representanter för ECB i framtiden deltar i inspektionerna sida vid sida med de nationella tillsynsmyndigheterna. Andra viktiga förberedelser utöver utformningen av tillsynsmodeller och tillsynsrutiner är fastställande av rapporteringskrav och tillsynsregister och beredning av juridiskt bindande beslutsprocesser.

Ett fortsatt nära samarbete mellan ECB och EBA säkerställer en förankring av den gemensamma tillsynspraxisen inom hela den gemensamma marknaden.

Tillsyn av nordiska bankkoncerner

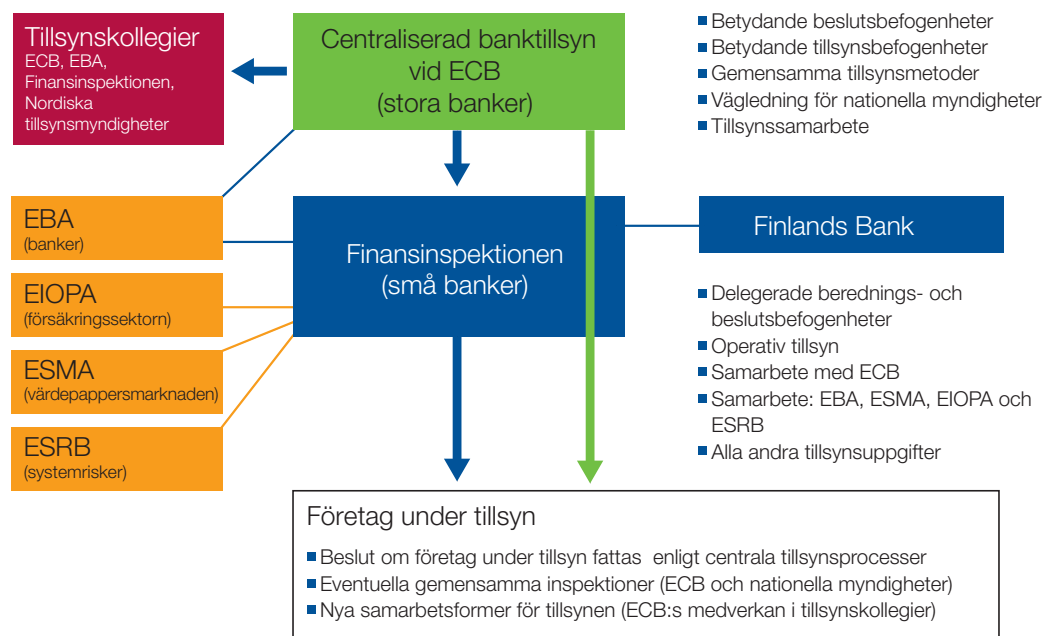
Tillsynsmyndigheterna i Sverige och Danmark svarar även i fortsättningen för den konsoliderade och gruppbaseade tillsynen av Nordea och Danske Bank (om inte länderna ansluter sig till den gemensamma tillsynsmekanismen). Tillsynssamarbetet och den praktiska tillsynen utövas av s.k. tillsynskollegier som

- regelbundet ser över riskexponeringar på koncernnivå
- tar fram den gemensamma samlade kapitalbedömningen av risker och kapitaltäckning i koncernerna och de mest betydande dotterbankerna
- övervakar risker
- utbyter information om riskexponeringarna
- planerar och genomför gemensamma inspektioner och
- upprätthåller krisberedskapsplaner.

Kapital- och likviditetsbuffertar måste byggas upp på både koncern- och dotterbolagsnivå. Dotterbankerna ska hålla tillräckligt kapital för att täcka lokala risker och stressituationer.

Inom den gemensamma tillsynsmekanismen blir ECB:s representant sannolikt ansvarig medlem i kollegiesamarbetet, men Finansinspektionen deltar även i framtiden i arbetet i tillsynskollegierna i egenskap av nationell myndighet inom den gemensamma tillsynsmekanismen. Detta är viktigt med tanke på de nordiska bankkoncernernas framträdande roll i finanssystemet i Finland. Om Sverige eller Danmark går med i den gemensamma banktillsynen, blir koncern-tillsynen underställd ECB.

Tillsynen inom bankunionen

bland annat anvisningar och rekommendationer, utfärda- de utlåtanden och tillsynsanvisningar för myndigheterna och gav marknadsparterna ställningstaganden. Anvisningarna och rekommendationerna handlade bland annat om skyldigheterna för tillhandahållare av investeringstjänster och organisering av verksamheten och om placeringsfondverksamhet. Utlåtandena till myndigheterna handlade om behörigheten och proportionaliteten i de nationella begränsningarna för blankning, undantag som beviljas marknadsplatsoperatörer gällande offentliggörande av anbud, och tolkningen av fondföretagsdirektivet. ESMA publicerade i slutet av året ett ställningstagande om lån som bankerna omförhandlat med kunder som befinner sig i finansiella svårigheter och information som ska lämnas om dem i årsredovisningen enligt IFRS. ESMA beslutade om och publicerade för första gången gemensamma fokusområden för tillsynen som ska tas i beaktande i tillsynen av årsredovisningar enligt IFRS för 2012.

ESMAs *Review Panel* gjorde kollegiala utvärderingar av tillsynsmyndigheternas tillsynspraxis.

De kollegiala utvärderingarna hänförde sig till

- rutiner för prospektgranskning
- iakttagande av CESR:s anvisning om penningmarknadsfonder
- tillsyn av marknadsmissbruk
- tillsyn av direktivet om marknader för finansiella instrument.

Enligt de kollegiala utvärderingarna iakttog Finansinspektionen till fullo de goda förfarandena för prospektgranskning och tillsyn av marknadsmissbruk, som utgjorde grunden för utvärderingen, och CESR:s anvisning om penningmarknadsfonder. Den kollegiala utvärderingen av tillsynsförfarandena enligt direktivet om marknader för finansiella instrument pågår fortfarande. Dessutom utredde *Review Panel* tillämpningen av påföljder som påförts med stöd av direktivet om marknadsmissbruk 2008–2010. Enligt utredningen finns det stora skillnader i sanktionsrättheterna och användningen av dem mellan de olika länderna. Finland skiljde sig inte från marknaderna i jämförelsegruppen vad gäller antalet påföljder. Den administrativa påföljdsprocessen i Finland är en av de snabbaste i Europa medan den straffrättsliga påföljdsprocessen hör till de långsammaste.

Den gemensamma kommittén

Den gemensamma kommittén för de europeiska finansstillsynsmyndigheterna (*Joint Committee*) svarar för bedömningen av totalriskerna inom banksektorn och

försäkringssektorn samt på värdepappersmarknaderna och bereder reglerna för finans- och försäkringskonglomerat. Den gemensamma kommittén arbetade i regel via fyra underkommittéer. Underkommittéerna behandlade

- risker som överskrider sektorgränserna
- konsumentskyddet och finansiella innovationer
- reglerna för finanskonglomerat
- förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Underkommittén som behandlade risker som överskrider sektorgränserna analyserade och gjorde regelbundna riskbedömningar för den gemensamma kommittén och för ESRB och EFC-FST¹⁴. Riskbedömningarna innefattade även politikrekommendationer till myndigheterna. En underkommitté inledde arbetet för att göra tillsynsmyndigheternas riskindikatorer mer enhetligare och tydligare och förbättra jämförbarheten.

Underkommittén som behandlar konsumentskyddet och finansiella innovationer inledde beredningen av krav för faktablad om paketerade investeringsprodukter, rekommendationer om behandling av kundklagomål och rekommendationer för produktutvecklingsprocesser. Dessutom samlade undergruppen goda förfaranden för konsumentupplysning som kan användas av tillsynsmyndigheterna.

Undergruppen som behandlar finanskonglomerat beredde råd till kommissionen angående förnyande av direktivet. Undergruppen svarade även för beredningen av harmoniserade principer för beräkning av kapitaltäckningen på gruppnivå. Beredningen är kopplad till ikraftträdandet av CRD IV-regelverket.

Underkommittén som behandlar förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism utarbetade två jämförande rapporter om nationell implementering av identifiering av kunden och tillsynspraxis (enkel kundkontroll och identifiering av verklig förmånstagare) och om hur medlemsstaterna har tillämpat reglerna för förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism på institut för elektroniska pengar. Den gemensamma kommittén godkände även tillsynsmyndigheternas samarbetsprotokoll om tillsyn av förhindrande av betalningsinstitutens penningtvätt som beretts av underkommittén.

ESRB

ESRB bedömer regelbundet risker som hotar läget och makrostabiliteten på EU:s finanssektor och utfärdar vid behov varningar och policyrekommendationer i syfte att förebygga eller begränsa riskerna. ESRB samarbetar med EBA,

14 Economic and Financial Committee – Financial Stability Table (EU).

EIOPA och ESMA inom datainsamling, bedömning av risker och beredning och uppföljning av policyrekommendationer.

ESRB utvecklar nödvändiga datainsamlingssystem på ett koordinerat sätt tillsammans med de övriga EU-myndigheterna i syfte att undvika överlappningar och att underlätta rapporteringsbördan.

ESRB publicerade två gånger riskmätare för makrostabiliteten som på ett mångsidigt sätt beskriver och bedömer systemriskerna utifrån kvantitativ information.

Under 2012 omfattade arbetsprogrammet både en bedömning av makrostabiliteten och behandling av flera internationella regelverksprojekt med tanke på makrostabiliteten. Vidare granskades bland annat skuggbanker, länkningar inom finanssektorn och makrostabilitetsinstrument.

ESRB:s rekommendation till EU-medlemsstaterna om de nationella myndigheternas makrostabilitetsbehörighet trädde i kraft i januari. Samtidigt publicerade ESRB för de nationella tillsynsmyndigheterna en rekommendation om riskhanteringen i bankernas upplåning i US-dollar. ESRB:s förvaltningsråd fattade beslut om två rekommendationer i december. En rekommendation till EBA och de nationella tillsynsmyndigheterna gäller hanteringen av bankernas finansiella risker och en till EU-kommissionen riktad rekommendation gäller reglering av penningmarknadsfonder. Beslutet om rekommendationerna fattades i december och de träder i kraft i början av 2013.

Finansinspektionens representanter i EU-myndighetsorganen finns på sidorna 74–75.

Nordiskt samarbete

Det nordiska samarbetet var aktivt och tillsynsmyndigheterna i Baltikum deltog i det i högre grad än tidigare. De nationella tillsynsmyndigheterna för gränsöverskridande finanskoncerner fattade gemensamma beslut om dessa tillsynsobjekts kapital är tillräckliga på koncernnivå. Uppföljningen av de nordiska finanskoncernerna och utbytet av aktuell information (bl.a. om hantering av likviditetsrisken) mellan tillsynsmyndigheterna utökades under året. På grund av skuldskrisen blev bedömningen av tillsynsobjektens kontinuitetsplanering ett viktigt ämne och föremål för fortsatt arbete i tillsynsmyndigheternas kollegier.

De nordiska tillsynsmyndigheternas direktörer sammanträdde varje år. De viktigaste ämnesområdena för mötet 2012 var tillsyn av makrostabiliteten, krishantering och regelverksprojekt.

Vid mötena för de nordiska tillsynsmyndigheterna för bank- och försäkringssektorerna var de viktigaste frågorna inom banksektorn att harmonisera kapital- och likviditetskraven för gränsöverskridande tillsynsobjekt och att förenhetliga bedömningskriterierna för riskvikterna vid beräkning av kapitaltäckningen. I fråga om försäkringssektorn låg fokus på förfarandena för bedömning av

ansvarsskulden och på utmaningarna inom branschen när räntorna är fortsatt låga. En harmonisering av bedömningskriterierna för de interna modellerna för beräkning av kapitaltäckningen var aktuella ämnen inom båda sektorerna.

En övergång till reglering enligt Solvens II utgör en utmaning särskilt för de bolag som idkar gränsöverskridande verksamhet. Under året arbetade två nordiska arbetsgrupper för att harmonisera tillsynsmyndigheternas rutiner. Den ena av dem behandlade beräkning av livförsäkringsbolagens ansvarsskuld och den andra försäkringsbolagens interna modeller. Arbetsgrupperna strävade också efter att skapa gemensamma åsikter om frågor som är viktiga för den nordiska försäkringsmarknaden och genom detta inverka på EU-reglerna, som är under arbete.

Finansinspektionen deltog i den samnordiska krishanteringsgruppen (*Nordic Baltic Crisis Management Group*) och Nordeas krishanteringsgrupp (*Nordea Crisis Management Group*), som lyder under den, tillsammans med finansministeriet och Finlands Bank. Syftet med arbetet är att skapa en tillräcklig beredskap för gränsöverskridande tillsynsobjekts krishantering och -lösningar. Till utmaningarna inom samarbetsområdet hör nationella skillnader i ordnandet av tillsynen av makrostabiliteten, sekretessbestämmelser som begränsar informationsförmedlingen mellan myndigheterna samt hem- och värdstaternas olika fokuseringar.

Effektiv verksamhet

Direktionen bedömer kvaliteten och inflytandet av Finansinspektionens verksamhet och rapporterar regelbundet om den till bankfullmäktige. Därutöver granskas även effektiviteten med hjälp av kvantitativa indikatorer vars uppfyllelse bedöms halvårsvis. För 2012 hade mätare fastställts för varje strategiskt fokusområde och de var sammanlagt 15. Totalt sett uppnåddes hälften av mätarmålen helt och hållet. För de mätare som överskred målet mest görs en bedömning av om det eventuellt behövs interna utvecklingsåtgärder.

Arbetet med att definiera kärnprocesserna slutfördes när analys- och rapporteringsprocessen för löpande tillsyn blev färdig.

Den interna dokumenthanteringen förnyades tillsammans med Finlands Bank och i samband med detta förnyades intranätet som fick namnet Valo ("Ljuset"). Eventuella samarbetsformer mellan analys- och informationsinsamlingsfunktionerna och de administrativa funktionerna samt centralbanken kartlades i en separat utredning som gjordes av en extern bedömare. En genomgång och analys av iakttagelserna i utredningen pågår för tillfället.

Företagshälsovården genomförde en arbetshälsoenkät som riktades till alla anställda på Finansinspektionen.

Svarsprocenten var hög. Utifrån resultatet utarbetas en arbetshälsoplan och fastställs konkreta åtgärder för upprätthållande och förbättrande av arbetsförmågan. En mätning av arbetsklimatet utförs regelbundet vart annat år och följande mätning görs 2013.

Finansinspektionens kostnader och antal anställda höll sig inom den godkända ramen. Se siffrorna på sidorna 65–66.

Kärnprocesserna utgör de viktigaste processerna för Finansinspektionens verksamhet. Dessa är

- Analys och rapportering
- Verksamhetstillstånd
- Samlad kapitalbedömning
- Inspektioner
- Sanktioner

Det omfattande förnyandet av rapporterings- och analysystemet fortsatte. Med hjälp av det förnyade systemet kan Finansinspektionen analysera tillsynsobjektens finansiella läge och risker mer flerdimensionellt än tidigare. Samtidigt blir utnyttjandet av resurserna effektivare. Utvecklingen av ett nytt analysystem för tillsyn av värdepappershandeln inleddes.

Antalet sanktioner ökade till följd av påförda ordningsavgifter för rapporteringen

Finansinspektionen gav tre offentliga anmärkningar, tre offentliga varningar och påförde sammanlagt 14 ordningsavgifter under året. Avgifter som påförts för dröjsmål och fel i rapporteringen bidrog till det ökade antalet ordningsavgifter. Under året inlämnades fem begäranden om polisutredning.

Administrativa påföljder och begäran om utredning

	2008	2009	2010	2011	2012
Offentlig anmärkning	1	5	3	3	3
Offentlig varning	1	–	–	–	3
Ordningsavgift	–	–	1	5	14
Begäran om polisutredning	5	–	3	4	5

 [Administrativa påföljder **Finansinspektionen.fi** > Tillsyn > Administrativa påföljder](#)

 [Alla tillsynsåtgärder som Finansinspektionen har publicerat finns på **Finansinspektionen.fi** > Tillsyn > Tillsynsåtgärder](#)

Den intensiva beredningen av nya regler fortsatte alltså. På grund av finanskrisen hade målen och det huvudsakliga innehållet tidigare avtalats på bred front på G20-nivå och projekten framskred inom EU. Många av regleringsprojekten, såsom reglerna om blankning och marknaden för OTC-derivat, blev dock framflyttade jämfört med den ursprungliga tidtabellen. Detta ledde till att den tid som återstod för beredning av regler på lägre nivå blev oskäligt kort och beredningen präglades av brådska. För en noggrannare koordinering av innehållet på global nivå fanns det inte heller tillräckligt med tid, vilket särskilt beträffande reglerna om OTC-derivat väntas leda till att de europeiska aktörerna måste rapportera enligt både EU:s och USA:s modell.

Beredningen av största delen av de projekt som hade avtalats på G20-nivå har redan avancerat ganska långt, men nya globala regleringsbehov identifierades alltså. Regleringstrycket gäller särskilt skuggbanksverksamhet och systemviktiga aktörer. Den framtida lagstiftningen om skuggbanksverksamhet väntas fokusera särskilt på rapporteringskrav avseende repor och värdepapperslån och på penningmarknadsfonder.

Utöver de globala projekten inleddes i EU-regleringen särskilt inom banksektorn flera projekt för att korrigera strukturerna i det europeiska finanssystemet, förebygga nya kriser och främja en stabil finansmarknad. Sådana var bland annat bankunionen, direktivförslaget om inrättande av en ram för återhämtning och rekonstruktion av kreditinstitut och värdepappersföretag och den utredning om strukturreformer i banksektorn som arbetsgruppen under ledning av Finlands Banks chefsdirektör Erkki Liikanen genomförde för kommissionen. En förordning om värdepapperscentraler utfärdades i syfte att effektivisera clearing- och avvecklingsprocesserna för värdepappershandeln och främja konkurrensen. Ett konsumentskyddspaket innehöll förslag till uppföranderegler i form av en förordning om faktablad för paketerade investeringsprodukter, ett omarbetat direktiv om försäkringsförmedling och en ändring av fondföretagsdirektivet. Förhandlingarna om redan tidigare väckta förslag till kapitaltäcknings- och solvensreformer inom bank- och försäkringssektorn och ändringar i EU-direktiven för värdepapperssektorn fortsatte under året.

Regelinitiativ från EU-myndigheterna (EBA, EIOPA och ESMA) sysselsatte också de nationella myndigheterna. Största delen av arbetet gällde beredningen av tekniska standarder och råd på nivå 2. Vidare utarbetade EBA, EIOPA och ESMA riktlinjer och rekommendationer som kompletterar gällande regler eller främjar en enhetlig tillämpning av dem.

Ett av de största projekten inom den inhemska lagstiftningen var totalreformen av värdepappersmarknads- lagstiftningen, som antogs i riksdagen i december. Arbetsgruppen för makrofinansiell tillsyn (makrotillsynsgruppen),

som arbetade under ledning av minister Antti Tanskanen, föreslog i november åtgärder för att förbättra makrotillsynen av finansmarknaden. Av arbetsgruppens förslag väckte möjligheten att Finansinspektionen kunde sätta ett s.k. lånetak det största intresset i medierna. Även lagstiftningen om arbetspensionsförsäkringsbolag sågs över.

Omarbetningen av Finansinspektionens föreskriftssamling avancerade

I Finansinspektionens nya föreskriftssamling slås finans- och försäkringssektorernas separata föreskriftssamlingar samman till en enda samling med enhetlig struktur och ett så konsekvent innehåll som möjligt. Omarbetningen genomförs etappvis med beaktande av aktuella förändringar i den nationella lagstiftningen och EU-lagarna. Arbetet har delvis försenats av dröjsmål i reformen av kapitaltäcknings- och likviditetsreglerna för finanssektorn och Solvens II-reformen för försäkringssektorn. Målet är att huvudsakligen slutföra omarbetningen före slutet av 2013.

Finansinspektionen meddelade under 2012 föreskrifter och anvisningar om följande ämnen:

- Utläggning av verksamhet
- Säkring av försäkringsbolagens ansvarsskuld, behandling i bokföringen och bokslutet
- Beräkningsgrunder för ansvarsskulden i pensionskassor
- Beräkningsgrunder för pensionsansvaret i pensionsstiftelser
- Tillståndsförfaranden och riskhantering vid hypoteksbanksverksamhet
- Rapportering av hypoteksbanksverksamhet
- Revision
- Rapportering av bankernas största motparter
- Presenterande av kostnader och intäkter i avtal om långsiktigt sparande och i försäkringar
- Solvens samt täckning av ansvarsskuld och pensionsansvar i arbetspensionsanstalter
- Föreskrifter och anvisningar om bokföring, bokslut och verksamhetsberättelse: Försäkringsbolag, arbetspensionsförsäkringsbolag, försäkringsföreningar, försäkringsholdingsammanslutningar, filialer till försäkringsbolag från tredje land och pensionsanstalter som grundats genom lag
- Föreskrifter och anvisningar om bokföring, bokslut och verksamhetsberättelse: Pensionskassor och pensionsstiftelser

- Föreskrifter om bokföring, bokslut och verksamhetsberättelse: Sjuk-kassor och begravnings- och avgångsbidragskassor.

Dessutom införlivade Finansinspektionen genom sina föreskrifter och anvisningar ESMA:s riktlinjer och rekommendationer om följande ämnen i det nationella regelverket:

- System och kontroller i en automatiserad handelsmiljö
- Vissa aspekter av lämplighetskraven i direktivet om marknader för finansiella instrument (MiFID)
- Vissa aspekter av kraven på regelbrottsbehandling (*compliance*) enligt MiFID.

Under 2012 skickade Finansinspektionen ut 19 utkast till föreskrifter och anvisningar på remiss.

Den nya föreskriftssamlingens huvudavsnitt

1. Verksamhetsstart
 - verksamhetstillstånd
 - registreringar och
 - underrättelser.
2. Organisation av verksamheten
 - organisation av den interna styrningen
 - intern kontroll och
 - åtgärder mot penningtvätt.
3. Riskhantering och tillhörande rapportering
4. Bokföring och årsredovisning
5. Kapitaltäckning/solvens, försäkringstekniska avsättningar och skuldtäckning
6. Uppföranderegler
 - marknadsföring
 - uppföranderegler för kundrelationer och
 - kundavtal.
7. Verksamhet på värdepappersmarknaden
 - prospekt
 - informationsskyldighet för värdepappersemittenter
 - flaggnings-skyldighet
 - insiderregister och
 - transaktionsrapportering.
8. Diverse föreskrifter och anvisningar
 - Föreskrifter och anvisningar som inte faller under något annat huvudavsnitt, bland annat föreskrifter och anvisningar om arbetslöshetskassor.

Banksektorn

Europeiska centralbanken gavs befogenheter att utöva tillsyn över stora banker

EU-kommissionen beredde under hösten en förordning om Europeiska centralbankens nya tillsynsuppgifter avseende banker i euroområdet och om samarbetet mellan Europeiska centralbanken och de nationella tillsynsmyndigheterna i tillsynen av banker. Samtidigt bereddes ändringar i förordningen om Europeiska bankmyndighetens verksamhet. Ekofinrådet bestående av EU:s finansministrar uppnådde enighet om innehållet i förslagen under sitt möte i december. Finansinspektionen understöder reformens mål att förbättra banktillsynens kvalitet inom hela EU genom tillämpning av enhetliga tillsynskrav. För Finland är det viktigt att regler och tillsynspraxis säkerställer ett fortsatt effektivt nordiskt tillsynssamarbete och en ändamålsenlig arbetsfördelning mellan Europeiska centralbanken och Finansinspektionen i tillsynen över den finländska banksektorn. Finansinspektionen framförde i samarbete med finansministeriet viktiga finländska synpunkter på EU:s lagberedning och deltog tillsammans med Finlands Bank på ECB i de praktiska förberedelserna för banktillsynen. Målet är att den nya gemensamma tillsynsmekanismen startas upp etappvis så att Europeiska centralbanken till fullo svarar för sina tillsynsuppgifter senast den 1 mars 2014.

Se artikeln *Gemensam tillsynsmekanism för banker i euroområdet*, sida 41.

Reformen av kapitaltäcknings- och likviditetsreglerna för finanssektorn framskred

Den omfattande reformen av kapitaltäcknings- och likviditetsreglerna för banker fortsatte under 2012. I juli 2011 publicerade EU-kommissionen sitt förslag till nytt kreditinstitutsdirektiv och tillhörande EU-förordning, genom vilka de Basel III-rekommendationer som Baselkommittén för banktillsyn hade publicerat 2010 skulle genomföras inom EU. Förslaget syftar till att återställa den finansiella stabiliteten och en stabil ekonomisk tillväxt och särskilt främja en gemensam regelbok inom EU (*single rule book*). Europaparlamentet och ministerrådet lämnade i maj sina egna förslag till ändring av kommissionens förslag. Förhandlingarna om det slutliga innehållet i förslaget till nya regler fortsatte ända in på 2013 och därför flyttades ikraftträdandet av reglerna fram och väntas nu träda i kraft tidigast vid ingången av 2014.

Enligt de nya reglerna ska kreditinstituten betydligt öka det kapital av hög kvalitet som är godtagbart i beräkningen av kapitaltäckning och höja kvaliteten på kapitalet och sålunda förlusttäckningsförmågan. Förlusttäckningsförmågan stärks också genom olika krav på kapitalbuffertar. För

kreditinstituten kommer att införas krav på både en särskild permanent kapitalkonserveringsbuffert och en temporär kapitalbuffert (kontracyklisk buffert) som makrotillsynsmyndigheten ålägger kreditinstituten i situationer då kreditgivning växer för snabbt. För att upprätthålla den finansiella stabiliteten och motverka de strukturella problemen på finansmarknaden tillkommer i EU-regleringen en möjlighet att införa nationell lagstiftning om en systemriskbuffert och regler om extra kapitalkrav för systemviktiga kreditinstitut¹⁵.

Vid sidan av det riskrelaterade minimikapitalkravet kommer för kreditinstituten i framtiden också att fastställas en ny enkel, icke-riskvägd skuldsättningsgräns, dvs. ett minimikrav på bruttosoliditeten. Bruttosoliditetskravet är tänkt att fungera som ett regleringsverktyg mot överhettning av det finansiella systemet. Avsikten är vidare att säkerställa en tillräcklig kapitaltäckning i kreditinstituten också ifall de interna modeller som instituten använder i sin kapitaltäckningsanalys skulle undervärdera vissa risker.

Fastställda kvantitativa likviditetstäckningskvoter för kreditinstituten är en betydande reform. Kreditinstituten blir skyldiga att behålla ett så stort belopp av likvida medel av god kvalitet i balansräkningen att instituten kan överleva kortvariga stressituationer på ca en månad. Senare kommer även tillräcklig långsiktig finansiering att krävas av kreditinstituten. I början av 2013 sänkte Baselkommittén sina ursprungliga krav. Se närmare tabellen på sida 51.

Reglerna kommer också att innehålla nya krav på kreditinstitutens interna styrning och kontroll. Kraven betonar bland annat den högsta ledningens kontrollansvar och riskhanterings och -kontrollens ställning. Reformen av regleringen innebär också bredare och mer harmoniserade sanktionsbefogenheter för tillsynsmyndigheterna.

De viktigaste initiativen avseende regleringen av finanssektorn i Finland gäller kapitalkrav (kapitalbasen) och likviditetskrav. Det är viktigt att stärka kreditinstitutens kapitaltäckning och likviditet även under den nuvarande statskuldkrisen. För Finland är det dessutom viktigt att säkerställa en tillräcklig likviditet i enheter som tar emot insättningar i Finland men som utgör dotterbolag och filialer till utländska bankgrupper. Tillräckliga likviditetsreserver ska finnas i Finland så att de finländska insättarnas intressen kan tryggas under alla förhållanden. Konkurslagstiftningen i olika EU-länder är inte enhetlig och det är omöjligt att garantera att medel kan flyttas från utlandet till Finland. Dessutom har Finansinspektionen velat säkerställa tillräckliga tillsynsbefogenheter över filialerna för att kunna förhindra att deras eventuella likviditetsproblem sprids till finländska banker.

Bestämmelserna om beräkning av kreditinstitutens minimikapitalkrav och likviditetskrav utfärdas genom en EU-förordning som är direkt bindande för medlemsländerna. Trots att Finansinspektionen stöder maximal harmonisering anser man dock att det är viktigt att de nationella myndigheterna framöver har möjlighet att temporärt strama åt kapitaltäcknings- och likviditetskraven på grund av orsaker relaterade till den makrofinansiella stabiliteten.

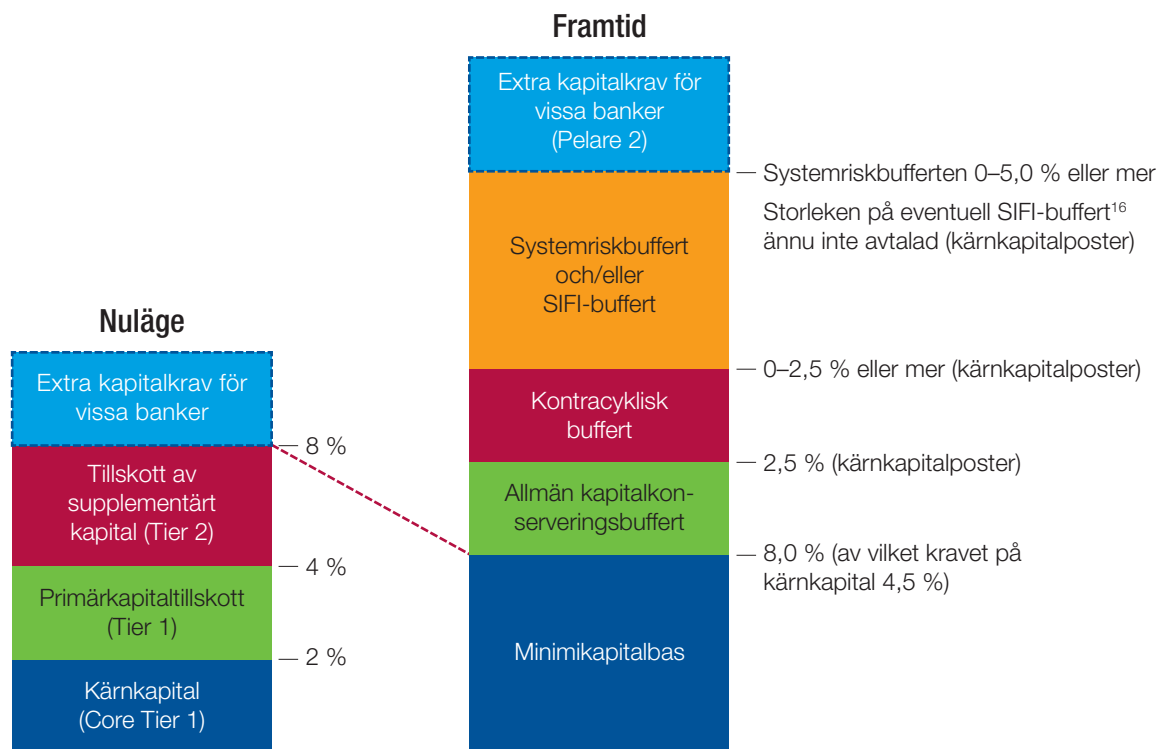
I Finland har ännu inte fattats beslut om implementeringen av den möjlighet som direktivet medger att ta med bestämmelser om systemriskbuffertar i den nationella lagstiftningen. Makrotillsynsgruppen (den s.k. Tanskanengruppen) föreslog inga regler om systemriskbuffertar i sin promemoria av den 6 november eftersom EU-regleringen ännu är under arbete. Detta regleringsbehov övervägs senare separat när lagstiftningen färdigställts. Regeringens proposition med förslag till ändringar av kreditinstitutslagen lämnas troligen till riksdagen under 2013 och i det sammanhanget bör införandet av systemriskbuffertar övervägas.

För att sörja för lika konkurrensvillkor på finansmarknaden och främja stabiliteten måste samma medel för att motverka och hantera systemriskerna finnas i Finland som i andra länder. Enligt Finansinspektionen är det mycket viktigt att alla extra kapitalkrav som enligt det nya kreditinstitutsdirektivet kan ställas på de viktigaste kreditinstituten med tanke på den finansiella stabiliteten tas med i den nationella lagstiftningen.

Möjligheten att ställa extra kapitalkrav är nödvändig för att sörja för en tillfredsställande kapitaltäckning särskilt i systemviktiga banker, i vilka även inräknas finländska dotterbolag till utländska bankgrupper. Med systemriskbuffertar kan riskerna i enskilda banker eller systemriskerna till följd av banksektorns omfattning begränsas.

¹⁵ Med systemviktiga kreditinstitut avses sannolikt åtminstone betydelsefulla internationella G-SIFI-aktörer, men uttrycket kan också inbegripa betydelsefulla nationella aktörer.

Nya kapitalkrav enligt EU-lagstiftningen

Tidtabell för bruttosoliditetskravet och likviditetskraven¹⁷

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bruttosoliditetskrav	Observation	Observation	Rapporteringen inleds	Eventuell publicering			Bindande krav	
Likviditetsrisk								
Likviditetskrav	Observation	Observation	Rapporteringen inleds	Minimikravet i kraft*				
Stabil nettofinansieringskvot	Observation	Observation	Rapporteringen inleds				Minimikravet i kraft	

* Likviditetskravet träder i kraft etappvis 2015–2019

¹⁶ SIFI = systemviktigt finansiellt institut.

¹⁷ Tidtabellen är preliminär och preciseras under 2013 i takt med att EU-regleringen framskrider.

Beredningen av krishanteringsdirektivet för EU:s banksektor fortsatte

EU-kommissionen publicerade den 6 juni sitt förslag till ett krishanteringsdirektiv för banker och värdepappersföretag. Enligt de viktigaste principerna i förslaget ska kris-situationer i banker skötas så att finanssystemets stabilitet inte hotas och skattebetalarna inte ensammas måste stå för kostnaderna för krisen. Av bankerna krävs återhämtningsplaner som främjar en kontrollerad omorganisering av funktionerna i en krissituation. Myndigheterna utarbetar för sin del krishanteringsplaner på basis av vilka omstruktureringar av banker kan genomföras i ett krisläge utan att äventyra finanssystemets stabilitet och kontinuiteten i finansieringstjänsterna.

Ägarens och investerarens ansvar ökar på grund av förslagen. Förslagen, som förbättrar tillsynsmyndigheternas möjligheter till tidigt ingripande i banker som har problem, ligger också i linje med Finansinspektionens mål. Likaså är det ytterst viktigt med en förbättrad krishantering i gränsöverskridande bankgrupper. Finansinspektionen lämnade i samarbete med finansministeriet sina synpunkter på den fortsatta beredningen av direktivet. Enligt planerna ska direktivet genomföras på nationell nivå den 31 december 2014.

Skatt på finansiella transaktioner aktuell i EU

Hösten 2011 publicerade EU-kommissionen ett direktivförslag om ett nytt system för beskattning av finansiella transaktioner. Nu fortsätter beredningen av förslaget genom ett fördjupat samarbete, i vilket endast en del av medlemsländerna deltar. Finland beslutade att lämna sig utanför beredningen. Enligt kommissionens förslag skulle av finansinstituten uppbäras en skatt på finansiella transaktioner på 0,1 % av det avtalade vederlaget. För derivatkontraktens del skulle skatten vara 0,01 % av kontraktets nominella värde. Det föreslagna skatteunderlaget är mycket omfattande. Det skulle gälla många olika finansiella instrument och derivatkontrakt både på och utanför reglerade marknader.

Finansinspektionen har haft vissa betänkligheter när det gäller transaktionsskatten. I små och avlägsna länder som Finland är det uppenbart att den föreslagna skatten skulle försvaga den nationella finansmarknadens ställning i den internationella konkurrensen. Skatten skulle sannolikt leda till att transaktioner skulle flyttas till länder där skatten inte tillämpas. Skatten skulle därför ytterligare kunna försvaga börsmarknadens funktion i Finland och konkurrensläget för finansinstitut verksamma endast på den nationella marknaden jämfört med läget för de stora internationella aktörerna. Om skatten införs borde det geografiska tillämpningsområdet vara så stort som möjligt, helst globalt.

Bankskatt trädde i kraft vid ingången av 2013

Riksdagen antog vid slutet av 2012 en lag om en tillfällig bankskatt. Lagen tillämpas under skatteåren 2013–2015. Lagen gäller dock inte samtidigt med det EU-direktiv om krishantering som eventuellt kommer att träda i kraft. Enligt lagen uppbärs av inlåningsbanker en bankskatt som är bunden till summan av riskvägda poster enligt bankernas kapitaltäckningsanalys. Skatten är 0,125 % av summan av riskvägda poster.

När lagen bereddes betonade Finansinspektionen bland annat att även om finländska banker överlag har klarat den finanskris som började 2008 ganska bra så har riskerna i bankernas verksamhet och trycket på deras lönsamhet ökat i takt med den allt mer utdragna krisen. Den föreslagna bankskatten ökar för sin del detta tryck. Finansinspektionen skulle ha föredragit att skatten liksom i Sverige skulle ha fonderats i en särskild stabilitetsfond för finansmarknaden. Systemskillnaderna mellan olika länder kan bland annat påverka bankernas verksamhet och i vilket land balansposterna redovisas. Skatten påverkar särskilt kreditgivningen till företag och kan därför bidra till en svagare ekonomisk tillväxt.

Ökade krav på nationellt viktiga banker

Stora banker med en gränsöverskridande och komplicerad struktur ökar riskerna för systemet som helhet också på den nationella finansmarknaden. För att motverka systemrisker och begränsa effekterna utarbetades regelskärpningar också för systemviktiga banker på den nationella marknaden.

Bestämmelser om fastställande av en systemriskbuffert utarbetades med tanke på EU:s förslag till kapitalkravsdirektiv. Målet var också att återhämtningsplaner för krissituationer inledningsvis skulle krävas av nationellt viktiga banker. EBA beredde rekommendationer om krav på återhämtningsplaner och huvudsakligt innehåll.

Enligt Finansinspektionen är det viktigt att risker som förorsakas av systemviktiga banker kan motverkas i förväg och att eventuella kriser kan lösas på ett kontrollerat sätt. Finansinspektionen stödde skärpningen av kapitaltäcknings- och krishanteringsreglerna för systemviktiga banker med fokus på stabiliteten på den nationella finansmarknaden. För att främja lika konkurrensvillkor för banker verksamma i olika länder ska de ökade kraven på systemviktiga banker genomföras utgående från enhetliga bestämmelser på EU-nivå.

Enligt kriterierna i definitionen av en systemviktig bank i EU-bestämmelserna kan det preliminärt fastställas att åtminstone Nordea Bank Finland och OP-Pohjola är systemviktiga på den finländska finansmarknaden.

Financial Stability Board (FSB) som representerar G20-gruppen av världens mäktigaste industriländer publicerade i november 2011 en förteckning över globalt systemviktiga banker (G-SIFI). Nordea räknas som enda nordisk bank till FSB:s grupp av systemviktiga banker. I tillsynen av Nordea genomfördes 2012 FSB:s åtgärdsrekommendationer om bland annat ett högre kapitalkrav (en s.k. systemriskbuffert) för systemviktiga banker. Dessa banker ska också utarbeta återhämtningsplaner för krissituationer (*recovery plans*) och myndigheterna ska på koncernnivå upprätta planer för rekonstruktion av verksamheterna (*resolution plans*). Finansinspektionen deltog i uppdraget av planerna i samarbete med tillsynsmyndigheterna i de nordiska och baltiska länderna.

Finansinspektionen föreslås få befogenheter att utöva makrotillsyn

Minister Antti Tanskanens arbetsgrupp lämnade den 6 november ett förslag till organisering av makrotillsynen. Enligt förslaget skulle Finansinspektionen få befogenheter att besluta om nödvändiga åtgärder för att säkerställa den finansiella stabiliteten. Besluten fattas av Finansinspektionens direktion efter yttranden av Finlands Bank, finansministeriet och social- och hälsovårdsministeriet.

I lagstiftningen föreslås ändringar som skulle ge Finansinspektionen befogenheter att på basis av en lägesanalys av bolånemarknaden begränsa mängden av kredit mot bostads-, fastighets- och värdepapperssäkerheter i förhållande till säkerheternas verkliga värde (*den maximala belåningsgraden*). Dessutom föreslås att Finansinspektionen får fastställa en permanent kapitalkonserveringsbuffert för bankerna på högst 2,5 % av de riskvägda fordringarna. Utöver detta föreslås befogenheter att fastställa en temporär kapitalbuffert på 0–2,5 %. Enligt Finansinspektionen är det i den fortsatta beredningen av makrotillsynsbefogenheterna vidare viktigt att överväga om en s.k. systemriskbuffert bör fastställas för de viktigaste kreditinstitutet med tanke på den makrofinansiella stabiliteten.

Finansinspektionens direktör Anneli Tuominen medverkade i makrotillsynsgruppen. Regeringens proposition om en ny lag väntas under våren 2013.

Liikanengruppen föreslog strukturella begränsningar för bankerna

Den arbetsgrupp som under ledning av Finlands Banks chefsdirektör Erkki Liikanen undersökte behovet av strukturreformer inom EU:s banksektor publicerade sin slutrapport den 2 oktober. Arbetsgruppen analyserade hur strukturer bör ändras för att åstadkomma ett säkert, stabilt och effektivt banksystem. Systemet bör tillfredsställa medborgarnas, hela EU-ekonomins och den interna marknadens

behov. Arbetsgruppen presenterade fem åtgärdsrekommendationer om bankverksamhetens strukturer.

Rekommendationerna gäller

- separation av högriskhandel från övrig verksamhet inom bankgruppen
- rekonstruktions- och avvecklingsplaner
- användning av instrument med investeransvar (s.k. bail in-instrument)
- översyn av kapitalkraven för bland annat handelstillgångar och lån till fastighetssektorn
- starkare styrmekanismer och riskkontroller i bankerna.

Strukturreformerna kan enligt arbetsgruppen ge flankstöd åt kapitaltäckningsreglerna enligt Basel III. För att rekommendationerna ska kunna verkställas på ett effektivt sätt måste de beaktas i beredningen av EU:s bankregler.

EBA utarbetade tekniska standarder om kapitaltäckningsregleringen

EBA utarbetade utkast till tekniska regleringsstandarder och genomförandestandarder. Med hjälp av tekniska standarder utfärdas detaljerade riktlinjer för tillämpning av bestämmelserna i EU:s kapitalkravsförordning (CRR) och kapitalkravsdirektiv (CRD IV). EBA lämnar in standardutkastet till EU-kommissionen för beslut. Standarderna träder i kraft i enlighet med tidtabellen för införandet av de nya kapitaltäckningsreglerna (CRR, CRD IV), uppskattningsvis vid början av 2014. De för Finland viktigaste standardutkastet från 2012 gäller strukturen på bankernas kapitalbas, beräkningen av finansiella konglomerats kapitalkrav, rapporteringen av likviditet och bruttosoliditetsnivå och en enhetlig kapitaltäckningsrapportering (COREP) och finansiell rapportering (FINREP). Införandet av den obligatoriska FINREP-rapporteringen har flyttats fram till början av 2014, då även den enhetliga likviditetsrapporteringen och rapporteringen av bruttosoliditet ska tas i bruk i sin helhet.

Förordning om SEPA end dates

Förordningen¹⁸ om slutdatum för övergången till SEPA påverkar bankernas verksamhet också i Finland. Förordningen fastställer den bakre gränsen för övergången till det gemensamma eurobetalningsområdet SEPA (*Single Euro Payments Area*) i EU- och EES-länder. I euroländerna ska ändringarna enligt bestämmelserna i förordningen

¹⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och ändring av förordning (EG) nr 924/2009.

genomförs senast den 1 februari 2014. Efterlevnaden av förordningen kräver ändringar särskilt i bankernas betalningssystem. Den största förändringen i Finland är att den nationella direktdebiteringen måste avslutas. I andra europeiska länder ersätts den nationella direktdebiteringen av den s.k. SEPA-direktdebiteringen. I Finland har bankerna valt en annan lösning och konverterar under 2013 de existerande direktdebiteringsfullmakterna till automatiskt debiterbara e-fakturor.

Harmoniserade minimirekommendationer om säkerheten vid nätbetalningar färdiga

En arbetsgrupp bestående av centralbanker och tillsynsmyndigheter, European Forum on the *Security of Retail Payments*, som tillsatts av Europeiska centralbanken beredde gemensamma minimirekommendationer om säkerheten vid nätbetalningar. Rekommendationerna var på remiss under våren 2012 och de publiceras i början av 2013. Rekommendationerna ska genomföras inom ett år efter utgivningen, dvs. senast i början av 2014. Finansinspektionen har förbundit sig att införliva rekommendationerna med sin egen reglering och övervaka att de följs.

Pågående FATF-projekt

FATF godkände nya rekommendationer i februari (*International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation – the FATF Recommendations*). Totalt finns det nu 40 rekommendationer, eftersom de nio fristående rekommendationerna om åtgärder mot finansiering av terrorism nu har integrerats med de övriga. Rekommendationerna har också omgrupperats och riskbaserad analys har ägnats en egen rekommendation. Rekommendationerna kommer också att återspeglas i den europeiska regleringen. En uppdatering av det tredje direktivet om penningtvätt är under arbete och implementeringen av det kommer också att ge upphov till ändringar av den nationella regleringen om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism.

FATF uppdaterar sina analysmetodologier. De nya analysredskapen (*Technical compliance methodology och Methodology to assess effectiveness of AML/CFT regime*) blir färdiga i början av 2013. Därefter inleder FATF inspektioner enligt de nya metodologierna i medlemsländerna.

Försäkringssektorn

Solvens II flyttas fram

Införandet av de nya solvensreglerna för liv- och skadeförsäkringsbolag, dvs. det s.k. Solvens II-direktivet, flyttas fram ytterligare. Direktivet, som ursprungligen gavs redan 2009, kommer ännu att ändras genom det s.k. Omnibus II-direktivet. Ikraftträdandet av det ursprungliga direktivet blev uppskjutet och måste sannolikt flyttas fram en gång till. Eftersom förhandlingarna om de ändringar som ska genomföras med Omnibus II-direktivet alltjämt pågår, föreligger ännu ingen slutlig information om när direktivet träder i kraft.

De ändringar som ska genomföras med Omnibus II-direktivet är en följd av det nya europeiska systemet för finansiell tillsyn och förändringar i EU:s regelgivningspraxis. Utöver dessa tekniska ändringar är det på grund av finanskrisen nödvändigt att se över regelverket även på vissa andra punkter.

Ändringar behövs sannolikt framför allt i reglerna för beräkning av solvenskraven och ansvarsskulden för långa försäkringsåtaganden. För att utvärdera olika alternativa lösningar genomför EIOPA en konsekvensbedömning (*Long Term Guarantees Assessment, LTGA*). Konsekvensbedömningen ska utföras under första halvåret 2013 så att försäkringsbolagen ombes göra provberäkningar med olika regelalternativ. Analysen omfattar fyra olika aspekter:

- bestämning av den räntekurva som ska användas i beräkning av ansvarsskulden
- anpassning av räntekurvan för beräkning av långa försäkringsåtaganden
- anpassning av räntekurvan vid kriser på finansmarknaden och
- analys av effekten av övergångsbestämmelserna.

Finansinspektionen har ansett det viktigt att den valda LTGA-modellen är genomsynlig och innehåller tillräckligt tydliga regler för anpassning av ansvarsskuldberäkningen.

Resultaten av konsekvensstudien bör vara tillgängliga i juni 2013. Finansinspektionen har lagt fram ett förslag till social- och hälsovårdsministeriet om att Solvens II och särskilt bestämmelserna om risk- och solvensbedömningen och styrsystemen ska införas nationellt redan innan hela regelverket genomförs på EU-nivå. EIOPA publicerade i december ett liknande uttalande med förslag till temporära Solvens II-regler. Läs mer på sida 40.

Den temporära lagen om arbetspensionsanstalter upphörde att gälla

Den temporära lagen om lättnader i solvensbestämmelserna för de privata sektorernas arbetspensionsanstalter upphörde att gälla vid slutet av året och ersätts vid början av 2013 med en permanent ändring av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag (668/2012). Målet är att säkerställa en lönsam placeringsverksamhet för arbetspensionsanstalterna och därmed dämpa uppåttrycket på arbetspensionsförsäkringsavgiften. Lagen stärker arbetspensionsanstalternas riskhanteringsförmåga genom att effektivisera användningen av de buffertar som byggts upp mot placerings- och försäkringsrisker. De nuvarande buffertarna, verksamhetskapitalet och utjämningsbeloppet, slås samman till ett solvenskapital, som fungerar som buffert mot både placerings- och försäkringsrisker. Pensionsstiftelser och -kassor får dessutom i solvenskapitalet räkna in ett särskilt belopp som grundar sig på arbetsgivarens tillskottsplikt.

Solvensställningen i arbetspensionssektorn försämrades något när den temporära lagen upphör att gälla och den nya lagen träder i kraft. Solvensnivån beräknas sjunka med ca 0,6 procentenheter.

I lagen togs också in bestämmelser om nya uppföranderegler för exceptionella förhållanden på finansmarknaden. Finansinspektionen ska framöver följa utvecklingen på finansmarknaden och underrätta social- och hälsovårdsministeriet vid tecken på att pensionsanstalternas genomsnittliga solvens har sjunkit eller riskerar att sjunka snabbt. Beslut om eventuella åtgärder fattas från fall till fall.

En totalrevidering av solvensreglerna pågår som bäst. Målet är att skapa en solvensmekanism som mer heltäckande och noggrannare fångar upp alla väsentliga försäkringsrisker och risker i arbetspensionsanstalternas placeringsverksamhet. Ambitionen är att också bygga in sådana element i solvensreglerna som motverkar procyklikalteten på finansmarknaden.

Finansinspektionen lade på hösten fram ett förslag till ny solvensmekanism, där kapitalkravet bestäms enligt stresstester av olika riskfaktorer. Finansinspektionen framhåller vikten av att riskmätning och riskhantering sker enligt samma principer i arbetspensionsanstalterna som inom den finansiella sektorn överlag, dock med beaktande av särdragen i arbetspensionssystemet.

Totalrevideringen avses kunna slutföras under våren 2014 och de nya lagarna träda i kraft den 1 januari 2016.

Ställningstagande om tillförlitlig förvaltning av arbetspensionsbolag

Finansinspektionen gav den 5 september ett ställningstagande om tillförlitlig förvaltning av arbetspensionsförsäkringsbolag.

Arbetspensionsförsäkringsbolagens syfte är att bedriva lagstadgad pensionsförsäkringsrörelse som hänför sig till den sociala tryggheten genom att sköta verkställigheten av det lagstadgade pensionsskyddet och förvalta de medel som för detta ändamål flyter in till bolagen på ett sätt som tryggar de förmåner som försäkringarna omfattar. Bolagsstyrelsernas mångsidiga och breda kompetens ska också omfatta tillräckliga kunskaper om placeringsverksamhet och riskhantering med hänsyn till arten och omfattningen av placeringsverksamheten.

Finansinspektionen rådde bolagen att införa rutiner för att säkerställa styrelsens kompetens inom placering och riskhantering och sörja för tillfredsställande resurser och kompetens inom placerings- och riskhanteringsfunktionen. Vidare lämnades bland annat rekommendationer om placeringsfunktionens befogenheter i fråga om transaktioner med närstående.

En effektiv kontroll och övervakning förutsätter dessutom en tillfredsställande styrning av verksamheten till exempel med hjälp av ett välplanerat och ändamålsenligt limitsystem. Det ger styrelsen möjligheter till effektiv begränsning av riskerna och målstyrning av verksamheten. En välfungerande intern kontroll förutsätter också regelbunden rapportering till styrelsen om förändringar i riskpositionen.

Könsbaserad prissättning på väg att slopas

Enligt en lagändring som trädde i kraft under året får försäkringstagarens kön inte längre påverka prissättningen av nya försäkringar eller tidigare försäkringar som fortsätter. Därmed är Finansinspektionen inte heller längre skyldig att publicera de försäkringsgrenar inom vilka sådana premier och förmåner förekommer. Ändringen är en följd av EU-domstolens nya tolkning av jämställdhetsdirektivet. I berednings- och yttrandefasen fokuserade Finansinspektionen på att tydliggöra gränsdragningen mellan försäkringar som omfattas av könsneutral prissättning och försäkringar som är undantagna könsneutral prissättning under en övergångsperiod.

Försäkringsförmedlingsdirektivet preciserar informationskraven vid försäljning

Kommissionen publicerade i juli ett förslag till omarbetning av försäkringsförmedlingsdirektivet. Enligt förslaget ska tillämpningsområdet för direktivet breddas till att också omfatta försäljning och rådgivning som utövas direkt av försäkrings- och återförsäkringsföretag. Vidare föreslås bland annat krav på säljpersonalens yrkeskvalifikationer i försäkringsföretag och preciseringar i informationskraven vid försäljning av försäkringar och i hanteringen av intressekonflikter. Även om direktivet baserar sig på minimiharmonisering,

anser Finansinspektionen att reglerna av tillsynsskäl bör vara så långt som möjligt samordnade i de olika medlemsländerna. Enligt gällande lagstiftning i Finland får en försäkringsmäklare inte ta ut arvoden av försäkringsbolaget, utan arvodena ska betalas av kunden. Det nu föreslagna arvodesförbudet är inte lika omfattande som i gällande finsk lagstiftning.

Myndighetsbefogenheter under beredning för krishantering i systemviktiga försäkringsbolag

Kommissionen genomförde i slutet av året ett samråd om eventuella alternativa återhämtnings- och rekonstruktionsmekanismer för andra finansiella företag än banker. Kommissionens förslag tar upp det eventuella behovet av särskilda åtgärder och myndighetsbefogenheter för återhämtning och krishantering i problemdrabbade, systemviktiga finansiella företag.

Den systemviktiga försäkringsverksamheten står för en rätt obetydlig andel av all försäkringsverksamhet. Därför anser Finansinspektionen att det inte är nödvändigt att skapa ett särskilt system för krishantering i systemviktiga försäkringsföretag, men nog att det är viktigt för försäkringsföretag och tillsynsmyndigheter att identifiera systemriskerna. Mot bakgrund av försäkringstillsynens mål har Finansinspektionen föreslagit en utredning av behovet av utökad behörighet för myndigheterna vad gäller återhämtning och krishantering i försäkringsföretag. Myndigheterna bör ha tillräckliga verktyg för att vid behov tidigt kunna ingripa i företaget, då dess funktionsduglighet eventuellt ännu kan återställas.

Enklare jämförelse av kostnaderna för sparprodukter

Finansinspektionen meddelade den 19 september föreskrifter och anvisningar om presenterande av kostnader och intäkter i avtal om långsiktigt sparande och försäkringar. Syftet är att sörja för att kunderna får tillgång till tillräcklig och väsentlig information om kostnaderna och intäkterna till stöd för sina beslut om finansiella produkter och tjänster. Ett ytterligare syfte är att tillåta inbördes jämförelse av liknande produkter på basis av antaganden som fastställts på lika grunder. Föreskrifterna och anvisningarna gäller långsiktiga sparavtal och sparförsäkringar, dvs. pensionsförsäkringar, sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal. De gäller både informationen till kunderna före avtalslutet och årlig rapportering till kunderna.

Tjänstepensionsdirektivet ses över

Kommissionen inledde 2011 ett projekt för omarbetning av tjänstepensionsdirektivet (2003/41/EG) bland annat i syfte att skapa harmoniserade riskbaserade solvensregler också för tjänstepensionsinstitut. I sitt svar på kommissionens rådfrågning föreslog EIOPA i februari strängare kvalitetskrav för styrsystem och riskhantering, nya regler för beräkning av solvenskrav och ökade informationskrav för avgiftsbaserade pensionssystem. Konsekvenserna av reformförslagen analyseras i EIOPAs konsekvensstudie som blir klar våren 2013. Finland deltar inte i konsekvensstudien.

Tjänstepensionsdirektivet eller det s.k. IORP-direktivet gäller i Finland endast sådana pensionsstiftelser och -kassor som beviljar tilläggs pensionsförmåner. Saken har därmed endast begränsad betydelse för Finland.

Föreskrift om räntesäkring av ansvarsskulden

Finansinspektionen meddelade den 23 februari föreskrifter och anvisningar om säkring av ansvarsskulden, behandling i bokföringen och bokslutet. Vidare gavs den 13 april en tolkning om behandlingen av räntesäkring i försäkringsbolags och försäkringsföreningars verksamhetskaptal och skuld täckningstillgångar. Föreskriften möjliggör en effektivare riskhantering även av ränterisken i ansvarsskulden samtidigt som den bidrar till en smidig övergång till full tillämpning av Solvens II i ansvarsskuldberäkning och riskhantering.

Den förestående Solvens II-reformen av solvensberäkningen i liv- och skadeförsäkringsbolag (se sida 54) och de redan antagna reglerna om proaktiv tillsyn över livförsäkringsbolag förutsätter en marknadsmässig värdering av ansvarsskulden enligt en räntekurva som bestäms på marknaden. Det kräver en betydligt aktivare hantering av ränterisken än tidigare, t.ex. genom användning av derivatkontrakt. Heltäckande och enhetliga bokförings- och redovisningsregler om användningen av derivatkontrakt för säkring av ansvarsskulden har tidigare saknats.

EIOPAs riktlinjer för hantering av klagomål

EIOPA gav den 27 juni ut riktlinjer för försäkringsföretags hantering av klagomål och en rapport om bästa praxis för klagomålshantering i försäkringsföretag. Riktlinjerna publicerades i slutet av året på alla medlemsländernas officiella språk. De nationella tillsynsmyndigheterna ska inom två månader meddela EIOPA om riktlinjerna kommer att tillämpas i medlemslandet. Finansinspektionen tar in riktlinjerna i sin föreskriftssamling.

Värdepappersmarknaden

Ny värdepappersmarknadslagstiftning 1.1.2013

Statsrådet överlämnade i april en proposition till riksdagen med förslag till totalrevidering av lagstiftningen om värdepappersmarknaden (RP 32/2012). Riksdagen antog lagarna i november och de trädde i kraft den 1 januari 2013.

Strukturen i lagstiftningen lades om så att den tidigare värdepappersmarknadslagen delades upp på flera nya lagar. Den nya lagstiftningen omfattar följande nya lagar:

- värdepappersmarknadslagen
- lagen om investeringstjänster
- lagen om handel med finansiella instrument
- lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet
- lagen om värdepapperskonton.

I värdepappersmarknadslagen ingår tre viktiga allmänna bestämmelser om värdepappersmarknaden, dvs.

- förbud mot att förfara i strid mot god värdepappersmarknadssed
- förbud mot att lämna osann eller vilseledande information och
- krav om att opartiskt tillhandahålla investerare tillräcklig information.

Flera bestämmelser om informationsskyldigheten för noterade bolag preciserades för att minska bolagens administrativa börda. Till exempel slopades skyldigheten att redovisa framtidsbedömningar i delårsrapporter och bokslutskommunikéer, medan möjligheterna att upprätta ledningens delårsredogörelser utökades och den nedre gränsen för prospektskyldigheten höjdes.

Bestämmelserna om administrativa påföljder i lagen om Finansinspektionen ändrades betydligt, särskilt genom en utvidgning av tillämpningsområdet för ekonomiska sanktioner (ordnings- och påföljdsavgifter) och en kraftig höjning av avgifterna. Besluten om de högsta påföljdsavgifterna på över en miljon euro fattas av marknadsdomstolen på framställning av Finansinspektionen. Under riksdagsbehandlingen lade Finansinspektionen fram ett förslag om att tillämpningsområdet för ekonomiska sanktioner så snabbt som möjligt bör utvidgas till att även omfatta övriga finansiella sektorer. Ändringar i lagstiftningen om de olika finansiella sektorerna är för närvarande under beredning inom EU.

Enligt den nya värdepappersmarknadslagen ska de offentliga insiderregistren över insynspersoner i noterade bolag och deras närstående krets centraliseras i ett

gemensamt register som upprätthålls av Finansinspektionen, men först efter en övergångsperiod på tre år. Under riksdagsbehandlingen konstaterade Finansinspektionen att det på grund av kostnaderna för det nya registreringssystemet är mycket angeläget att inleda en beredning av ändringar i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift så att kostnaderna kan fördelas rätt mellan de noterade bolagen. Likaså efterlyste Finansinspektionen en bedömning av konsekvenserna för den beslutade finländska registerhållningsmodellen av utgången av de pågående EU-förhandlingarna om förordningen om marknadsmissbruk (MAR) genast när innehållet i förordningen är känt.

Förslagen för den andra fasen av totalrevideringen av värdepappersmarknadslagstiftningen (utvidgad förvaltarregistrering) är fortfarande under beredning på finansministeriet.

Konsumentskyddspaket från EU-kommissionen

EU-kommissionen publicerade i juli ett s.k. konsumentskyddspaket i syfte att stärka konsumenternas förtroende för finansmarknaden genom att öka och samordna konsumentskyddet inom olika sektorer av finansmarknaden. Paketet består av tre lagförslag:

- en förordning om faktablad för paketerade investeringsprodukter
- en omarbetning av försäkringsförmedlingsdirektivet och
- en ändring av fondföretagsdirektivet.

Enligt de förslag som läggs fram i konsumentskyddspaketet ska uppförandereglerna enligt direktivet om marknader för finansiella instrument (MiFID II) utvidgas till att gälla även försäljning av fondanknutna försäkringar.

Förslagen är ännu under behandling i rådet och Europaparlamentet.

Genom sitt horisontella angreppssätt som omfattar både basfakta och försäljningspraxis syftar förslagen till ett bättre kundskydd för paketerade investeringsprodukter (t.ex. investeringsfonder, fondanknutna försäkringar och strukturerade produkter, dvs. *PRIPs*¹⁹) som säljs till s.k. hushållsinvesterare. Enligt förslagen ska en separat förordning ges ut om basfakta, medan bestämmelser om försäljningspraxis ska ingå i MiFID II-direktivet och det omarbetade försäkringsförmedlingsdirektivet.

Innan avtal ingås bör kunden få enhetliga basfakta om den paketerade investeringsprodukten oberoende av om produkten är en insättning, ett värdepapper eller en försäkring. Den gemensamma kommittén för de europeiska tillsynsmyndigheterna (*Joint Committee*) tar för

19 Packaged Retail Investment Products.

kommissionen fram råd om detaljerna i nivå 2-reglerna, vilket Finansinspektionen understöder.

I fondföretagsdirektivet föreslog kommissionen ändringar i bestämmelserna om förvaringsinstitut, ersättnings-system och sanktioner. Förslaget innebär bland annat en samordning av kraven beträffande förvaringsinstitut, underförvaring och förvaringsinstitutens ansvar, nya krav på fondföretagens ersättningspolicy och harmonisering av sanktionerna för brott mot bestämmelserna.

Lättnader i prospektkraven

Direktivet om ändring av prospektdirektivet (2010/73/EU), som gavs efter en bedömning av prospektdirektivets funktion, genomfördes nationellt den 1 juli genom en ändring av finansministeriets prospektförordningar. Ändringar i kommissionens prospektförordning med anledning av ändringsdirektivet trädde i sin tur i kraft den 1 juli och 22 september. Ändringarna i kommissionens prospektförordning medförde lättnader i prospektkraven för små och medelstora företag och företag med obetydligt marknadsvärde och i prospektkraven vid teckningsrättsemissioner. Vidare harmoniserades strukturen för sammanfattningen och grundprospektet och även faktainnehållet i sammanfattningen.

ESMA lämnade i december sitt tredje råd om nivå 2-regler för prospektdirektivet. Rådet gäller innehållskraven för prospekt över konvertibla och utbytbara skuldebrev.

Förordningen och direktivet om marknadsmissbruk tar också upp manipulation av referensräntor

Förhandlingar om innehållet i förordningen och direktivet om marknadsmissbruk fördes under året i rådet och Europaparlamentet. I juli kompletterade kommissionen sitt ursprungliga förslag från oktober 2011 med bestämmelser om manipulation av referensräntor och benchmarkindex. Förordningen och direktivet väntas bli antagna senast sommaren 2013.

Förordningen föreslås ersätta det nuvarande direktivet om marknadsmissbruk och skulle tillämpas som sådan inom hela EU, medan det nya direktivet enligt förslaget ska harmonisera de straffrättsliga bestämmelserna om marknadsmissbruk.

Enligt förslaget ska förordningen

- utvidga tillämpningsområdet för lagstiftningen om marknadsmissbruk till nya marknadsplatser och finansiella instrument
- harmonisera lagstiftningen om insiderregister och skyldigheten för emittenter att offentliggöra ledande befattningshavares transaktioner

- öka myndigheternas tillsyns- och utredningsbefogenheter och
- införa minimikrav för administrativa sanktioner.

Enligt kommissionens förslag bör angivare som rapporterar regelbrott skyddas. Medlemsländerna kan dessutom lagstifta om ekonomiska incitament för angivarna.

Ändringarna i öppenhetsdirektivet samordnar flaggningsskyldigheten

Också förhandlingarna om innehållet i direktivet om ändring av öppenhetsdirektivet fortsatte i rådet och Europaparlamentet med utgångspunkt i kommissionens förslag från oktober 2011. Ändringsdirektivet torde antas senast sommaren 2013.

Förslaget innebär en samordning av bestämmelserna om flaggningsskyldighet inom hela EU, dock så att strängare nationella flaggningsgränser tillåts. Skyldigheten att ge ut kvartalsrapporter slopas för noterade bolag, som hädanefter endast behöver ge ut halvårsrapporter. Börsen kan dock fortfarande i sina regler kräva utgivning av kvartalsrapporter.

Direktivet och förordningen om marknader för finansiella instrument bidrar till genomsynlighet i handeln

I rådet och Europaparlamentet förhandlades också om innehållet i det omarbetade direktivet och den nya förordningen om marknader för finansiella instrument på basis av kommissionens förslag från oktober 2011. Direktivet och förordningen väntas bli antagna senast sommaren 2013.

Syftet med de föreslagna ändringarna är bland annat att

- utsträcka reglerna till att bredare omfatta olika handelssystem och handelssätt
- bidra till genomsynlighet i handeln
- öka möjligheterna för små och medelstora företag till inträde på kapitalmarknaden och
- främja investerarskyddet genom att skärpa villkoren för rätt att tillhandahålla komplexa investeringsprodukter.

I och med AIFM-direktivet ställs nya aktörer under tillsyn

Bestämmelserna i direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder (*Alternative Investment Fund Managers Directive, AIFMD*) ska genomföras nationellt senast den 22 juli 2013. Kommissionens delegerade förordningar gavs ut

i december. ESMA genomförde likaså i december ett samråd om en kompletterande teknisk standard och en riktlinje från ESMA.

Finansministeriet och Finansinspektionen förberedde under året det nationella genomförandet av direktivet, och förslagen till allmänna motiveringar i regeringens proposition lades ut på remiss i december.

Bestämmelserna i direktivet riktar sig till förvaltare av alternativa investeringsfonder. Tillämpningsområdet är vidsträckt och omfattar investeringar i kapital-, fastighets-, råvaru- och hedgefonder och andra liknande kollektiva investeringar. Direktivet gäller marknadsföring av alternativa investeringsfonder till professionella investerare. Nationellt kan dock fattas beslut om hur och på vilka villkor hushållsinvesterare får erbjudas sådana fonder.

Bolag som förvaltar alternativa investeringsfonder ska ha tillstånd för verksamheten. Till skydd för investerarna ska förvaltningsbolaget uppfylla vissa krav på uppläggning av verksamheten, såsom risk- och likviditetshantering, utnämning av förvaringsinstitut och skyldighet att lämna investerarinformation.

I och med direktivet ställs nya företag under Finansinspektionens tillsyn. Fondföretag som förvaltar specialplaceringsfonder och redan har verksamhetstillstånd enligt fondföretagsdirektivet måste ansöka om ett särskilt verksamhetstillstånd för förvaltning av alternativa investeringsfonder som hör till tillämpningsområdet för AIFM-direktivet.

Anmälan av blankningspositioner i värdepapper inleddes

EU-förordningen om blankning av värdepapper, statsobligationer och kreditswappar (CDS) trädde i kraft den 1 november. Förordningen kompletteras av tre samtidiga förordningar från kommissionen. Förordningarna bygger på råd och utkast till tekniska standarder som ESMA lämnat till kommissionen i mars–april.

Genom en ändring av lagen om Finansinspektionen som trädde i kraft vid början av 2013 utsträcktes Finansinspektionens befogenheter till att omfatta även efterlevnadskontroll av blankningsförordningen.

Förordningen innebär en samordning på EU-nivå av informationskraven och begränsningarna i fråga om blankning. Enligt förordningen ska investerare anmäla korta positioner efter positionens storlek antingen till myndigheterna eller offentligt. Vidare förbjuder förordningen s.k. naken blankning, dvs. blankning i situationer där investeraren inte har sett till att aktierna levereras på avvecklingsdagen. I undantagsfall har myndigheterna behörighet att förbjuda blankning. ESMA koordinerar förbuden mot blankning inom EU.

 Se nuvarande korta positioner:

Finansinspektionen.fi > Tillsyn > Marknadstillsyn > Anmälan av korta positioner

EMIR-förordningen inför central motpartsclearing av OTC-derivat

Den s.k. EMIR-förordningen om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister antogs i slutgiltig form i juli och trädde i kraft den 16 augusti. Förordningen innebär ökad standardisering av OTC-derivat, clearing av derivat genom central motpartsclearing och harmonisering av reglerna om centrala motparter verksamhet. Vidare medför förordningen större genomlysning av verksamheten och bättre tillgång till information för tillsynsmyndigheterna då parterna blir skyldiga att registrera uppgifterna om derivatkontrakt i transaktionsregister. ESMA och den gemensamma kommittén för de europeiska tillsynsmyndigheterna (*Joint Committee*) lämnade kommissionen förslag till tekniska standarder avseende förordningen i slutet av september. Kommissionen publicerade de tekniska standarderna i december och de beräknas träda i kraft i mars 2013.

 Läs mer om EMIR-förordningen:

Finansinspektionen.fi > Regelverk > Internationella regleringsprojekt > EMIR-förordningen

Förslag till enhetliga tillståndsvillkor för värdepapperscentraler

Kommissionen gav i mars ett förslag till förordning om värdepapperscentraler. Syftet är att höja säkerheten och effektiviteten i gränsöverskridande clearing och avveckling och harmonisera värdepapperscentralernas verksamhet på den gemensamma marknaden. För värdepapperscentraler föreslås enhetliga tillståndsvillkor och rätt att tillhandahålla tjänster enligt verksamhetstillståndet i andra medlemsstater antingen över gränsen eller via filial (s.k. EU-pass).

Enligt den föreslagna förordningen ska alla värdepapper som är föremål för handel på en reglerad marknad, på multilaterala handelsplattformar eller på andra organiserade handelsfaciliteter föreligga i form av värdeandelar senast 2020. Värdepappersemittenter föreslås få rätt att framöver välja värdepapperscentral för emissionen. Målet är att bli av med avveckling utanför den normala avvecklingscykeln genom att skärpa påföljderna för försenad avveckling. Enligt förslaget ska värdepapperstransaktioner avvecklas senast den andra bankdagen efter transaktionsdagen, dvs. T+2 mot nuvarande T+3. Förslaget kan också få indirekta konsekvenser för de finländska modellerna för hantering och förvaring av värdepapper och för publikoffentligheten i aktieinnehav.

Öppenhet i kreditvärderingsprocessen

En ändring av förordningen om kreditvärderingsinstitut behandlades i rådet och Europaparlamentet med utgångspunkt i kommissionens förslag från november 2011. Ändringen syftar bland annat till att minska det alltför stora beroendet av kreditbetyg, öka öppenheten i institutens kreditbedömningsmetoder, stimulera konkurrensen inom kreditvärderingsverksamheten och avlägsna eventuella intressekonflikter i verksamheten. Den reviderade förordningen torde antas våren 2013.

Ny kompletterande vägledning från ESMA

ESMA kompletterade bindande EU-regelverk med sina egna riktlinjer och rekommendationer. ESMA gav under året ut riktlinjer och rekommendationer om

- organisation av verksamheten i en automatiserad handelsmiljö
- riskanalys och beräkning av den samlade risken i strukturerade fondföretag av en viss typ
- lämplighetsanalyser enligt direktivet om marknader för finansiella instrument
- vissa krav beträffande compliancefunktionen i direktivet om marknader för finansiella instrument
- ETF-fonder och andra aspekter av UCITS-fonder.

Varje nationell tillsynsmyndighet ska inom loppet av två månader från utgivningen av riktlinjen meddela om den kommer att tillämpa riktlinjen och motivera eventuell avvikelse. Finansinspektionen har meddelat ESMA att den kommer att tillämpa ovan nämnda riktlinjer.

Utöver redan utgivna riktlinjer och rekommendationer bereder ESMA riktlinjer och rekommendationer med anledning av bland annat prospektdirektivet och direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder, EMIR- och blankningsförordningarna och ersättningssystemen i värdepappersföretag.

Revisionsregler

EU-kommissionens förslag till revisionsregler ännu under behandling

Europeiska kommissionen gav i november 2011 ut förslag till ändring av revisionsdirektivet och till en förordning som upptar såväl nuvarande som skärpta specialkrav om lagstadgad revision av företag av allmänt intresse. Förslagen har väckt en enorm debatt i såväl rådets expertgrupp som i de tre parlamentsutskotten och behandlingen har därför

dragit ut på tiden. Parlamentet antar sin slutliga ståndpunkt till kommissionens förslag tidigast i mars 2013.

Finansinspektionen yttrade sig om kommissionens förslag i sina kommentarer till statsrådets U-skrivelse till riksdagen. Den stora omvälvningen på finansmarknaden har också påverkat omvärlden och verksamhetsförutsättningarna för revisionsfunktionen. Revisionen av företag av allmänt intresse upplevs numera som en integrerad del av det känsliga finanssystemet, där fokus ligger på att upprätthålla stabilitet och förtroende. För att uppnå dessa mål krävs tillräckligt långtgående harmonisering av reglering och tillsyn. En långtgående samordning av reglerna på EU-nivå är likaså viktig för att säkerställa jämförbarhet och konkurrensneutralitet.

De nationella revisionsbestämmelserna, tillämpningspraxisen och revisorstillsynen har hittills visat på stora skillnader mellan EU-länderna. Det ska kommissionens förslag nu försöka rätta till.

Bankfullmäktige

Riksdagens bankfullmäktige övervakar den allmänna ändamålsenligheten och effektiviteten i Finansinspektionens verksamhet. I övervakningen av ändamålsenligheten bedömer bankfullmäktige hur det i lagen föreskrivna målet har förverkligats. I övervakningen av effektiviteten följer bankfullmäktige särskilt med hur förändringar av uppgifterna, i lagstiftningen eller på marknaden inverkar på antalet anställda och utvecklingen av budgeten. Bankfullmäktige lämnar varje vår en berättelse i vilken den utöver Finlands Banks verksamhet bedömer även Finansinspektionens verksamhet.

Bankfullmäktiges sammansättning

Ben Zyskowicz, ordförande

Pirkko Ruohonen-Lerner, vice ordförande

Jouni Backman

Timo Kalli

Mari Kiviniemi

Marjo Matikainen-Kallström

Lea Mäkipää

Jan Vapaavuori t.o.m. 21.11., **Petteri Orpo** fr.o.m. 22.11.

Pia Viitanen

Till sekreterare utsåg bankfullmäktige vicehäradshövding **Anton Mäkelä** från Finlands Bank.

Direktionen

Finansinspektionens och direktionens uppgifter stadgas genom lag. Direktionen styr verksamheten genom att ställa upp målen för Finansinspektionens verksamhet, besluta om riktlinjerna för verksamheten och styra och övervaka måluppfyllelsen och efterlevnaden av riktlinjerna. Den behandlar Finansinspektionens budget och underställer den Finlands Banks direktion för fastställelse. Direktionen godkänner även bland annat Finansinspektionens föreskrifter och beslutar om påföljdsavgifter och andra administrativa påföljder. Direktionen lämnar bankfullmäktige en gång om året en berättelse om uppfyllelsen av målen för Finansinspektionen.

Direktionen håller årligen samråd med företrädare för finansmarknadsaktörerna. I samband med samrådet erhåller direktionen marknadsföreträdarnas åsikter om målen för tillsynen och deras förverkligande samt om budgeten. Vidare behandlas förväntade förändringar i tillsynsarbetet och deras inverknings på tillsynsavgifterna.

Under 2012 arrangerades samrådet i april. På samrådet konstaterade företrädarna att växelverkan mellan Finansinspektionen och tillsynsobjekten hade varit öppen och aktiv och beaktat de ståndpunkter som parterna i

regleringsarbetet hade haft. Företrädarna fäste uppmärksamhet bland annat vid

- utveckling och fördjupande av samarbetet mellan Finansinspektionen och tillsynsobjekten i rapporteringen i anknytning till tillsynen,
- tillämpande av proportionalitetsprincipen och
- hänsyn till konkurrensneutralitet i Finansinspektionens implementering av regleringen.

Direktionen har fem medlemmar och dess mandatperiod är tre år. Direktionsmedlemmarna och suppleanterna utnämns av bankfullmäktige. Medlemmarna som utnämns på förslag av Finansministeriet, Social- och hälsovårdsministeriet och Finlands Bank har alla en personlig suppleant.

Direktionen sammanträdde 17 gånger under året. Alla medlemmar eller deras suppleanter närvarade på 14 sammanträden. Samtliga sammanträden var beslutföra.

Bankfullmäktige har fastställt månadsarvodena för direktionsmedlemmarna och suppleanterna. Något separat sammanträdesarvode betalas inte. Totalt utbetalades 54 233,33 euro i arvoden till medlemmarna och suppleanterna.

Direktör och ledningsgrupp

Direktören ska leda verksamheten och fatta beslut i ärenden som inte hör till direktionen. Direktör under verksamhetsåret var **Anneli Tuominen** som utnämndes för en femårsperiod av bankfullmäktige 2009. Bankfullmäktige utnämnde avdelningschef **Jukka Vesala** till biträdande direktör och direktörens ställföreträdare 2009.

Direktören bistås av en rådgivande ledningsgrupp som består av avdelningscheferna **Marja Nykänen**, **Jarmo Parkkonen**, **Erja Rautanen** och **Jukka Vesala** och andra tjänstemän som förordnats av direktören. Dessa var ledande rådgivare, enhetschef **Erkki Kontkanen** och ledande rådgivare **Hely Salomaa** och fr.o.m. 1.10. ledningens rådgivare **Erkki Rajaniemi**. Sekreterare för ledningsgruppen var ledande jurist **Pirjo Kyyrönen**.

Direktionen utnämnde avdelningscheferna för femårsmandat 2009 (Jarmo Parkkonen, Erja Rautanen och Jukka Vesala) och 2010 (Marja Nykänen). Ledande rådgivare, enhetschef Erkki Kontkanen utnämndes för ett femårsmandat 2010 och ledningens rådgivare Erkki Rajaniemi 2012.

Ledningsgruppen sammanträdde 61 gånger under året.

Lönen och arvoden till direktören uppgick till 208 153,80 euro. Lönerna och arvoden till ledningsgruppens övriga medlemmar uppgick till 801 152,20 euro.

Finansinspektionens direktion från vänster till höger: Jaakko Tuomikoski, Outi Antila, Pentti Hakkarainen, Pirkko Juntti och Martti Hetemäki.

Medlemmar och suppleanter

ordförande **Pentti Hakkarainen**
vicehäradshövding, ekonomie magister
vice direktionsordförande, Finlands Bank

suppleant: **Kimmo Virolainen**
ekonomie doktor
avdelningschef, Finlands Bank

vice ordförande **Martti Hetemäki**
politices doktor
statssekreterare som kanslichef, Finansministeriet

suppleant: **Tuija Taos**
juris kandidat, LL.M. in EC Business Law,
enhetschef, lagstiftningsråd, Finansministeriet

Outi Antila
vicehäradshövding
överdirektör, Social- och hälsovårdsministeriet

suppleant: **Erkki Rajaniemi**
juris licentiat, vicehäradshövding
direktör, Social- och hälsovårdsministeriet t.o.m. 30.9.

suppleant fr.o.m. 15.11.: **Mikko Kuusela**
filosofie doktor, SGF²⁰,
övermatematiker, Social- och hälsovårdsministeriet

Pirkko Juntti
vicehäradshövding

Jaakko Tuomikoski
filosofie magister, SGF

 Direktionens CV finns på **Finansinspektionen.fi > Om FI > Organisation > CV för direktionen**

Direktionens sekreterare var ledande jurist **Pirjo Kyyrönen**.

²⁰ En försäkringsmatematiker som har godkänts av Social- och hälsovårdsministeriet.

Finansinspektionens ledningsgrupp från vänster till höger: Jukka Vesala, Jarmo Parkkonen, Marja Nykänen, Anneli Tuominen, Hely Salomaa, Erkki Kontkanen, Erja Rautanen, Pirjo Kyyrönen och Erkki Rajaniemi.

Anneli Tuominen

vicehäradshövding, ekonom
direktör, ordförande för ledningsgruppen

Jukka Vesala

ekonomie doktor
biträdande direktör, Risktillsyn

Erkki Kontkanen

juris doktor
ledande rådgivare, enhetschef, Ledningssekretariatet

Marja Nykänen

vicehäradshövding
avdelningschef, Institutstillsyn

Jarmo Parkkonen

juris kandidat, ekonomie magister
avdelningschef, Marknadstillsyn

Erja Rautanen

juris kandidat
avdelningschef, Marknadsuppförande

Erkki Rajaniemi

juris licentiat, vicehäradshövding
ledningens rådgivare fr.o.m. 1.10.

Hely Salomaa

politices doktor
ledande rådgivare

Pirjo Kyyrönen

vicehäradshövding
ledande jurist, ledningsgruppens sekreterare

 Ledningsgruppens CV finns på
**Finansinspektionen.fi > Om FI > Organisation >
CV för ledningsgruppen**

Avdelningar och enheter

Finansinspektionen har fyra avdelningar

- Institutstillsyn
- Risktillsyn
- Marknadstillsyn
- Marknadsuppförande

Avdelningarna är uppdelade i byråer. Ett detaljerat organisationschema finns på sidan 67. Utöver avdelningarna sorterade tre enheter direkt under direktören

- Förvaltning
- Ledningssekretariatet
- Kommunikation

Institutstillsynen har som mål att genom löpande tillsyn bilda en helhetsuppfattning av tillsynsobjektens affärsverksamhet och risker och försäkra sig om att tillsynsobjekten har en tillräcklig kapitalbas för att täcka riskerna i verksamheten.

Institutstillsynens tillsynsobjekt är med undantag av aktörerna inom försäkrings- och finanssektorn värdepappersföretag och fondbolag som inte hör till några grupperingar. Marknadsuppförande behandlar aktörernas tillstånd och ansökningar om registrering.

Institutstillsynen svarar vidare för

- behandling av verksamhetstillstånd
- bedömning av tillförlitligheten hos förvaltningen, korrektheten hos bokslut och lagenligheten i verksamheten
- samordning av åtgärder som berör tillsynsobjektet
- kollegialt samarbete med nordiska tillsynsmyndigheter.

Risktillsynen har som mål att upptäcka och förebygga risker som kan hota tillsynsobjektens kapitaltäckning och likviditet. Tillsynen inriktas på att

- tillsynsobjektens risktagande inte överstiger riskhanteringsförmågan
- riskhanteringen och internkontrollen är adekvat
- kapital- och likviditetshanteringen är god.

Tillsynen verkställs genom inspektioner och analyser av den regelbundna rapporteringen. Avdelningen svarar vidare för

- analyser och undersökningar av tillsynsobjektens finansiella ställning och risker
- utvecklingen av Finansinspektionens datasystem och samordningen av inspektionsverksamheten samt övervakningen av värdepappersmarknadens infrastruktur
- utvecklingen av rutinerna hos tillsynsmyndigheternas samarbete inom EU samt samordningen av EBA-, EIOPA- och ESRB-arbetet.

Avdelningarna Institutstillsyn och Risktillsyn utgör en samlad stabilitetstillsyn som också svarar för en effektiv krishantering. Syftet med detta är att minimera konsekvensen av störningar och kriser för kunderna och det finansiella systemets funktionsförmåga och de samhällsekonomiska kostnaderna.

Avdelningen för marknadstillsyn ska främja förtroendet för investerarinformationen och värdepappersmarknadens funktionssätt. Förtroendet byggs upp av

- högklassig, tydlig och uppdaterad investerarinformation
- god marknadspraxis

Avdelningen övervakar investerarinformation i samband med

- emittenternas informationsgivning
- värdepapperserbjudanden
- IFRS-redovisning
- olika investeringsprodukter.

Vidare övervakar avdelningen handelspraxisen på värdepappersmarknaden. Som medlem i Centralhandelskammarens revisionsnämnd deltar tillsynsmyndigheten i revisorstillsynen och utvecklingen av arbetet på detta område. Avdelningen svarar för samordnandet av ESMA-arbetet.

Marknadsuppförande har som mål att säkerställa tjänstleverantörernas behöriga uppförande i kundrelationer. Avdelningen övervakar såväl tillsynsobjektens interna processer i samband med uppförandet och organisation av verksamheten. Föremål för övervakning och inspektion är bland annat

- marknadsföringen av tjänster och produkter
- informationen till kunderna

- uppförandet mot kunderna och
- tjänsteleverantörernas interna styrning.

Avdelningen för marknadsuppförande behandlar tillstånd och ansökningar om registrering som gäller fondbolag, värdepappersföretag och försäkringsförmedlare. I de fondbolag och värdepappersföretag som inte hör till några grupperingar övervakar avdelningen deras finansiella ställning och arbetslöshetskassornas förvaltning och marknadsuppförande. Avdelningen behandlar vidare anmälningar om gränsöverskridande verksamhet.

Till uppgifterna hör också kundupplysning riktad till allmänheten särskilt om riskerna med produkterna. Inom kundskydd och kundupplysning samarbetar tillsynsmyndigheten med Konkurrens- och konsumentverket och Försäkrings- och finansrådgivningen FINE.

Varje avdelning svarar för regelutvecklingen inom sitt eget ansvarsområde.

Samarbete mellan Finansinspektionen och Finlands Bank

Administrativt är Finansinspektionen knuten till Finlands Bank men fattar sina beslut självständigt. Finansinspektionen och Finlands Bank har viktiga roller i övervakningen av den finansiella stabiliteten och genomför dessa uppgifter i intensivt samarbete. Finansinspektionen har vid inriktningen av tillsynen möjlighet att utnyttja Finlands Banks heltäckande rapportering av makroekonomisk information och information om finansmarknaden och analysverksamhet medan Finlands Bank i sin tur kan utnyttja Finansinspektionen på tillsynsuppgifter baserade analyser i sitt eget arbete. Viktiga samarbetsområden är

- insamling av uppgifter och uppföljning av finansmarknaden
- identifiering av riskerna i de finansiella företagens omvärld
- bedömningar av systemrisker
- stresstester
- utveckling av sådana analysmetoder som behövs vid övervakningen av den finansiella stabiliteten
- tillsyn av den finansiella infrastrukturen

Tack vare den administrativa anknypningen kan Finansinspektionen utnyttja många av centralbankens administrativa tjänster (ekonomiförvaltningstjänster, säkerhet och datateknik). Finansinspektionen betalar för dessa tjänster enligt internpriserna.

Personal

Finansinspektionen är en expertorganisation. Av de anställda tjänstgör 76 procent i expertbefattningar, 13 procent i stödbefattningar och 11 procent i chefsbefattningar. En personalstyrka på 211 anställda hade godkänts, men vid slutet av året uppgick den närvarande personalen till 207. Personalomsättningen var 7 procent (11 % under 2011).

Med Finansinspektionens administrativa anknypning till Finlands Bank avses bland annat att Finansinspektionens personal är en del av Finlands Banks personal och omfattas av samma tjänstekollektivavtal samt att Finansinspektionen iakttar samma personalpolicy som Finlands Bank.

Fördelningen på olika verksamhetsområden var vid slutet av året följande:

Risktillsyn	72
Institutstillsyn	39
Marknadstillsyn.....	37
Marknadsuppförande	31
Förvaltning.....	11
Direktören och Ledningssekretariatet.....	11
Kommunikation	6

Könsfördelning enligt uppdrag (%)

	Män	Kvinnor
Alla anställda på FI	39	61
Chefer	55	45
Experter	43	57
Stödpersonal	4	96

Finansinspektionen publicerar årligen ett personalkonklud. Det senaste personalkonkludet finns på finska på Finanssivalvonta.fi > [Tietoa Finanssivalvonnasta](#) > [Avoimet työpaikat](#)

Villkoren för krediter, försäkringar, tjänster eller produkter som en tjänsteman på Finansinspektionen beviljas av ett tillsynsobjekt ska vara motsvarande som för allmänheten. De anställda ska årligen anmäla bland annat sina kreditbelopp och räntor.

De anställda får inte ha bindningar som kan leda till misstankar om deras förmåga att sköta sin tjänst på ett oberoende och ändamålsenligt sätt. En anställd på Finansinspektionen som ämnar sköta en bisyssla ska antingen söka tillstånd eller åtminstone göra en anmälan om bisysslan. Ett separat register förs över bisysslor. Bisysslor som utförs under arbetstid kräver alltid tillstånd.

Säkerställande av Finansinspektionens oberoende

Finansinspektionens roll som tillsynsmyndighet för finansmarknaden ställer särskilda krav på tjänstemännens oberoende verksamhet. Tjänstemäns relationer eller ekonomiska bindningar till något tillsynsobjekt får inte bli alltför nära eller annars sådana att deras oberoende kan ifrågasättas. De anställda har en vittgående skyldighet att anmäla sina bindningar (värdepappersinnehav, lån, borgensförbindelser och andra åtaganden samt bisysslor). Dessutom är syftet att säkerställa tjänstemännens oberoende genom allmänna etiska riktlinjer som bland annat preciserar tillvägagångssätten för att jäv och andra konfliktsituationer ska kunna undvikas.

Tjänstemännen ska också följa detaljerade bestämmelser i sina värdepappers- och försäkringsinvesteringar. Enligt anvisningarna för de anställdas värdepappershandel och försäkringsinvesteringar, som har godkänts av Finansinspektionens direktion, ska personalen iaktta följande begränsningar:

- **Förvärfsförbud:** De anställda får inte förvärva aktier som tillsynsobjekt har emitterat och inte heller värdepapper som ger rätt till aktierna. Detsamma gäller utländska tillsynsobjekts aktier eller värdepapper som ger rätt till aktierna, om det utländska tillsynsobjektets filial eller dotterbolag i Finland är föremål för Finansinspektionens tillsyn.
- **Förbud mot korttidshandel:** De anställda får inte göra kortfristiga placeringar – högst tre månader – i aktier som är föremål för handel på en reglerad marknad eller på en så kallad MTF-plattform (multilateral handelsplattform) eller i värdepapper som ger rätt till aktierna. Dyliga placeringar är tillåtna endast i undantagsfall med tillstånd från direktören.
- **Begäran om tillstånd för värdepappershandel:** De anställda ska före en handelstransaktion begära tillstånd för köp av aktier som är föremål för offentlig handel eller värdepapper som ger rätt till aktierna av Compliance Officer. Tillstånd beviljas inte om Finansinspektionen vid det tilltänkta handelstillfället har icke-offentliggjord information som i väsentlig mån påverkar värdepapprets värde.

- **Försäkringsinvesteringar:** Anvisningarna tillämpas även på sådana fondförsäkringar där försäkringens värde är bundet till värdeutvecklingen av ett värdepapper som omfattas av anvisningarnas tillämpningsområde och där försäkringstagaren själv kan välja vilket investeringsobjekt hans eller hennes försäkringspremier kommer att placeras i.

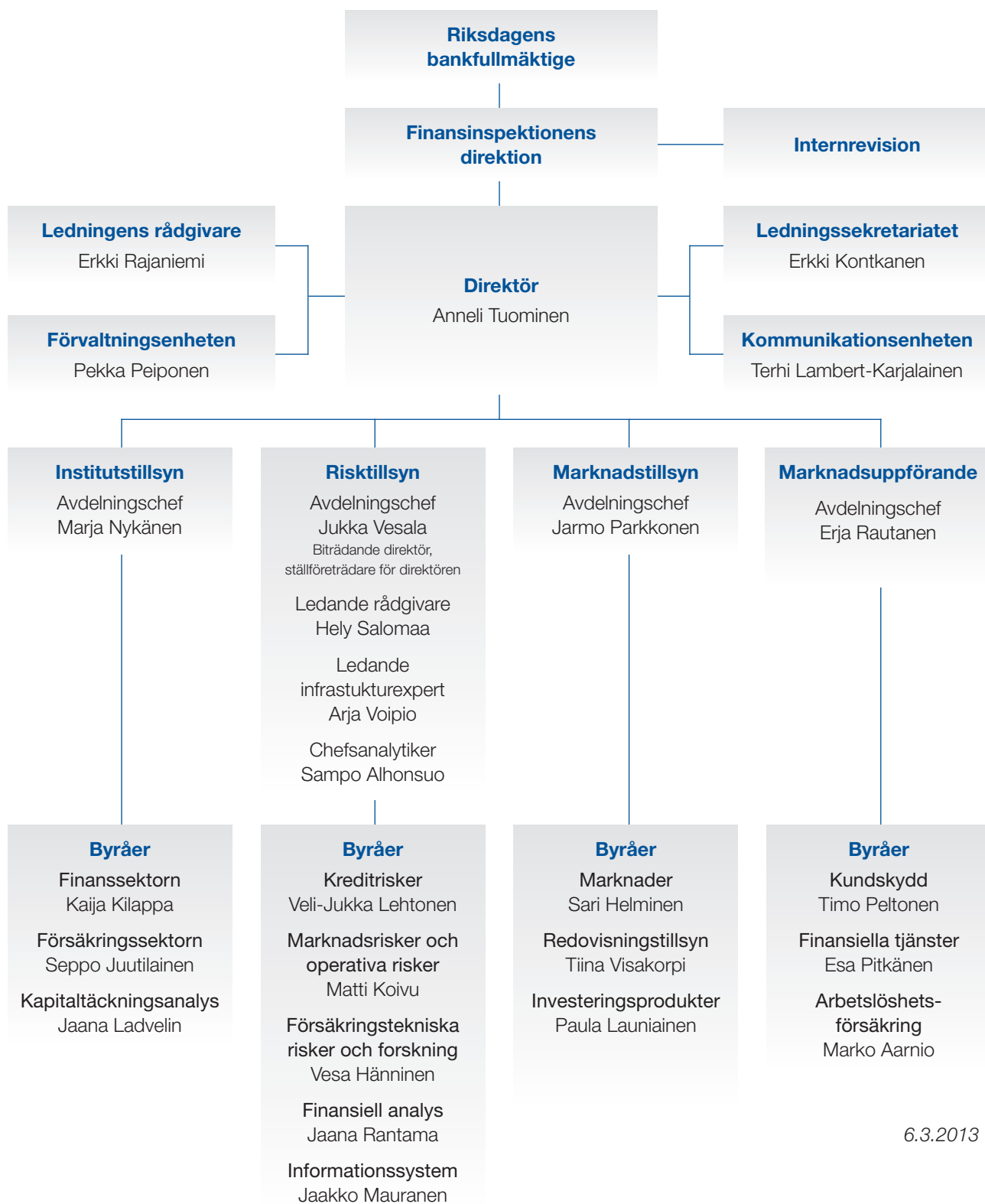
Finansiering och kostnader

Tillsynsmyndighetens verksamhet finansieras i huvudsak (95 procent) genom tillsyns- och åtgärdsavgifter från de finansiella företagen och andra avgiftsskyldiga. Finlands Bank svarar för 5 procent av finansieringen.

Storleken på den skatteliknande tillsynsavgiften är föreskriven genom lag och bestäms utifrån verksamhetens omfattning, som mäts bland annat på basis av balansomslutningen i det avgiftsskyldiga företaget. Alla värdepappersemittenter betalar en fast lagbestämd avgift.

Om verksamheten ger överskott, beaktas överskottet vid fastställandet av tillsynsavgifterna för följande år.

Verksamhetskostnaderna uppgick 2012 till 24,8 miljoner euro (26,1 miljoner euro 2011). Merparten bestod av personalkostnader (17,4 miljoner euro). Övriga större kostnader hänförde sig till tjänster från Finlands Bank (2,3 miljoner euro) och fastighetskostnader (1,9 miljoner euro).

Ledningsgruppen består av direktör Anneli Tuominen, biträdande direktör Jukka Vesala, avdelningscheferna Marja Nykänen, Jarmo Parkkonen och Erja Rautanen och ledningens rådgivare Erkki Rajaniemi och ledande rådgivarna Erkki Kontkanen och Hely Salomaa.

Antal tillsynsobjekt och andra avgiftsskyldiga

Avgiftsskyldiga	31.12.2011	31.12.2012
Kreditinstitut	332	318
Värdepappersföretag	56	59
Fondbolag	35	34
Värdepappersemittenter	142	138
Fondbörs, clearingorganisation	1	1
Värdepapperscentral	1	1
Övriga avgiftsskyldiga i finanssektorn	37	49
Finanssektorn totalt	604	600
Livförsäkringsbolag	11	13
Skadeförsäkringsbolag	21	23
Arbetspensionsförsäkringsbolag	7	7
Arbetslöshetskassor	32	32
Pensionsstiftelser och -kassor	63	63
Sjuk-kassor och andra försäkringskassor	145	141
Försäkringsföreningar	63	57
Försäkringsmäklare	68	72
Offentliga sektorns pensionsfonder	3	3
Övriga avgiftsskyldiga i försäkringssektorn	44	39
Försäkringssektorn totalt	457	450
Samtliga tillsynsobjekt och avgiftsskyldiga totalt	1 061	1 050²¹

Finansinspektionen övervakar också bl.a. försäkringsombud och anmälningsskyldiga insynspersoner.

21 Siffran på insidan av pärmen omfattar alla tillsynsobjekt för vilka tillsynsavgift har fastställts under året.

Verksamhetskostnader och finansiering

Verksamhetskostnader och finansiering, 1 000 euro

Verksamhetskostnader	2011	2012²²
Personalkostnader	18 528	17 376
Personalrelaterade kostnader	872	842
Övriga kostnader	3 871	3 900
Tjänster	768	847
Fastighetskostnader	2 367	1 872
Övriga kostnader	736	1 181
Avskrivningar	144	343
Tjänster från Finlands Bank	2 685	2 326
Summa kostnader	26 100	24 787
Finansiering, 1 000 euro		
Tillsynsavgifter	23 513	23 963
Åtgärdsavgifter	997	1 334
Övriga inkomster	0	0
Finlands Banks finansieringsandel på 5 % av kostnaderna	1 305	1 239
Överskott från föregående år	2 904	2 623 ²³
Överskott överfört i ny räkning	-2 619	-4 372
Summa finansiering	26 100	24 787

22 Siffrorna för 2012 är varken granskade av revisor eller fastställda.

23 Inkluderar 4 000 euro i justeringar som hänför sig till tidigare räkenskapsperioder.

Lagbestämda tillsynsavgifter, 1 000 euro

Avgiftsskyldiga	2011	2012
Kreditinstitut	11 919	13 647
Värdepappersföretag	1 019	898
Fondbolag	1 321	1 062
Värdepappersemittenter	2 020	1 763
Fondbörs, clearingorganisation	368	340
Värdepapperscentral	219	195
Övriga avgiftsskyldiga i finanssektorn	156	176
Finanssektorn totalt	17 022	18 081
Livförsäkringsbolag	1 004	872
Skadeförsäkringsbolag	1 292	1 183
Arbetspensionsförsäkringsbolag	1 933	1 716
Arbetslöshetskassor	1 089	1 016
Pensionsstiftelser och -kassor	269	237
Sjukkassor och andra försäkringskassor	107	93
Försäkringsföreningar	92	76
Försäkringsmäklare	86	79
Offentliga sektorns pensionsfonder	453	411
Övriga avgiftsskyldiga i försäkringssektorn	154	145
Försäkringssektorn totalt	6 479	5 828
Justeringar för tidigare år och övriga justeringar	12	54
Avgiftsskyldiga totalt	23 513	23 963

Åtgärdsavgifter, 1 000 euro

Avgiftsskyldiga	2011	2012
Kreditinstitut	133	149
Värdepappersföretag	61	42
Fondbolag	225	296
Värdepappersemittenter	162	181
Övriga avgiftsskyldiga i finanssektorn	69	94
Finanssektorn totalt	650	762
Försäkringsbolag ²⁴	30	46
Arbetslöshetskassor	15	19
Pensionsstiftelser och -kassor	24	28
Sjukkassor och andra försäkringskassor	33	33
Försäkringsföreningar	32	246
Försäkringsförmedlare ²⁵	202	178
Övriga avgiftsskyldiga i försäkringssektorn	11	22
Försäkringssektorn totalt	347	572
Avgiftsskyldiga totalt	997	1 334

24 Liv-, skade- och arbetspensionsförsäkringsbolag.

25 Försäkringsmäklare och -ombud.

Finansinspektionens lagstadgade uppgifter

Utdrag ur lagen om Finansinspektionen (3 § Uppgifter)

1. bevilja finansmarknadsaktörer verksamhetstillstånd, registrera finansmarknadsaktörer och fastställa stadgarna för deras verksamhet,
2. övervaka att finansmarknadsaktörerna iakttar de på dem tillämpliga bestämmelserna om finansmarknaden och med stöd av dem utfärdade föreskrifter, villkoren i sina verksamhetstillstånd och stadgarna som gäller deras verksamhet,
3. övervaka emissionen av och handeln med finansiella instrument samt iakttagandet av bestämmelserna och föreskrifterna om clearing- och förvaringsverksamhet,
4. övervaka iakttagandet av de internationella redovisningsstandarderna enligt vad som föreskrivs nedan,
5. övervaka att finansmarknadsaktörerna iakttar på dem tillämpliga bestämmelser och föreskrifter om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism,
6. meddela behövliga föreskrifter om tillämpningen av denna lag enligt vad som särskilt föreskrivs i lagen,
7. leda och övervaka sparbanksinspektionens verksamhet,
8. utföra sina övriga lagstadgade uppgifter.

Dessutom ska Finansinspektionen

1. följa och analysera utvecklingen på finansmarknaden och av finansmarknadsaktörernas verksamhetsmiljö och allmänna verksamhetsförutsättningar i övrigt,
2. ta initiativ till utveckling av lagstiftningen om finansmarknaden och till andra behövliga åtgärder och delta i beredningen av lagstiftning,
3. följa och analysera tillgången på och prissättningen av bankernas bastjänster,
4. främja tillförlitligheten i de finansmarknadsaktörers styr- och övervakningssystem vars ekonomiska ställning Finansinspektionen övervakar,
5. samla och regelbundet på ett jämförbart sätt publicera uppgifter om finansmarknadsaktörernas ekonomiska ställning samt över huvud taget främja tillgången på informationsmaterial om finansiella tjänster och finansmarknadens funktionssätt,
6. delta i det nationella samarbetet mellan myndigheter,
7. delta i det samarbete inom Europeiska unionen som sker inom ramen för det europeiska systemet för finansiell tillsyn och i annat internationellt myndighetssamarbete,
8. delta i arbetet med att förebygga lagstridigt utnyttjande av det finansiella systemet,
9. i samarbete med högskoleväsendet främja den vetenskapliga forskningen och utbildningen inom den finansiella sektorn,
10. följa utvecklingen av ersättningsreglerna i kreditinstitut och värdepappersföretag och förmedla information om den till Europeiska banktillsynskommittén.

Riksdagens utfrågningar och remisser om lagberedning

Finansinspektionens experter kallades 31 gånger för att höras av riksdagens olika utskott. Finansinspektionen ombads 36 utlåtanden om nationell lagberedning och 49 andra utlåtanden inom sitt område.

Diarium

Antal aktiva ärenden i Finansinspektionens diarium 2012 (huvudavdelningar och viktigaste ärendetyper)	St.
Förvaltning	90
Regelgivning	72
Tillsyn	2 349
Underrättelser; filialer och gränsöverskridande verksamhet	499
Fastställande och ändring av bolagsordning, föreningsordningar och stadgar	206
Prospekt	256
Kundbrev till privatpersoner	188
Ledningsprövning (fit & proper)	211
Inspektioner	73
Beviljande och utvidgning av verksamhetstillstånd	31
Övrigt	157
Nationellt samarbete	55
Internationellt samarbete	25

Under 2012 diariefördes 2 668 ärenden.

Finansinspektionens representanter i EU-organ för finansiell tillsyn

EBA

Tillsynsstyrelse (Board of Supervisors)

biträdande direktör Jukka Vesala, röstberättigad ledamot
direktör Anneli Tuominen, suppleant

Förvaltningsstyrelse (Management Board)

biträdande direktör Jukka Vesala, röstberättigad ledamot

Standing Committee on Accounting, Reporting and Auditing

byråchef Jaana Ladvelin, ledamot

Standing Committee on Consumer protection and Financial innovation

byråchef Timo Peltonen, ledamot

Standing Committee on Oversight and Practices

avdelningschef Marja Nykänen, ledamot

Standing Committee on Regulation and Policy

byråchef Veli-Jukka Lehtonen, ledamot

Impact Study Group

analytiker Olli Mattinen, ledamot

IT Sounding Board

byråchef Jaakko Mauranen, ledamot

Stress Testing Task Force

analytiker Anton Tuomisalo, ledamot t.o.m. 25.2.2013,
riskexpert Tülin Bedretdin fr.o.m. 26.2.2013

Review Panel

ledande riskexpert Juha Savela, ledamot

EIOPA

Tillsynsstyrelse (Board of Supervisors)

direktör Anneli Tuominen, röstberättigad ledamot
ledande rådgivare Hely Salomaa, suppleant

Committee on Consumer Protection and Financial Innovation

avdelningschef Erja Rautanen, ledamot

Financial Requirements Expert Group

ledande matematiker Pirkko Welin-Siikaluoma, ledamot

Financial Stability Committee

riskexpert Kirsti Svinhufvud, ledamot

Information Technology and Data Committee

byråchef Jaakko Mauranen, ledamot

Insurance Groups Supervision Committee

byråchef Kaija Kilappa medlem t.o.m. 31.12,
jurist Katri Jokinen fr.o.m. 1.1.2013

Internal Governance, Review and Reporting Expert Group

jurist Anne Hakkila, ledamot

Internal Models Committee

forskare Laura Koskela, ledamot t.o.m. 31.1.2013,
ledande riskexpert Vesa Ronkainen fr.o.m. 1.2.2013

Occupational Pensions Committee

ledande matematiker Tarja Taipalus, ledamot

Review Panel

jurist Eeva-Maija Österman, ledamot

ESMA

Tillsynsstyrelse (Board of Supervisors)

direktör Anneli Tuominen, röstberättigad ledamot
avdelningschef Jarmo Parkkonen, suppleant

Corporate Finance Standing Committee

ledande expert Ville Kajala, ledamot

Corporate Reporting Standing Committee

byråchef Tiina Visakorpi, ledamot

Financial Innovation Standing Committee

direktör Anneli Tuominen, ordförande
marknadsövervakare Tero Oikarinen, ledamot

Investment Management Standing Committee

marknadsövervakare Paula Kirppu, ledamot

Investor Protection and Intermediaries Standing Committee

marknadsövervakare Anu Ranta, ledamot

Market Integrity Standing Committee

marknadsövervakare Laila Hietalahti, ledamot

Post Trading Standing Committee

ledande infrastrukturexpert Arja Voipio, ledamot

Secondary Markets Standing Committee

marknadsövervakare Leena Savolainen, ledamot

Committee on Economic and Markets Analysis

chefsanalytiker Sampo Alhonsuo, ledamot

IT Management and Governance Group

ledande infrastrukturexpert Arja Voipio, ordförande t.o.m. 31.12

byråchef Jaakko Mauranen, ledamot

Review Panel

ledande jurist Olli Laurila, ledamot

Takeover Bids Network

ledande expert Ville Kajala, ledamot

EBA, ESMA och EIOPA gemensamma kommitté (Joint Committee)

Joint Committee

direktör Anneli Tuominen, ledamot

Consumer Protection and Financial Innovation Sub-Committee

direktör Anneli Tuominen, ordförande

ledande expert Ville Kajala, ledamot

Risk Sub-Committee

biträdande direktör Jukka Vesala, ordförande t.o.m. 24.9

chefsanalytiker Sampo Alhonsuo, ledamot

Anti-Money Laundering Committee

jurist Maarit Pihkala, ledamot

Joint Committee on Financial Conglomerates (JCFC)

avdelningschef Marja Nykänen, ledamot

Work Stream on the Methods of Consolidation for Financial Conglomerates

avdelningschef Marja Nykänen, ordförande för arbetsgruppen

ESRB

Tillsynsstyrelse (General Board)

direktör Anneli Tuominen, ledamot

Advisory Technical Committee

biträdande direktör Jukka Vesala, ledamot

Publikationer, årsstatistik och studier

Publiceringsdag	Titel	Stoppdatum för statistiska uppgifter	Publikation/årsstatistik/studier
19.3.	Verksamhetsberättelse 2011		Publikation
19.3.	Markkinat-meddelande 1/2012		Publikation
2.4.	Finansiell ställning och risker i företagen under tillsyn 1/2012	31.12.2011	Publikation
21.5.	Avhandlingsundersökning: Stochastic modeling of financing longevity risk in pension insurance		Studier
31.5.	Bank- och försäkringssektorns kapitaltäckning	31.3.2012	Publikation
15.6.	Markkinat-meddelande 2/2012		Publikation
31.8.	Försäkringsmäklare 2011		Årsstatistik
12.9.	Finansiell ställning och risker i företagen under tillsyn 2/2012	30.6.2012	Publikation
1.10.	Markkinat-meddelande 3/2012		Publikation
4.10.	Arbetslöshetskassor 2011	31.12.2011	Årsstatistik
8.11.	Undersökning av lönsamheten inom lagstadgad olycksfallsförsäkring 2002–2011	31.12.2011	Publikation
21.11.	Stickprovsundersökning av bostadskrediter för privatkunder	21.5.2012	Studier
28.11.	Bank- och försäkringssektorns kapitaltäckning	30.9.2012	Publikation
14.12.	Markkinat-meddelande 4/2012		Publikation
17.12.	Dödlighetsundersökning K2012 för livförsäkringsbolag		Studier

 Mer publikationer och statistikuppgifter:

Finansinspektionen.fi > Press & publicerat

Finansinspektionen.fi > Statistik

Pressmeddelanden

Press- och tillsynsmeddelanden, Markkinat-meddelanden (på finska) och webbnyheter finns i sin helhet på [Finansinspektionen.fi > Press & publicerat](#). Nedan finns en lista över rubrikerna på pressmeddelandena.

28.2.2012 | 1/2012

Finansinspektionen har ålagt FIM Kapitalförvaltning Ab att betala en ordningsavgift för brott mot placeringsbegränsningarna i lagen om placeringsfonder

19.3.2012 | 2/2012

Finansinspektionens verksamhetsberättelse 2011: Förtroendet för den finländska finansmarknadens verksamhet fortsatt bra

2.4.2012 | 3/2012

Finansiell ställning och risker i företagen under tillsyn 1/2012: God beredskap för risker förutsätts fortfarande av den finländska finanssektorn

20.4.2012 | 4/2012

Offentlig varning från FI till Pyhäselän Paikallisuuspankki för brott mot riskhanteringskraven

10.5.2012 | 5/2012

Offentlig varning från FI till Tapiola Bank Ab

31.5.2012 | 6/2012

Solvansen inom bank- och försäkringssektorerna 31.3.2012: Stabilt läge inom finanssektorn i Finland

8.6.2012 | 7/2012

Stresstestet av finanssektorn 2012: En betydligt svagare omvärld skulle förorsaka behov av anpassningsåtgärder även i Finland

20.6.2012 | 8/2012

Finansinspektionen gav UB Securities Ab en offentlig anmärkning och påförde en ordningsavgift

27.6.2012 | 9/2012

Finansinspektionen har ålagt sju instanser att betala ordningsavgift för rapporteringsförsummelse

3.7.2012 | 10/2012

Vicehäradshövding, juris licentiat Erkki Rajaniemi utnämnd till ledningens rådgivare

1.8.2012 | 11/2012

Finansinspektionen gav Eufex Fondadministration Ab en offentlig anmärkning

31.8.2012 | 12/2012

Finansinspektionen gav Mietoisten Säästöpankki en offentlig anmärkning

12.9.2012 | 13/2012

Finansiell ställning och risker i företag under tillsyn 2/2012: Riskerna i EU:s finanssektor har ökat ytterligare, omvärldsförsämringen syns också i Finland

1.11.2012 | 14/2012

Offentlig varning från Finansinspektionen till L-Fashion Group Oy:s pensionsstiftelse för brott mot riskhanteringskraven

21.11.2012 | 15/2012

Finansinspektionens stickprovsundersökning av bostadskrediter för privatkunder 2012: Belåningsgraderna ligger fortfarande på en hög nivå

28.11.2012 | 16/2012

Kapitaltäckning och solvens i bank- och försäkringssektorn 30.9.2012: Läget i den finländska finanssektorn stabilt, den vikande konjunkturen en allt större risk framför allt för bankerna

Förkortningar

AIFMD, Alternative Investments Fund Managers Directive, direktiv om förvaltare av alternativa investeringsfonder

CCP, Central Counter Party, central motpart

CDS, Credit Default Swap, creditswapp

CESR, The Committee of European Securities Regulators, Europeiska värdepapperstillsynskommittén

COREP, Common Reporting Framework, ramverk för kapitaltäckningsrapporteringen

Core Tier 1-kapital, kärnkapitalet i kapitaltäckningsanalysen, dvs. obegränsat primärt kapital

CRD, Capital Requirements Directive, kapitaltäckningsdirektiv

CRR, Capital Requirements Regulation, kapitaltäckningsförordning

EBA, European Banking Authority, Europeiska bankmyndigheten

ECB, Europeiska centralbanken

Ekofin, The Economic and Financial Affairs Council, (ECOFIN) Europeiska unionens råd i sin sammansättning av EU-ländernas ekonomi- och finansministrar för beslut i ekonomiska och finansiella frågor

EES, Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, till vilket hör utöver EU-medlemsländerna även Island, Liechtenstein och Norge

EFSF, Europeiska finansiella stabiliseringsinstrumentet, temporära finansiella stabiliseringssystemet för euroområdet

EFC-FST, Economic and Financial Committee – Financial Stability Table (EU)

EIOPA, European Insurance and Occupational Pensions Authority, Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten

EMIR-förordningen, European Market Infrastructure Regulation, förordningen om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister

ESM, europeiska stabilitetsmekanismen, permanenta finansiella stabiliseringssystem för euroområdet

ESMA, European Securities and Markets Authority, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten

ESRB, European Systemic Risk Board, Europeiska systemrisknämnden

ETF, Exchange-Traded Fund, börshandlad fond

Euribor, Euro Interbank Offered Rate, gemensam referensränta för euroländerna som uträknas dagligen

FATF, Financial Action Task Force (on Money Laundering), ett mellanstatligt organ för bekämpning av penningtvätt, finansiering av terrorism och finansiering av spridning av massförstörelsevapen som är underställt OECD

FINREP, Financial Reporting Framework

FSB, Financial Stability Board, organ för finansiell stabilitet

FISC, Financial Innovation Standing Committee, ESMAs kommitté som koncentrerar sig på finansiella innovationer

FöPL, lagen om pension för företagare

G20, Group of Twenty, världens 19 största ekonomier och EU

GIIPS-staterna, Grekland, Irland, Italien, Portugal och Spanien

G-SIFI, Global Systemically Important Financial Institutions, globala systemviktiga finansinstitut

HFT, High-frequency trading, automatiserad handel

IFRS, International Financial Reporting Standards

IORP-direktivet, Institutions for Occupational Retirement Provision Directive, Direktiv om tjänstepensionsinstitut

IRBA, Internal Ratings Based Approach, metod baserad på intern riskklassificering för fastställande av kreditrisken

KIID, Key Investor Information Document, faktablad

LTGA, Long-Term Guarantees Assessment, konsekvensbedömning av hantering av långfristiga garantier

MAR, Förordning om marknadsmissbruk

MiFID, Markets in Financial Instruments Directive, direktiv om marknader för finansiella instrument

MiFIR, Proposal for a Regulation on Markets in Financial Instruments

OTC, Over the Counter, icke standardiserad handel i aktier eller derivatinstrument

PRIPs, Packaged Retail Investment Products, paketerade investeringsprodukter för icke-professionella investerare

PS-avtal, avtal om långsiktigt sparande

SEPA, Single Euro Payments Area, det gemensamma eurobetalningsområdet som omfattar alla EU- och EES-länder och Schweiz.

SIFI, Systemically Important Financial Institution, systemviktigt finansiellt institut

SGF, försäkringsmatematiker som har godkänts av Social- och hälsovårdsministeriet

UCITS, Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities, fondföretag enligt direktivet om företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper

EU-direktiv, EU-förordningar samt förslag till direktiv och förordningar i verksamhetsberättelsen

Förslag till Europaparlamentets och Rådets direktiv om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och värdepappersföretag samt ändring av Europaparlamentets och Rådets direktiv 2002/87/EG om extra tillsyn över kreditinstitut, försäkringsföretag och värdepappersföretag i ett finansiellt konglomerat; KOM(2011) 453 (s.k. CRD4)

Förslag till Europaparlamentets och Rådets förordning om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag; KOM (2011) 452 (s.k. CRR)

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II)

Förslag till Europaparlamentets och Rådets direktiv om ändring av direktiv 2003/71/EG och 2009/138/EG med avseende på befogenheterna för Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten; KOM(2011) 0008 (s.k. Omnibus II-direktivet)

Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/92/EG av den 9 december 2002 om försäkringsförmedling

Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut

Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG av den 4 november 2003 om de prospekt som skall offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel och om ändring av direktiv 2001/34/EG (s.k. prospektdirektivet)

Kommissionens förordning (EG) nr 809/2004 av den 29 april 2004 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG i fråga om informationen i prospekt, dessas format, införlivande genom hänvisning samt offentliggörande av prospekt och annonsering (s.k. kommissionens prospektförordning)

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan (marknadsmissbruk); KOM(2011) 651

Europaparlamentets och Rådets direktiv 2001/34/EG av den 28 maj 2001 om upptagande av värdepapper till officiell notering och om uppgifter som skall offentliggöras beträffande sådana värdepapper (s.k. öppenhetsdirektiv)

Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG (s.k. direktiv om marknader för finansiella instrument, MiFID)

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om marknader för finansiella instrument och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG; KOM (2011) 656 (s.k. MiFID II)

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om marknader för finansiella instrument och om ändring av förordning [EMIR] om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister; KOM (2011) 652 (s.k. MiFIR)

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (s.k. UCITS IV-direktiv)

Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010 (s.k. AIFM-direktiv)

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 236/2012 av den 14 mars 2012 om blankning och vissa aspekter av kreditswappar

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1060/2009 av den 16 september 2009 om kreditvärderingsinstitut

Förslag till rådets direktiv om ett gemensamt system för en skatt på finansiella transaktioner och om ändring av direktiv 2008/7/EG; KOM(2011) 594

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2006/43/EG om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning; KOM(2011) 778

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda krav avseende lagstadgad revision av företag av allmänt intresse; KOM(2011) 779

Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG; KOM (2012) 73

Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009 (s.k. förordning om SEPA End date)

Förslag till rådets förordning om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut; KOM (2012) 511

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 1093/2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), när det gäller dess samspel med rådets förordning (EU) nr .../... om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut; KOM (2012) 512

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om inrättande av en ram för återhämtning och rekonstruktion av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 77/91/EEG och 82/891/EG och direktiven 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG och 2011/35/EG samt förordning (EU) nr 1093/2010; KOM (2012) 280

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om faktablad för investeringsprodukter; KOM (2012) 352

Nordiska och baltiska tillsynsmyndigheter

- Finansinspektionen, Sverige, Fi.se
- Finanstilsynet, Norge, Finanstilsynet.no
- Finanstilsynet, Danmark, Finanstilsynet.dk
- Fjármálaeftirlitið, Island, Fme.is
- Financtinspektsioon, Estland, www.fi.ee
- Finanšu un kapitāla tirgus komisija, Lettland, Fkkt.lv
- Lietuvos Bankas, Litauen, Lb.lt

Redaktionsråd

Terhi Lambert-Karjalainen, ordförande

Sampo Alhonsuo

Anu Lassila-Lonka

Anne Nisén

Pasi Orava

Jaana Rantama

Jari Synkkänen

Juhana Virkkunen

Hanna Niemi, sekreterare

Layout

Recommended Finland Oy

Foto

Peter Mickelsson, Finlands Bank

Jaakko Koskentola, Finlands Bank

Shutterstock

Bildbehandling

Pekka Kiirala

Ombrytning

Risto Kokko, ROKdesign

